

NOVA SERIJA
LASO
CIJENA 4 DIN BROJ 98

DVA REVOLVERA

BURT ARTHUR:

DVA REVOLVERA

»Laso« Nova serija 1975.

Burt Arthur: DVA REVOLVERA

Naslov originala: TWO GUN OUTLAW

(Copyright: Star Guidance)

Recenzija: Tomislav Odlešić, književni prevodilac

Prijevod: Tomislav Odlešić

Redaktura: Ivan Brajdić

»Laso« — Izdavač: OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković — Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1975.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 4 d. Za inozemstvo: DM 1,60; ASCH 8; SFRS 1; HFL 1,30

Osiobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2936/2 — 1973. od 28. XI 1973.

I

U krčmi se osjećao neugodan miris; pljesniv zadah s primjesom još nekog smrada. Tko bi god prekoračio prag, odmah bi uronio u gotovo opipljiv oblak tog neodređenog mirisa. Stalni gosti već su se navikli na taj zadah i nisu se žalili, no došljaci bi odmah napravili kiselo lice i počeli prigovarati.

Ipak, krčma nije bila prazna, jer je za dugačkim šankom bilo neobično svježe, dok je napolju gušila jara. I ledeno pivo, koje je pipničar Jake spremno donosio, privlačilo je prolaznike.

Približavala su se četiri sata popodne, no sunce nije još nimalo oslabilo. Peklo je kao u podne.

Na šank se naslanjao visok, vitak mladić okrenut leđima prema vratima; pio je pivo. Ramena su mu se malo objesila, odražavajući umor. Odjeća mu je bila prekrivena sitnom prašinom što ju je pokupio na putu. Šešir mu je izbljedio i već odavno izgubio svoj prvobitni oblik. Nije imao korice već je revolver nosio za pojasom od hlača.

Mladić promućka pivo u čaši, tako da se na vrhu pojavi pjena, a onda prinese čašu usnama i velikim je gutljajem isprazni. Spusti je na sjajan šank, skine šešir i mukavom obriše znojno čelo. Kosa mu je smeđasta na vrhu i plava sa strane, bila razbarušena i preduga.

Pipničar Jake, zdepast i ćelav, prestane brisati šank, uhvati mladićevo pogled i osmijehne mu se.

— Divan dan, zar ne? — reče i prezri-
vo zatrese glavom.

— Da đavolski je vruće.

— Znae što? — zapita pipničar i nag-
ne se preko šanka kao da kani ispriča-
ti nešto povjerljivo. — Ja nemam ni-
šta protiv zime, baš ništa. Uvijek
mogu pronaći neku vatricu pokraj
koje ću se ogrijati, ali vrag me odnio
ako mogu ljeti pronaći neko mjesto
gdje ću se osvježiti.

Mladić ne reče ništa.

— Prema tome, dajte mi zimu, a tko
želi ljeto, neka mu bude — nastavi pip-
ničar.

— Možda... imate pravo. Samo bitno
je gdje provodite zimu.

— Kako to mislite?

— Jeste li ikada bili zimi u Montani
ili u Dakoti?

— Nisam, ali sam čuo o tamošnjim
zimama. Predivne su, ha?

— Predivne? — ponovi mladić. — Tre-
balo bi da ih upoznate tamo a ne po
pričanju. Kad biste se morali probijati
kroz brda snijega, brzo biste se predo-
mislili.

— Da, svakako. No, vratimo se ovoj
našoj nepodnošljivoj vrućini. Ne znam
kako vi uspijevate podnositi ovu žegu,
stranče, no mene će potpuno upropasti-
ti. Osjećam se tako prokleta umorno
da bih se najradije izvalio negdje i
ljenčario cijelog dana. I vi izgledate
prilično iscrpljeno košulja vam se za-
lijepila za tijelo.

— I vaša se zalijepila, a niste jahali
po ovom suncu kao ja. Danas sam pre-
valio barem šezdesetak kilometara.

— Šezdesetak kilometara? Po ovoj
vrućini? Zacijelo vam se vraški žuri.
Znae što bih ja učinio kad ne bih
danas morao raditi? Svukao bih se do
gola i cio dan proveo u buretu punom
vode.

Mladić se osmjehne.

Pipničar onjuši zrak i namrgodi se.

— Danas smrdi ovdje kao u svinjcu — izjavi.

— Bogami, taj me smrad zapuhnuo čim sam koraknuo ovamo. Što to smrdi?

— Ne znam — odgovori pipničar slegnuvši ramenima. — Vrata su neprestano otvorena, ali to kao da ne pomaže baš nimalo. Znaite što? Ja sam radio u stajama i prevozio stoku brodom, ali nikada nisam nanjušio takav smrad. Ne šalim se. Zrak se malo pročisti jednino uvečer. Tada je u krčmi mnogo gostiju, svi puše, pa se smrad toliko ne osjeća.

Mladić se namršti.

— Ne znam što to smrdi — nadoda pipničar — a više i ne pokušavam odgonetnuti. Uzalud naprežem mozak.

Kada se mladić okrenuo i zagledao prema stražnjem dijelu krčme pipničar se udalji i latio posla.

Za stolom u kutu sjedila su četiri kartaša. Jedan od njih, smežuran starac, pokaže drhtavim prstom na čovjeka koji mu je sjedio sučelice i zahihoće.

— Taj stari kvoca kao kvočka kad se smije — reče pipničar, a mladić ga pogleda preko ramena. Pipničar zatrese glavom. — Ovi stranci nemaju ni probušenog novčića, no to ih nimalo ne smeta. Igraju za velike uloge, naravno, na papiru. Međutim, ponašaju se kao da namjeravaju jednog dana srediti račune. Onaj koji je zaspao zove se Matt Pollard. Vjerojatno mu je već oko osamdeset godina. Onaj hihotavi je Lafe Watkins. Nitko ne zna koliko mu je godina, ali ja bih se mogao kladiti da nije mnogo mlađi od Matta. I on zaspi kad gubi a kad je budan i čio kao sada, to je znak da ima dobre karte. Smiješno, zar ne?

U drugom kutu krčme, baš pod jednom od obješenih svjetiljki, sjedio je neki čovjek u crnoj odjeći, sam, mršava i dugačkog lica, vitkih prstiju, zabavljajući se kartama. Spretno ih je miješao, dijelio i pregledavao. Zatim bi ih pokupio i opet promiješao.

Pipničar je pratio mladićev pogled.

— Ako ste puni novaca i vjerujete da vas služi sreća — reče — Doc vas može brzo uvjeriti da se sreća miješa.

— Ne, to me ne zanima — promrmlja mladić.

Pipničar slegne ramenima.

— Spomenuo sam to tek tako — odvrati. — Ova krčma pripada Docu. Preuzeo ju je od Wesa Candaya prije tri mjeseca. Wes ju je držao samo mjesec dana, ali kad mu je Doc ponudio da je kupi, Wes je smjesta iskoristio tu priliku, prodao krčmu i otputovao. Za ove tri godine otkad radim ovdje promijenio sam deset gazda.

— Kako to? Zar posao ide loše?

— Posao cvjeta! Mislim, donosi mnogo veću zaradu nego bilo koje drugo zanimanje u ovom zaseoku, ali ta zarada, očito nije dovoljna nekima. Kupe krčmu očekujući da će preko noći zgrnuti goleme novce, a kad se to ne dogodi, ogadi im se posao, prvom je prilikom prodaju i otputuju odavde. To se neprestano ponavlja.

Uđu dva čovjeka, kimnu pipničaru i pridu Docovu stolu. Ne prozbore ništa, a Doc ih i ne pogleda. Sjednu jedan nasuprot drugome tako da se Doc našao između njih.

Pogledavši pipničara, mladić zamijeti da se uznemirio, ali se obuzda i ne postavi mu nikakvo pitanje.

— Ta dvojica izazivaju Docu svakoga dana već skoro cijelog tjedna — progovori tiho pipničar — ali ga nisu uspjeli pobijediti još ni jednom. Vjerujem da im više nije preostalo mnogo novaca, pa ako ne pobijede danas i ne obogate se, bit će gužve.

— Tko su oni?

— Onaj s Docove desne strane jeste Bill Cox. Drugi je njegov ortak, Lee Fowler. Imaju ranč »Tri Zvijezde«. Nije baš velik, ali im pruža dovoljno za život. Cox nije loš momak barem nisam nikada čuo nešto protiv njega. Lee je sušta suprotnost.

— Bezobrazan je, je li?

— I te kako! Dovoljno je da ga pogledate. Ljutit je, ne čini li vam se? Priča se da je vrlo raspaljive čudi i da je, kad se razbjesni, najpametnije maknuti mu se s puta i pričekati dok se ohladi. Ja nisam još nikada imao

neprilika s njim jer znam kako se treba ponašati. Izbjegavam ga i trudim se da ga ničim ne izazovem.

Mladić se uspravi i nagura palce za pojas. Tako je stajao minutu-dvije. Zatim se opet opusti, nasloni na šank i prekriži noge. Zainteresirano je posmatrao onu trojicu. Cox je bio tridesetogodišnjak, osrednje visine i prilično lijep. Fowler bješe stariji, vjerojatno od četrdesetak godina, smrknut i plećat.

Mladić se pitao kako su se ta dvojica, tako različita, mogla uortačiti.

Njih trojica kartali su tiho i u nape-toj atmosferi. Doc je poslije svake partije bilježio nešto na papiriću što ga je imao pokraj lakta. U jednom se trenutku Cox uzruja. Ozlojeđeno baci karte i počne se dizati kao da mu je dojadila igra. No, njegov ga ortak zadrži rukom i reče mu nešto. Cox se predomisli i nastavi igrati. Prolazile su minute, a Doc je neprestano dobivao.

— Približava se kraj — reče pipničar.

— Kako znate? — zapita mladić.

— Ah, poznam ja već te znakove — odvrati pipničar osmjehnuvši se bljedo i donekle nervozno. — Zar niste opazili da je Cox pomaknuo korice tako da mu je revolverski držak tačno pod desnom rukom? Pogledajte, drži karte samo jednom rukom, lijevom. Priprema se za nešto. Ako se počne opet dizati, smjesta se bacite na pod. Po svoj će prilici poletjeti kiša metaka, a nema smisla da ga pokušate zaustaviti kad ne morate. Jeste li shvatili?

Mladić kimne, podigne čašu i počne piti.

Ovoga puta je dijelio Fowler. Cox podigne svoje karte, pogleda ih i polako spusti. Uzme ih ponovo, ali sada objema rukama, još jednom ih pažljivo pregleda, a onda ih spusti na stol i nagne se natrag. Budući da se na Docovu licu nije odrazila baš nikakva promjena, nije se moglo naslutiti kakve je karte dobio. Fowler pogleda svoje karte samo na trenutak i spusti ih. Okrene se prema Coxu koji se nasmiješi i zatrese glavom.

— Aha — protumači pipničar. — Cox je dobio dobre karte i vjeruje da će pobijediti.

Fowler podijeli samo jednu kartu Docu, a sebi dvije. Pogleda ih, namršti se i napokon ih odbaci. Ukočenq je sjedio na stolici, prekrizivši na prsima debele ruke.

Doc pogleda Coxa i reče mu nešto. Kada je Cox odgovorio, Doc otkrije svoje karte i položi ih na stol. Cox se nagne naprijed i zagleda u njih, pa stisne usnice.

— Što kažete na ovo? — šapne pipničar. — Doc ga je porazio, premda je bio uvjeren u pobjedu i nije htio mijenjati ni jednu kartu!

Cox iznenada baci svoje karte Docu u lice i baci se prema natrag. Krčmu ispuni zaglušna revolveraska pucnjava; svi su hici bili ispaljeni tako brzo da su se stopili u jedan jedini pucanj. Činilo se da će popucati zidovi.

Lee Fowler se pognuo. Nagne se u stranu i stropošta sa stolice, koja se prevrne i padne na njega.

Cox je ustao i raskoračio se, držeći u ruci revolver. Ustukne, zastane i najednom poklekne. Naleti na susjedni stol i povuče ga za sobom na pod.

Čvrsto stežući u desnoj ruci crn revolver s kratkom cijevi, Doc polako ustane i pogleda Leeja Fowlera koji je ležao na boku. Zatim priđe Coxu, odgurne prevrnuti stol i pogleda ga. Namršti se. Gurne revolver u korice pod kaputom, okrene se i pozove rukom pipničara.

Pipničar iziđe iza šanka pogleda mladića i reče:

— Znate što? Obojica smo se zaboravili baciti na pod.

Široko se nasmijavši, zaklima glavom i krene prema Docu.

Mladić pođe za njim i zaustavi se tri-četiri metra od Docovih žrtava. Zastružu stolice po podu i približe se ona četiri starca koji su kartali u suptrotnom kutu. Okupe se iza mladića. On ih pogleda na trenutak, a zatim se opet zagleda, kao opčinjen, u Coxa i Fowlera ispod kojih se pod crvenio.

— Jake — reče Doc — pođi po šerifa.

— Svakako, Doc — odgovori pipničar. — Obojica... obojica su mrtvi?

— Jesu — reče zlovoljno. — No možesh reći šerifu da nisam ubio ni jednoga od njih.

— Nisi?

Ražrogači oči kad su mu Docove riječi napokon doprle do mozga.

— Nisam.

— Kako su... kako su onda...

— To sada nije važno, Jake — reče Doc odmahnuvši rukom. — Pozovi šerifa.

Jake je izgledao zbunjeno, ipak odveže kecelju i baci je. Ne reče više ni riječ, već istrči iz krčme.

Ona četiri starca zakorače naprijed i zagledaju se u Coxa. Zatim zaobiđu Doca i pogledaju skvrčenog Fowlera. Dobace Docu znatiželjan i ispitivački pogled, ali se on ne obazre na to.

Doc priđe mladiću i reče bez okolišanja:

— Gledali ste nas kako kartamo? Jeste li vidjeti što se dogodilo... Vidjeli ste borbu?

— Sve se dogodilo tako brzo da više ne znam što sam vidio — izjavi mladić.

— Koliko ste hitaca čuli?

— Mislim, tri. No, ispaljeni su zajedno, tako da su mogla biti i četiri. Ne mogu ništa tvrditi, jer se možda varam.

Doc kao da je bio razočaran. Međutim, prije nego što je mogao reći još nešto, začuju se brzi, čvrsti koraci su se približavali vratima krčme.

Kad su se okrenuli prema vratima, upravo je ušao Jake, zadihan i znojan, praćen dvojicom ljudi sa srebrnastim zvijezdama na prsima. U krčmu nahrupi i pet-šest uzbuđenih radoznalaca.

Šerifov pomoćnik Ab Wight, koji je bio mlađi od svog starješine, naglo zastane, a jedan znatiželjnik naleti na njega. Wight se žustro okrene i odgurne ga, srdito gledajući njega i ostale. Nakon toga se radoznalci malo povuku. Šerif i njegov pomoćnik letimično pogledaju Doca. Visokog mladića odmjere pogledom malo pažljivije. Zatim priđu Coxu i nagnu se nad njega. Uprave se i pristupe Fowleru, a kad su pregledali i njegovo tijelo, vrte se Docu.

Šerif Al Spencer se malo raskorači, gurne palce za opasač i upravi pronicave plave oči u Doca.

— U redu, slušam vas. Što se dogodilo, Doc? — upita.

Wighta kao da je više zanimao mladić, te nije skidao pogleda s njega.

— Ukratko, šerife — ispriča mirno Doc — Cox je skočio na noge i posegnuo za revolverom. Bio sam brži i ranio ga u desnu ruku. Opalio je dvaput, ali ne na mene, već na Fowlera.

Šerif skupi guste obrve, ne skrivajući iznenađenje.

— Na Fowlera? — protirija bradu. — Nastavite!

— Fowler je opalio samo jednom — nastavi Doc. — Na Coxa. Potom je zavladao zatišje, vjerojatno samo nekoliko sekundi, a onda se Fowler srušio sa stolice. Cox je uzmaknuo od stola ali se iznenada skvrčio, srušio na susjedni stol i povukao ga za sobom na pod. Eto, to je sve.

— Postoji li bilo kakav razlog zbog kojeg bi Cox pucao na Fowlera, a ne na vas, Doc? Uostalom, gubio je novac protiv vas, kaže mi Jake.

— Ni meni nije to jasno, šerife — mirno odgovori Doc.

— Da vidimo jesam li vas ispravno razumio — reče šerif. — Vi ste pogodili Coxa u ruku. Cox je opalio dvaput, i oba je puta pucao na Fowlera, koji mu je uzvratilo samo jednim hicem. Tako se sve zbilo, je li?

— Baš tako.

Šerif još jednom pogleda Doca, okrene se na peti i priđe Fowleru. Ponovno se nagne nad njega, a kad se uspravio, držao je u ruci revolver. Pregleda ga i zatakne za pojas. Zatim ode do Coxa, sagne se i uze njegov revolver. Kad ga pregleda, gurne i njega za pojas. Potom priđe Docu i zagleda mu se u oči, njišući se naprijed-natrag.

— Doc, rekli ste da je Fowler opalio samo jednom. Je li tako?

— Tako je, šerife — odgovori Doc kimnuvši.

— A Cox je opalio dvaput?

Doc šutke klimne.

Šerif se zagleda u mladića, koji je stajao u blizini. Zamijeti njegov revolver za pojasom.

— Hej momče — reče — vidim da ste došlijak. Da čujem što mi vi možete reći. Najprije, kako se zovete?

— Dave Moore.

— Što znate o ovome?

— Mislite, o pucnjavi? — zapita mladić. — Ne znam ništa o tome. Stajao sam za šankom kada se to dogodilo.

Tražeci potvrdu, šerif pogleda Jakea, a kad je pipničar kimnuo, zagundao i okrene se opet prema Mooreu.

— Jeste li vidjeli što se dogodilo? — Zapita.

— Jesam, ali kao što rekoh maloprije Docu, sve se zbilo tako brzo da nisam zapazio pojedinosti.

— Da vidim vaš revolver — naredi šerif i ispruži ruku.

Moore izvuče revolver i preda mu ga.

Šerif pogleda oružje i digne pogled. Kiselo se smijeašo.

— Što je... igrate se Billyja Kida? Tko je urezao na revolveru sve te crte?

— Bile su na njemu kad sam ga kupio.

Šerif vrati mladiću revolver.

— Da vidim vaš revolver, Doc — reče.

Kockar izvuče revolver iz korica pod kaputom i pruži ga šerifu. Ovaj pažljivo pregleda oružje i vrati ga.

— Hm, tu postoji nekakva zagonetka — promrmlja šerif.

— Zagonetka? — ponovi Doc iznenađeno. — Što mislite time reći?

— Sve to nema ni glave ni repa — odvrati šerif. — Prema onom što ste mi ispričali, Doc, ispaljena su ukupno četiri hica. Vi i Fowler ste ispalili po jedan metak, a Cox dva; znači, ukupno četiri pucnja. Toliko znam zbrajati. Sigurni ste, Doc, da ste čuli samo četiri hica?

— Siguran sam.

Šerif slegne ramenima.

— Čuli vi samo četiri hica ili ne, ispaljen je i peti hitac — progunda.

— Je li to sasvim sigurno?

— Jeste.

— Onda je peti hitac ispaljen u isto vrijeme kad i ostali — zaključio Doc. — Stoga mi se činilo da se radi samo o četiri pucnja.

— Vi ste opalili jednom, a vaš je metak pogodio Coxa u meso desne ruke. Znam da je to vaš metak, jer je stvorio malenu rupu. Veliki ostavlja gadniji trag. Cox je pogođen tri puta. Razumijete li sada?

Doc je zaprepašteno promatrao šerifa.

— Jedan ga je metak pogodio u trbuh — nastavi šerif. — Po svoj prilici, onaj iz Fowlerova revolvera. Stvor-

io je veliku rupu, a Fowler je imao veliki revolver, kolt. Međutim, Coxa je usmrtio metak koji ga je pogodio u srce. Vjerojatno ga je već imao u sebi kad je počeo uzmicati od stola. To je peti hitac, onaj koji niste čuli.

— Zar mislite, šerife, da metak ne usmrti čovjeka čim ga pogodi u srce?

— Vidio sam jednom čovjeka koji je s metkom u ruku prešao petnaestak metara prije nego što se srušio.

— Ali, vratimo se tom petom hicu, šerife. Je li i on ispaljen iz velikog revolvera?

Šerif kimne.

— Onda sam ja čist — reče Doc i vidljivo odahne.

— Koliko ja znam, jeste. Vaš hitac nije ubio Coxa. Matt...

Četiri se starca odmah približe.

— Jeste li vi vidjeli što se dogodilo? — obrati im se šerif.

Svi zatresu glavom.

— Dobro — reče šerif. — Izidite sada sva četvorica. Moramo pregledati krčmu. Obavijestit ćemo vas kad se budete mogli vratiti, Matt.

Matt Pollard ga pogleda.

— Ništa, Matt — reče šerif Al Spencer i odmahne rukom. — Neka netko pozove Joea Petersa i kaže mu da ga ovdje čekaju dvije mušterije, pa neka se požuri. Hajde, izidite sada.

Znatiželjnici i starci napuste krčmu.

— Doc — progovori opet šerif — sjednite negdje i čekajte. Želim još razgovarati s vama. A vi, mladiću, kako se ono zovete?

Moore — odgovori mladić.

— Ah, da! Dobro, Moore, sjednite negdje i ne mičite se. Samo, ne budite blizu Doca. Razumijete?

Moore se vrati do šanka, isprazni čašu i ode prema stražnjem dijelu prostorije.

— Jake...

Pipničar odmah digne pogled.

— Molim šerife?

— Jake zaključaj vrata — naredi šerif. — Ne bih htio da bilo tko bane unutra dok razgledavamo krčmu.

— Smiluj se, šerife, — zamoli pipničar. — Ako ne budemo imali svježeg zraka ovaj će nas smrad ugušiti.

— Ne uspijemo li ustanoviti tko je ubio Billa Coxa — odvratí šerif mršteći se — proširit će se gori smrad nego što je ovaj. Hajde, zaključaj vrata kao što sam ti rekao. Ovdje se vrze ubojica i ja ga kanim otkriti!

II

U šerifovu je uredu gorjela svjetiljka s naherenim sjenilom. Bila je na pisaćem stolu usred prostorije i prosipala svoje žučkasto svjetlo samo po neposrednoj okolici stola. Kutovi sobe bili su posve u sjeni.

Dave Moore je nehajno sjedio na stolici i ispružio dugačke noge. S vremena na vrijeme bi ih prekrizio, zlovoljno uzdahnuo i zatresao glavom. Pogleda šerifova pomoćnika koji je zajašio stolicu blizu vrata i neprekidno držao u ruci revolver.

Uto se otvore vrata i uđe šerif Spencer.

— Zadržao sam se dulje nego što sam očekivao — izjavi zadihano. Sjedne za stol. Stolica zaškripi pod njegovom težinom. Bubnjajući prstima po stolu, zapita:

— Kako se slažete, momci? Dobro?

Ne odgovore mu na pitanje. Zapravo, nije ni očekivao odgovor. Skine šešir i baci ga. Šešir zaplovi kroz zrak i padne na pod, promašivši stolicu.

— U posljednje vrijeme nisam baš spretn — reče šerif i zatrese glavom. — Nekoć sam gotovo svaki put uspijevaio pogoditi stolicu, a sada mi to ne polazi za rukom. Sretan sam ako uspijem jednom u deset pokušaja. Vjerojatno griješim u nečemu. Možda previše zavrtime šešir, tko zna.

Dave zagunđa. Nije ga baš nimalo zanimalo to bacanje šešira. Sjedio je već pet sati na tvrdoj stolici, te se već umorio i ogladnio. Želio je otići.

— Slušajte, šerife — reče — zbog čega ste me zadržali?

Spencer se iznenadi, čak uvrijedi.

— Nitko vas nije ni zbog čega zadržao. Odakle vam takva pomisao?

— Ako me niste htjeli zadržati, zašto me onda vaš pomoćnik drži neprekidno na nišanu?

— Ah, sve ste pogrešno shvatili — reče Spencer i odmahne rukom. — Ab

nije ništa mislio time. Shvaćate to suviše ozbiljno.

— Da, prilično sam čudan — odvratí mrzovoljno Moore. — Kad god netko uperi revolver u mene, ja to shvatim ozbiljno.

— Kazao sam Abu da pripazi kako vam se ne bi ništa dogodilo — nastavi šerif, ne obazirući se na njegovu napomenu. — Zacijelo se uplašio da biste mogli učiniti nešto sebi, pa je htio izbjeći bilo kakav rizik. Uperio je u vas revolver da vas oslobodi neizgodnih misli. To je sve.

— Vrlo šaljivo — reče ljutito Moore. — Prilično sam umoran, pa ću se ako nemate ništa protiv toga, smijati tome sutra umjesto sada.

Spencer se osmijehne svom pomoćniku!

— Hej, Abe, baš si šaljivčina, znaš ti to?

Pomoćnik ne reče ništa.

— Onda, šerife, mogu li sada otići? — zapita Moore.

Spencer raširi ruke, a Dave odmah ustane. Tada Spencer zatrese glavom i pokaže mu rukom da opet sjedne. Dave se namrgodi i ljutito zagunđa, ali ga posluša.

— Htio bih vam postaviti još samo nekoliko pitanja — objasni šerif.

— Dobro — reče ogorčeno Moore — da ih čujem, pa da završimo s tom glupošću.

— Da počnemo — promrmlja Spencer. — Što vas je donijelo u Stone City, Moore?

— Moj konj. Čim mi se pruži prilika, ustrijelit ću ga zbog toga.

Šerif se tiho nasmije.

— To je smiješno, Moore, ali nije mi dovoljno.

— Prolazio sam ovduda — ispriča Moore. — Sada se gorko kajem što nisam zaobišao taj grad.

— Stone City nije najgore mjestance na svijetu — pobuni se Spencer uvrijeđeno. — Vidio sam i gore, vjerujte mi.

— Ne vjerujem.

— Uvjeravam vas.

— Ipak, ne vjerujem.

— U redu, ne morate vjerovati — reče Spencer, promeškolji se na stolici i slegne ramenima. Gdje ste posljednji put radili, Moore?

— U Coloradu, na ranču „Prekriženo tria.

— Aha! Na ranču »Prekriženo tri«.
— Da, Pripada Simu Tyleru.
— Nisam nikada čuo za njega.
— To je sasvim u redu — odgovori mirno Moore. — Po svoj prilici nije ni on čuo za vas.

— Zašto ste otišli odande?
— Zato što mi se to svidjelo. Zar postoji neki zakon koji zabranjuje da se napusti posao koji dosadi?

Spencer opet napravi kiselo lice.
— Ja vas samo ispitujem — reče. — Ne postoji nikakav razlog da se ljuti-te.

— Slušajte, vaš pomoćnik mi je postavio ista pitanja. Zašto ne zatražite od njega da vam kaže odgovore?

— Milje mi je da ih dobijem iz prve ruke. Jeste li imali bilo kakvih sukoba sa zakonom u Coloradu?

Dave se namršti, a šerif odmahne rukom.

— To je samo pitanje. Zašto se ljutite? Jeste li sigurni, Moore, da niste vidjeli tko je pucao u Billa Coxa?

— Nisam ništa vidio — odgovori umorno Moore.

— U njega je pucao još netko osim Doca i Fowlera — nastavi Spencer — a netko je zacijelo vidio tog nekoga.

— Onda potražite onoga koji će vam otkriti krivca — odvrati mladić. — Ja nisam vidio ništa.

Šerif slegne ramenima.

— Ako kažete da niste vidjeli ništa, onda je to vjerojatno istina.

— Već sam umoran. Mogu li sada izaći odavde?

Spencer razmisli na trenutak, a onda zatrese glavom.

— Ne možete — reče mirno.

— A zašto ne mogu? — zapita Dave.

— Zato što smatram da je bolje za vas da ostanete noćas ovdje.

— Kakva je to opet zamisao?

— Znači, Moore, nekako mislim da biste se, kad se dobro naspavate, mogli prisjetiti nečega. Ujutro će vam pamćenje biti mnogo svježije nego sada, pa se ne bih nimalo iznenadio ako se najednom prisjetite nečega što vam sada nije ni na kraj pameti. To mi se već dogodilo. A da, mnogo puta.

— Moje pamćenje je sasvim dobro — reče ljutito Dave. — Sutra neće biti nimalo bolje nego što je sada.

— Da pričekamo i uvjerimo se. Moore? Ab!

— Da, Ale? — upita pomoćnik dižući se.

— Abe — reče šerif — Moore će pre-spavati ovdje kao naš gost. Pobrini se da mu bude udobno.

— Znači, ti opet izlaziš?

— Tako je — reče Spencer kimnuvši. — Moram još provjeriti neke sitnice.

— A što je s hranom? — zapita Wight. — Krči mi u želucu.

— Sve ću urediti — odgovori mu šerif. — Svratit ću u Charleyev restoran i reći im da donesu ovamo jelo.

— Kada se namjeravaš vratiti?

— To ti ne mogu reći, Abe. Po svoj prilici doći ću tek ujutro.

— Zakračunat ću prednja vrata. Ti imaš ključ od stražnjih vrata, zar ne?

— Da, imam — odgovori Spencer i tromo ustane sa stolice koja kao da je odahnula. — Dakle, Moore Ab će vam pokazati gdje ćete spavati.

Dave se digne, ogorčeno ga pogleda i namргоđeno povuče uvis hlače.

— Vidjet ćemo se ujutro — reče mu šerif i osmjehne se.

— Jedva čekam — odgovori Dave.

Wight širom otvori pokrajna vrata i reče mahnuvši revolverom:

— Hajde, Moore.

Dave ga natmureno pogleda i uđe u susjednu prostoriju. Šerifov ga je pomoćnik pratio u stopu.

Poslije tri velika sendviča, lončića vruće kave i nekoliko cigareta Dave se osjećao mnogo bolje. Ipak san mu nije dolazio na oči dok je ležao u mračnoj prostoriji koja je, očito, bila skladište. Bilo je zagušljivo, no slutio je da to nije jedini razlog zbog kojeg ne može zaspati. Mučile su ga svakakve neugodne misli. Neprestano se meškaloj na ležaju, uzalud pokušavajući da umakne mislima, ali one su bile uporne i nije ih mogao otjerati. Nakon nekog vremena posve im se predao.

Dakle, upao je u nekakvu prokletu zagonetku koja bi mu mogla stvoriti grdne teškoće. Igrom slučaja povezan je sa smrću dvojice ljudi koje nije nikada vidio. Činjenica da je bio u krčmi kad su poginuli kao da je dovoljna da se do vrata nađe u neprilicima.

Proklinjao je svoju zlu sreću, proklinjao je sebe zbog toga što je navratio u krčmu, proklinjao je sve koje je upoznao u gradu. A onda, kad se bijes malo stišao i kad je opet mogao jasno misliti, počela ga je napuštati nelagodnost koju je osjećao.

Očito, te dvije smrti su nešto posebno. Ona dvojica bili su ortaci, ali su u kritičnom trenutku uperili revolvere jedan u drugoga, umjesto u uzročnika svoje srdžbe. Doc im je uzeo novac, pa zašto se nisu okomili na njega? To bi bilo razumljivije.

Pokuša se u mislima vratiti do početka, do svog ulaska u krčmu. Za šankom je stajao Jake ćelav, znojjan i prijazan. Prisjećao se njihova kratkog razgovora o smrađu u krčmi, o vrućini i tako dalje. Sasvim jasno je vidio četiri starca, čak je čuo hihotanje Lafaea Watkinsa.

Ponovo je gledao Docu kako miješa karte i divio se njegovoj spretnosti. Tada su se na sceni pojavila dva nova lica: Billi Cox i Lee Fowler. Sve je bilo vrlo jasno: igra za stolom, kartaši i Jakeova tiha objašnjenja. Uto je, kao grom iz vedra neba, započela zaglišna pucnjava. Oko Docova se stola lelujao rijedak dim i dizao prema stropu.

Vidio je Leeja Fowlera kako se ruši sa stolice. Vidio je Billa Coxa kako uzmiče i iznenada pada. Prizor se malo izmijenio. Sada je stajao pred njim Doc. Vidio je njegove tanke usne kako se miču i izraz razočaranja na njegovu licu kad mu nije mogao pouzdano reći koliko je hitaca čuo. U tom su se trenutku pojavili Al Spencer i Ab Wight.

Zašto su me zadržali? Pitao se Dave. Nije vjerovao u šerifovo objašnjenje. Postoji tu još nešto, nešto mnogo mračnije i zlokobnije. Možda su ga pritvorili zato što se šerif boji da bi ga mogao napasti nepoznati ubojica. Ako ubojica sumnja da ga je Dave vidio, premda to nije istina, mogao bi, strahujući da će ga on odati, odlučiti da ga ubije.

Dave odmah počne zamišljati sebe kako se šulja uličicama, neprekidno osvrće i trza na svaki šum.

Ponovo ga ispuni nelagodnost i izbi-
je mu hladan znoj na čelo. Okrene se

na bok, položi glavu na ruku i sklopi oči. Nakon nekog vremena prevrne se na leđa.

Tek što je napokon zadrijemao, naglo ga probudi snažno kucanje negdje u tami. Kucanje se ponovi već u sljedećem trenutku, još nestrpljivije. Čuo je korake kako se približuju; podigne se na lakat i osluhne. Koraci prođu mimo skladišta. To je Ab Wight, zaključio. Ide prema vratima. Začuje kucanje po treći put, zatim Abov glas.

— Gdje ti je ključ, Ale? — progundao Wight. — Ako se ne varam, rekao si da ga imaš.

Vrata se otvore. Skoro u istom trenutku začuje se prigušen krik udarac i pad tijela.

Dave smjesti sjedne. Koraci se približe i zaustave pred njegovim vratima. Dave zaustavi dah.

— Jesi li unutra, Moore? — Dave ne odgovori. Po vratima skladišta zabubnja revolverski držak.

— Moore!

Vrata se zatresu. Dave shvati da više ne može šutjeti.

— Što je? — progovori pospano, kao da se tek probudio. — K vragu, što se događa?

Začuje se pucanje drveta i vani nešto padne na pod. Bila je to brava iščupana iz vrata.

Uto se vrata širom otvore i prostori-ju obasja visoko podignut fenjer. Dave zakloni rukom oči. Na pragu su stajala dva čovjeka, s revolverima u rukama, dok su šešire navukli na čelo. Onaj koji je držao fenjer malo spusti ruku, a njegov se drug progura pokraj njega i uđe u skladište. Bio je krupan, krupniji od Ala Spencera.

— Kreni, Moore — reče odrešito čovjek.

— Što se to zbiva? Do vraga, tko ste vi?

— Izlazi oдавде — nastavi stranac i mahne revolverom.

— Što to znači? Kamo idemo?

— Sada nemam vremena za objašnjavanje — odgovori čovjek. — Važno je da te izvučemo oдавде. Poslije ćemo imati priliku za razgovor. Hajde, Moore. Brže!

Dave je oklijevao na trenutak, a kad shvati da mu ne preostaje ništa drugo nego da posluša, spusti noge s ležaja i navuče čizme.

— Imaš li ovdje neke svoje stvari? — zapita ga čovjek kad je ustao.

Moore gurne košulju u hlače.

— Imam samo revolver. On je u šerifovu stolu, u gornjoj ladici.

— Uzet ću ga.

Dave zagladi kosu. Uzme šešir i stavi ga na glavu.

Čovjek se brzo okrene i iziđe.

— Hajdemo — požurivao ga je čovjek s fenjerom.

Dave Moore pođe prema vratima. Uto se vrati i onaj krupni čovjek koji je otišao po njegov revolver. Sada mu se iznad pojasa od hlača vidio držak revolvera.

— Kamo idemo? — zapita Dave drugog put.

— Ne ispituj — odvrati čovjek. — Ab će se brzo osvijestiti, a mi želimo otići prije toga. Siguran si da nemaš ovdje ništa drugo?

— Samo revolver.

— Jed — reče čovjek preko ramena svome drugu — iziđi prvi i provjeri je li sve u redu. Mi ćemo te slijediti.

Jed se okrene i ode prema stražnjim vratima.

— Hajdemo, Moore — reče krupni čovjek.

Zajedno su krenuli prema stražnjim vratima. Na podu je ležao skriven čovjek. Dave se zaustavi pokraj njega. Dabome, bio je to Ab Wight.

— Nije mu ništa — objasni krupni čovjek.

Otvori vrata i mahne Daveu da iziđe.

Vani je bilo mračno i hladno, a u zraku se osjećala vlaga koja je prodirala do kože.

Čovjek uhvati Davea za rukav košulje i povede ga u tamnu uličicu. Čulo se škripanje sedla i nestrpljivo toptanje kopitorn.

— Sve je u redu? — zapita oprezno neki glas.

Bio je to djevojački glas, pa se Dave iznenađeno trgne.

— Svakako — odgovori čovjek. — Hajdemo Moore. Ovamo.

Povučen za ruku, Dave skrene u stranu i naleti na konja koji zafrkće. U ruci mu se našu uzde. Uхвати se za jabuku i podigne u sedlo.

— Je li sve spremno? — zapita muški glas.

Bio je to Jed. Dave je prepoznao njegov glas.

— Sve je spremno — odgovori krupni čovjek, a zatim doda: — Jede, ti i Millie odjašite ispred nas.

— Dobro — odvrati Jed.

Ubrzo zatopću kopita niz uličicu.

— Hajdemo i mi, Moore — reče krupni čovjek i nađe se pokraj Davea.

Zajedno izjašu na mračnu i tihu glavnu ulicu.

Osvrnuvši se poslije nekoliko minuta, Dave opazi da je Stone City već nestao iza njih. Namjesti se u sedlu. Ledeni mu je noćni zrak udarao u lice, pa povuče obod šešira prema dolje i zakopča ovratnik. Žalio je što nema svoje kožnate bluze. Ostala je u njegovim bisagama, te se pitao da li će je još ikada vidjeti.

Podigne glavu, no nigdje nije vidio jedan ni djevojku. Pogleda krupnog jahača pokraj sebe. Nekoliko su im se puta dodirnuti stremeni, a jednom su im se konji tako približili da je zaprijetila opasnost da će se sudariti.

— Pazi — reče prilično oštro čovjek.

Povuče uzde i skrene konja u stranu. Međutim, konji su se neprekidno približavali jedan drugome, pa su ih stalno morali razdvajati.

Kilometri su nestajali u tami iza njih. Uskoro su počeli konji drhtati i frktati, pa čovjek iznenada uspori svog konja, a i Dave povuče uzde. Tlo je bilo golo i tvrdo, pa se topot daleko čuo u tihoj noći. Šutke su jahali dok se nisu ukazali pred njima obrisi neke zgrade.

— Tu smo, Moore! — reče čovjek. — Pred nama je kuća.

Uspore konje, tako da su sada samo kaskali. Približili su se kući i zaustavili.

Iznenada se u kući upali žućkasto svjetlo; prodre kroz zastor na prozoru i prospe se po tlu.

— Hajde, Moore, možeš sjahati — reče čovjek.

Čovjek sjaše kraj njega i gurne ga.

Dave se spusti s konja i zastane čekajući.

— Kreni!

Kad su pošli prema kući otvorila su se vrata i na pragu se pojavio Jed. Iza njega je gorjela petrolejka i stvarala od njega samo siluetu.

Ušavši u kuću, Dave napravi još nekoliko koraka i zaustavi se. Našli su se u kuhinji, prostranoj i urednoj.

Vrata se zatvore. Daveu priđe s leđa Jed i reče mu:

— Sjedni.

Dave nerazgovijetno zagunda, a Jed iziđe iz kuhinje kroz vrata na drugoj strani.

Dave skine šešir i prijeđe pogledom po kuhinji. Vidio je ormariće, glomazan stol prekriven čistim stolnjakom, pet-šest stolica i praznu vazu.

Onaj krupni čovjek priđe stolu, dohvati stolicu, okrene je i kimne Daveu.

— Sjedni — reče mu.

Dave ga pogleda malo bolje. Bio je visok, širokih ramena, plećat i debelih ruku. Revolver je nosio nisko, a korice su mu bile privezane uzicom za desno bedro.

Čovjek se malo osmijehne.

— Izvukao sam te iz šerifova ureda jer sam se bojao da će se pojaviti Fowlerova družina i oteti te. Znaš, to bi bilo vrlo loše, jer oni bi te ubili čim biste izišli iz grada.

— Zašto — trgne se Dave. — Što sam im učinio? Slučajno si ti jedini očevidac borbe u kojoj je poginuo moj brat Bill, a budući da ga je ubio jedan od Fowlera, žele te ukloniti kako ne bi mogao odati krivca. No, bit ću iskren prema tebi, Moore. Nisam te izvukao iz Spancerova ureda samo zato što sam htio spriječiti Fowlere da te se dočepaju. Želim da mi kažeš tko je ubio Billa.

— Ne mogu.

Cox se osmijehne ali mu oči prijeteći bljesnu.

— To ne znači da mi nećeš reći — napomene. — Nije li tako?

— Ne mogu vam reći zato što ne znam.

Smiješak na Coxovu licu izbljedi.

— Bio si ondje kad se to dogodilo, zar ne?

— Jesam. Samo, sve se zbilo tako brzo da ne znam što sam vidio. Razumijete?

— Jesi li vidio borbu?

— Nisam.

— Pa, morao si vidjeti nešto, Moore — ustraja Cox.

— A ja vam kažem da nisam vidio — odgovori Dave uporno i zatrese gla-

vom. — Šerif misli da sam vidio, njegov pomoćnik također, a sada i vi. A ja vam mogu svima ponavljati isto: nisam vidio borbu.

Cox je šutio trenutak.

— Dobro — reče. — Dopusti da te upitam nešto drugo. Što misliš, odakle je ispaljen onaj posljednji metak, onaj koji je pogodio Billa u srce?

— Ne znam.

— Je li se pojavio netko iza Fowlera?

— Nije. Za stolom su sjedila samo njih trojica i nikoga drugoga nije bilo blizu njih.

— Odakle dolaziš, Moore?

— Iz Colorada — odgovori Dave.

— Kojega dijela Colorada?

— Sjevernog.

— Iz blizine Hastingsa?

— Stotinjak kilometara od Hastingsa.

Cox se nagne natrag.

— Slušaj, Moore — tiho reče.

— Vjerujem da znaš mnogo više nego što želiš ispričati. Moj je brat naučio da je Fowler unajmio nekog ubojicu iz Colorada, nekog čovjeka čije ime nismo saznali. Ne znamo ni kako izgleda, ali je navodno dobio zadatak da ubije Billa kako bi Fowlerima pripao cio ranč »Tri zvijezde«. Saznali smo da je taj ubojica rodom iz okolice Hastingsa i ja mislim da si ti taj čovjek. Postavio si se kraj šanka kako bi na svaki način spriječio Billa da iziđe živ iz krčme. Da je onaj koji je ispalio posljednji hitac promašio, tada bi se ti umiješao i obavio svoj posao.

— Vi ste ludi! — pobuni se Dave. — ja nisam ubojica. Nikada nisam ubio čovjeka, štovije, nikada nisam ni na koga povukao revolver.

Cox se kiselo osmijehne, ne skrivajući čiju svoju nevjericu.

— Tako? Odakle ti, onda, sve one oznake na revolverskom dršku? — zapita.

— Kupio sam taj revolver od nekoga čovjeka koji je ostao bez prebijenog novčića. Tek poslije sam vidio te oznake.

— To je tvoja priča, je li?

— To je istina — ustraje Moore. — Svi me pokušavate uvući u nešto o čemu ništa ne znam

Cox se odmakne od stola.

— Jede! — vikne.

Odmah se otvore vrata na drugoj strani i pojavi se Jed.

— Što je, Tome?

— Zaključaj ga u podrum Jede — naredi Cox i mahne glavom prema Mooreu. — Ne daj mu vode ni hrane dok ne progovori. Razumiješ li me? A ako ne progovori neka istrune dolje!

III

Noćna se koprena tek počela dizati kad se začuo udaranje po stražnjim vratima šerifova ureda. To probudi Aba Wighta. Pomakne se, duboko udahne i napola otvori oči. Ostane ležati, osluškujući i čekajući.

Začuo je ponovno lupanje, ovoga puta vrlo nestrpljivo, pa se namršti, progunda nešto sebi u bradu i prebaci noge preko ruba ležaja. Iznenada se sjeti da je oko glave omotao mokar ručnik; odmota ga i baci u kabao vode što ga je postavio kraj ležaja. Posegne za čizmama. U glavi mu odmah zabubnja stotinu bubnjeva.

Sjedne i jedva jedvice navuče čizme. Potom ustane polako i oprezno, strahujući da bi svaku magli pokret mogao pojačati bubnjanje u glavi. Na trenutak je bio posve ošamućen; nepomično je stajao dok se nije izgubila ta slabost. Krene prema vratima. Kad im se približio, opet započne lupanje.

— Tko je? — zapita promuklim glasom.

U glavi mu je sijevala bol.

— Ja sam. Abe — obavijesti ga glas s druge strane vrata.

— Ha? — reče Wight koji se još nije sasvim razbudio, a osim toga sasvim su ga omamili bolovi. — To si ti Abe?

— A tko bi drugi bio! — Izdera se šerif. — Otvori!

Ab Wight se trgne. Nije bio nimalo raspoložen za prijekore. Od njih će ga još više boljeti glava. Otkračuna vrata i htjede pritisnuti kvaku.

Iznenada se vrata širom otvore, a on odleti prema natrag. Upadnu tri čovjeka, baca se na njega i počnu ga udarati, premda im nije pružio nikakva otpora, već je nastojao samo zaštititi glavu.

Izvukli su mu košulju iz hlača i prebacili mu je preko glave, a ruke su mu zavrnuili i svezali ih na leđima. Tada su ga šćepali i naglo gurnuli u kut. Kriknuo je naletjevši na zid i srušio se na koljena. Netko mu priđe i leđa i grubo mu gurne glavu među koljena. Nije se odupirao. Pokorno je klečao u kutu, bojeći se da će ga netko, ako pokuša ustati, udariti po glavi. Prolazili su ga srsi i pri pomisli na to. Čuo je brze korake kako se udaljuju nekamo iza njega, ali nije htio ni o čemu razmišljati. Nekoliko je trenutaka bilo tiho, a onda se koraci vrate.

— Nema ga nigdje — reče ljutiti glas.

— Netko nas je pretekao — promrmlja drugi glas.

— Tako je — reče treći glas. — Kladam se da znam tko je to učinio. Tom Cox.

— Što mislite o tome da posjetimo Coxa?

— Što još čekamo?

Neznanci iziđu, a vrata se zalupe za njima. Začuje se topot kopita koji se brzo izgubi.

Wight se s mukom digne i nasloni leđima na zid, boreći se protiv ošamućenosti koja ga je spopala.

Nakon nekog vremena uspravi se. Pokuša osloboditi ruke, ali uzalud. Polako se krećući duž zida i pazeći da ne udari nekamo glavom, uspije se vratiti do ležaja. Spotakne se o kabao a voda mu polije noge.

Napokon se ispruži potrbuške na ležaju. Eh, sada može kucati cio grad, pa i Al, no neće više nikome otvoriti, zaključiti. Tko želi ući, neka se snađe kako umije. Više se neće micati s ležaja, ma što se dogodilo.

Sklopi oči, a bubnjanje u glavi počne jenjavati. Duboka ga je tišina uspavljivala. Uskoro se čulo samo njegovo jednolično disanje. Zaspao je.

U podrumu je postojao prozorčić s rešetkom. Popevši se na prazno bure, Dave Moore je mogao vidjeti napolje. Upravo je svitalo.

Prošlo je još neko vrijeme prije nego što su se začuli zvukovi u kući. Najprije su se otvorila i zatvorila jedna vrata, odjeknuli su koraci, a zatim su se otvorila druga vrata, dosta buč-

nije. Netko je izišao iz kuće i pošao puteljkom koji je bio u Daveovu vido-krugu.

Bio je to Jed; zastao je blizu potocića i lijenog pogledao oko sebe. Potom je zlijevnuo dva-tri puta i protegao se.

Dvadesetak metara od kuće bila je staja. Doduše, Dave je to nasumce zaključio. Ma koliko istazao vrat i podizao se na nožne prste vidio joj je samo kosi krov i gornji dio zidova.

Jed krene prema staji.

Iznenada se oglasi puška i preslječe tišinu. Jeka pucnja nekoliko se trenutaka zadrži u svježem jutarnjem zraku, a onda se raspline i nestane.

Dave obuhvati rukama prečke na prozoru i podigne se toliko da su mu se oči našle u visini prozorske daske. Potraži pogledom Jeda i odmah ga pronađe. Vidio ga je kako tetura, nesigurno se zaustavlja i pogurem drži se za trbuh. Molećivo je gledao prema kući. Dave vikne, no Jed ga nije čuo. Nije više ništa mogao čuti. Iznenada se sasvim uspravi, a zatim se stropošta naglavce u prašinu.

Dave smjesta skoči s bureta i jurne kroz podrum. U tren oka popne se klimavim stubama i počne udarati šakama po vratima. Čuo je muški glas, ali dalek, pospan i nerazgovjetan.

Opet stade udarati po vratima i drmati ih a zatim uzvikne.

Cijelu minutu, najdulju minutu u njegovu životu, nije bilo nikakva odgovora. Tada začuje odozgo tromе korake. Uskoro se netko približi vratima.

— K vragu, Moore! — vikne ljutito Tom Cox. — Kojeg đavla radiš? Zar si poludio?

— Da da, poludio sam! — odvrati glasno Dave. — Pogledajte kroz prozor. Ubili su vam Jeda!

— Jeda? — ponovi Cox.

Prema njegovu se glasu moglo nasluttiti da još nije sasvim budan i da ne shvaća u potpunosti ono što je upravo čuo.

— Čekaj malo!

— Dobro, čekat ću!

Cox se udalji. Za pola se minute žurno vrati.

— Jeste li ga vidjeli? — vikne Dave.

— Jesam! — odgovori Cox, a u glasu mu se odrazi uzbuđenje. — Tko ga je ubio, Moore? Jesi li vidio krivca?

— Ne vjerujem da je jedan. Vjerojatno ih je nekoliko.

— Dobro, dobro. Tko su oni? Možeš li ih vidjeti?

— Ne mogu — odvrati Moore. — No, hitac je ispaljen iz pravca staje, pa su valjda ondje.

— Čekaj da malo bolje pogledam!

Tom Cox se opet udalji.

Po drugi put prasne puška. Gotovo u istom trenutku zazveči razbijeno prozorsko staklo. Dave začuje ženski vrisak, ne bolan, već prestrašen. Otkađ je došao u ovu kuću nije vidio mladu ženu koja ga je dočekala u tami pred šerifovim uredom. Za ovih poljednjih sati imao je toliko briga da je i zaboravio na nju. Vjerojatno je Coxova žena, zaključi.

Čuo je Coxa kako trči iznad njega. Po svoj prilici želi provjeriti da li mu je žena ozlijeđena.

Puška opet prasne, izrazito zlokobno, a pridruže joj se i druge.

Dave otrči do bureta, popne se na nj i pogleda napolje. Budući da nije mogao vidjeti cijelu staju, skoči opet na pod. Pritrči vratima i osluhne nestrpljivo. Podigne glavu kad je začuo glasove. Priljubi uho uz vrat. Činilo mu se da se glasovi približuju. Tada začuje i korake i malo ustukne.

U bravi zaškripi ključ i vrata se otvore. Na pragu je stajao Tom Cox. U jednoj je ruci držao pušku, a u drugoj kolt.

— To je, vjerojatno, družina Eda Fowlera — reče. — Slutio sam da će se oni pojaviti prije ili poslije.

— Eda Fowlera?

— Da, on je Leejev brat. Inače pravi gad.

— Da?

— Što ćeš sada, Moore? Ostati ovdje ili sudjelovati u okršaju?

— Mislite li da su došli po mene?

— Cox podigne i spusti ramena.

— Ne znam nikakva drugi razlog zbog kojeg bi bili ovdje — odvrati.

— Dobro, dajte mi revolver.

Nekoliko su se trenutaka promatrali, a onda Cox zagunda i pruži mu pušku.

— Evo ti — reče.

Dave uzme pušku.

Tom Cox ga pusti kroz vrata i zatvori ih iza njih. Dave uđe u kuhinju i

naglo se zaustavi. Pokraj stola je stajala i gledala ga krupnim i uznemirenim očima vitka uspravna djevojka.

— Moore, ovo je moja sestra Millie. Umije pucati kao muškarac. Ona će se s tobom postaviti pokraj prozora na gornjem katu.

— Dobro — reče Dave i kimne, ne skidajući pogleda s djevojke.

— Povedi ga, Millie — promrmlja Cox i okrene se.

Djevojka šutke pođe, a Dave poslušno krene za njom, držeći pušku pod rukom. Prođu kroz hodnik i popnu se uz stube. Kad se gore zaustavila i opet ga pogledala, on se također zaustavio. Bila je uistinu lijepa. Vjerojatno joj je osamnaest godina, zaključio.

— Jeste li imali bilo kakve veze sa smrću mogega brata? — upita Millie.

— Nisam.

— Znate li bilo što o tome?

On zatrese glavom.

— Sigurni ste?

— Siguran sam.

— Ne izgledate kao ubojica — reče Millie. — Dobro, smjestite se u ovoj sobi. — Mahne glavom prema vratima. — Ja ću biti u susjednoj sobi. Na podu blizu prozora pronaći ćete municiju, punu kutiju. No, na podu ima krhotina stakla, pa budite oprezni. Čuvajte se i komadića stakla na prozoru. Ako metak pogodi prozorski okvir, obasut će vas kiša stakla, a ono vas može razrezati.

Dave kimne.

— I ne izvirujte napolje! — reče strogo Millie.

— Neću gospođice.

— Ako me zatrebate, pozovite me — uputi ga Millie i dodu u jednom dahu: — I ne nazivajte me gospođicom!

— Dobro — odvrati ozbiljno Dave.

Millie Cox pocrveni, naglo se okrene i hitro ode niz hodnik dok su joj pete ritmički kuckale.

Dave uđe u sobu koju mu je odredila Millie i zastane na pragu.

Dočekao ga je miris kolonjske vode. Odmah se sjeti Jakea i nepodnošljiva smrada u krčmi, te se osmijehne. Ovo je bila djevojačka soba. Opazio je to na prvi pogled. Na zidovima, prekrivenim tapetama, visile su ukovirane slike, a preko kreveta je bio žurno navučan vrlo lijep svilen prekrivač. Ispod

kreveta je plaho virio par papuča sa crvenim vršcima.

Dave pogleda prema prozoru. Na tamnocrvenu prostiraču svjetlucali su komadići razbijenog stakla. Približi se prozoru i vrhom čizme ukloni veće komade stakla.

Uto udare dva-tri puščana metka bezopasno u vanjski zid.

Držeći pušku u ruci, Dave se šćućuri pokraj prozora i oprezno pogleda napolje.

Zagleda se u staju: sada ju je prvi put mogao vidjeti cijelu, od temelja do krova, od lijevog zida do desnog. Pažljivo je promatrao taman ulaz i prozorčić na sjeniku, ali nigdje nije vidio nikoga.

Iznenada opazi kako se netko miče.

Na stajskim vratima pojavi čovjek sa sjajnim žutim rupcem oko vrata, koji je još više isticao tamnoputost njegova lica. Držao je u rukama pušku, a zatim je prinesao ramenu; činilo se da pažljivo cilja.

I Dave naglo podigne pušku. Ona zagrmi prije nego što je napadač bio spreman da opali.

Napadač zatetura iz staje i ispusti pušku. Okrene se i nasloni na zid. Potom se uspravi, napravi još korak-dva i ispruži u visokoj travi.

Nakon nekoliko trenutaka se pojavi na vratima drugi čovjek. Bio je zdepast i krivonog. Pogleda ispruženo tijelo u travi, zatim dignu glavu i zagleda se prema kući, očito tražeći strijelca.

Tada izjuri napolje, naglo se zaustavi pokraj palog druga i nagne se nad njega. Odmah se uspravi i hitro vrati u staju. Uskoro izviru ponovo: ova-ga puta je držao u ruci kolt. Na revolverskoj cijevi ljeskalo se sunce.

Podigne kolt i opali dvaput. Nakon toga ga spusti i kroz tanku koprenu od dima zagleda se prema kući.

Vidljivo nemiran, opet iziđe iz staje. Zastane, pogleda prema kući i dovikne nešto što Dave nije mogao jasno čuti, ali se po svoj prilici, nije radilo ni o kakvim pohvalama onima u kući.

Kočopereći se, koraćao je u sve širem krugu i zaustavljao se svaki trenutak, vičući nešto.

Dave ga je mirno promatrao.

Napadač se napokon vrati prema staji, zaustavi se na pragu, podigne

revolver i ispalio dva hica. Drugi metak nije promašio. U prizemlju zazveči prozorski okvir, a napadač prasne u smijeh.

No, njegov je smijeh bio kratka vijeka.

Pogodi ga metak iz Coxova kolta; ispusti revolver, ošamućeno se spotakne o prag i padne na ruke i koljena. Polako se uspio dići. Malo se njišući, prijetlo je šakom prema kući.

Coxov drugi metak smrtno ga pogodi. Potpuno izgubivši vlast nad svojim tijelom, pao je na leđa.

Iza staje je raslo grmlje i Daveu se učini da vidi kako se netko miče u njemu, pa zapuca. I Millie počne pucati.

Njihovi meci pročešljali su žbunje, pa iz njega istrči nekoliko ljudi. Nestali su iza staje.

Započne dugotrajna i napeta tišina.

Tada Dave obaspe mecima grmlje. Kad je prekinuo pucnjavu, kako bi napunio pušku, zamijeni ga Millie, jasno dajući do znanja napadačima da ne mogu pobjeći u šikaru.

Nakon nekog vremena zavlada opet tišina, još mučnija i zlokobnija nego prije.

Ništa se nije dogodilo, a minute su prolazile vrlo sporo, pretvarajući se u sate. Prođe drugi, treći i četvrti sat.

Stiglo je i podne. Sunce, plamena lopta, našlo se nasred neba.

Dave se doslovce kupao u znoju, zato skine košulju i baci je. Poslije nekoliko minuta svuče i potkošulju.

Upravo je sjeo na pod i položio pušku preko koljena kad začuše dolje korake. Netko se penjao uz stube. Okrene se.

— Tko je? — dovikne.

— Ja sam: Tom Cox — začuje odgovor.

Cox dođe kroz hodnik i zastane na vratima.

— Je li sve u redu?

— Svakako — odgovori Dave. — Jedino prilično je vruće.

— Vratit ću se — reče Cox i ode.

Dave ubrzo začuje mrmljanje: Millien i Tomov glas.

Cox se vrati. Spusti se na ruke i koljena, otpuže do Davea i sjedne.

— Gledaj kroz prozor dok ja govorim — reče. — Istina, ne očekujem da će bilo što pokušati. Pokazali smo im

kakvi smo strijelci, pa se neće pojavljivati, ali kada se smrači, moramo dobro otvoriti oči. Tada će krenuti u napad. Opkolit će kuću i pokušati da provale u nju.

— Da! — reče Dave ne gledajući ga.

— Tada ćemo imati pune ruke posla.

— Što mislite, koliko ih ima?

— Pa, šest-sedam. Možda i osam. Fowlerova je družina, navodno, prilično velika, pa ne mogu znati koliko ih je. Znam jedino to da ih je više nego nas. Ipak, imamo jednu veliku prednost.

Dave se iznenadeno okrene.

— Mi smo u kući, iza zidova — nastavi Cox — a oni će biti napolju, i ako bude noćas mjesecina, imat će grdnih muka da nam se približe.

— A ako ne bude mjesecine?

Cox slegne ramenima.

— Ipak ćemo im zagorčiti život — reče jednostavno. — Želim ti reći još nešto, Moore.

— Da?

— Možda ću te morati zamoliti da mi pomogneš dolje. Dabome, jedino ako ih ne budem mogao sam zaustaviti.

— Dobro.

— Ako te pozovem, smjesta dotrči.

— Dobro.

— Budi oprezan — reče Tom i otpuže prema vratima.

— Bit ću — odgovori Dave i gotovo odmah doda: — Bez brige bit ću oprezan!

Cox mu se osmijehne preko ramena.

— Očito, nije ti još dojadiao život.

Moore samo zagunda. — Znači, imaš neke planove o budućnosti? — zapita Cox.

— Pa, imam neke — odvrati Dave.

— Kad već govorimo o tome, i ja mislim na budućnost — promrmlja Tom Cox, uspravi se i izađe.

Naslonivši se na zid, Dave ga je čuo kako se udaljuje kroz hodnik i silazi niz stube.

Kuću opet ispuni duboka tišina.

Strahujući da bi ga mogli vidjeti oni iz staje, Dave se povuče u stranu.

Ipak, s vremena na vrijeme oprezno bi dopuzao do prozora i pogledao napolje.

Napadačima nije bilo ni traga. Očito, nisu imali nikakve namjere da se

ponovo izlože pušćanim mecima. Kao što je Cox predvidio, namjeravali su pričekati tamu koja će ih zaštititi kada krenu u juriš.

Onaj tamnoputi čovjek koji je poginuo od Daveove paljbe još je ležao u travi pred stajom. Krivonogi protivnik, kojega je ustrijelio Tom, ležao je preko praga.

Dave se povukao u zaklon i umorno uzdahnuo. Zatekne samoga sebe kako razmišlja o Millie. Bez sumnje, ovakva je situacija suviše opasna za mladu djevojku. Pitao se da li bi ona mogla nekako pobjeći. Treba istini pogledati u oči. Što će biti s njom ako Fowlerovi ljudi uspiju prodrijeti u kuću i sa vladati Toma i njega? Tko zna kako bi oni postupili za zarobljenicom? Doduše, to baš nije teško zamisliti.

Dave je već zaključio do Fowlerova družina nije naročito časna. Kajao se što nije spomenuo Millie dok je Cox sjedio pokraj njega. Tada su imali vremena da odluče o njenoj sudbini. S druge strane, odakle njemu pravo da odlučuje o djevojčinoj sudbini? On je običan tuđinac. O tome treba da se brine Cox.

Pa ipak, Dave odluči da porazgovara o tome s Tomom ako mu se ponovo pruži prilika.

Popodne je prolazilo vrlo sporo. Prijepodne se činilo beskonačnim, no popodne je bilo još dulje.

Vrućina je počela popuštati tek poslije četiri sata. Pojavio se vjetrić i zalelujuao travu.

Sjene su se naglo izduljile i počele prekrivati sve oko sebe. Smračivalo se, a tjeskobna tišina kao da je postala još mučnijom. Kao da nije bilo nikakve stanke ni prijelaza između sutona i noći.

Dave otpuže do prozora i pogleda napolje, ali nije mogao ništa vidjeti.

Na nebu nije bilo ni zvijezda ni mjeseca. Noć je bila kao stvorena za napad.

Izenada se tišina raspline. Odjekne zaglušna pucnjava. U kuću se zabijao metak za metkom. Zvečali su ostaci stakla na prozorskim okvirima dok se sa stropova i zidova otkidala žbuka.

— Moore! — iznenada vikne s vrata Millie.

Dave se okrene.

— Što je? — uzvikne.

Vidio je njezinu sjenku.

— Možete li ih razabrati? — zapita djevojka.

— Ne mogu — odvrati Dave.

— To je... to je strašno!

— Kako bi bilo da ostanete ovdje sa mnom? — reče — Dave. — Nema smisla da budete sami u drugoj sobi.

Millie ne odgovori.

— Dođite — pozove je Dave. — Dopužite ovamo. Evo vam ruka.

Ispruži ruku prema njoj. Oprezno je dopuzala do njega i čvrsto ga uhvatila zaruku. Priljubila se uza zid.

— Ne dižite se — reče Dave — ja ću gledati napolje.

Približi se prozoru, podigne pušku i zapuca prema staji i grmlju. Pošto je ispraznio pušku, povuče se i žurno je napuni.

— Je li sada sve dobro? — zapita.

— Hvala, jeste.

Protivnička se pucnjava nastavi, stiša se samo privremeno dok se moralo puniti oružje, zatim opet ojača.

— Nadam se da se vaš brat dobro drži — reče Dave. — Njemu je pripao najteži zadatak.

— Tom je u stanju da pripazi na sebe — odgovori Millie.

— To sam zamijetio čim sam ga ugledao.

Zestoka pucnjava spriječi daljnji razgovor, a kad ponovo nastupi zatišje, Dave predloži Millie:

— Možda bi trebalo da provjerim kakvo je stanje dolje. Čini mi se da je izenada zavladala tišina.

— Valjda... valjda ne mislite...

Millie se glas prekine kao da se nije usudila izreći strašnu misao.

— Naravno, ne mislim to — pokuša je brzo smiriti Dave. — Ostanite ovdje, odmah ću se vratiti. Slažete se?

— Dobro.

— Gdje vam je puška? Ostavili ste je u drugoj sobi?

— Bojim se da jesam.

— Neka, nije nam potrebna. Ako nam bude trebala, možemo je uzeti.

Dave gurne Millie u ruke svoju pušku.

— Držite je dok se ne vratim — reče joj.

Nakon toga otpuže do vrata, ondje se uspravi i izađe u hodnik. Tu je bilo

vrlo mračno. Ode uza zid do stuba i počne se polako spuštati. Oprezno pipajući oko sebe, uđe u kuhinju.

— Tome — dovikne tiho. — Jeste li ozlijeđeni?

Ne dobije odgovora.

— Tome! — dovikne ponovo, ali ovoga puta povišena glasa.

Obuzme ga nelagodnost što se brzo pretvarala u strah.

Trenutak je nepomično stajao, a onda se poguri i krene prema stolu. Naleti na nešto, pa kad opipa, shvati da su pred njim vrata iščupana iz šarki.

Zaobiđe ih i skrene prema prozoru kroz koji se vidjela staja. Pod nogama mu se zdrobilo staklo.

Naglo zastane kad mu je ruka dodirnula neko ispruženo tijelo. Sada je znao zašto je prestala pucnjava iz prizemlja.

Tom Cox je bio mrtav.

IV

U svakom je stočarskom području uvijek postajao ranč koji je bio veći od ostalih. Njegov je vlasnik uspio ili zato što je bio sposobniji od ostalih rančera, ili zato što je bio bezobzirniji od svojih susjeda.

U okrugu Harlow takav je ranč bio posjed McKeonovih: »Točka u kvadratu«. Ljudi su bez ikakve zavisti pričali o njegovu bogastvu, prostranim pašnjacima i velikim stadima.

Na čelu obitelji McKeon bio je stari John visok metar i devedeset centimetara u čarapama. Zatim, bili su tu njegovi sinovi: Bud, Charlie, Jim i Denny, koji po visini nisu zaostajali za ocem. Ni jedan sin nije sličio na njega, već su svi nalikovali na majku koja je umrla prije nekoliko godina. Mary McKeon othranila ih s mnogo ljubavi i ponosila se svima njima. Zauzvrat su je položili na počinak na najvišem brežuljku na »Točki u kvadratu«, gdje joj blago pjevuše vjetrići i gdje se plavo nebo spušta nadohvat ruci. Pričalo se da mi jedan sin nije nikada tako zaposlen da se ne bi svakodana zaustavio barem za minutu-dvije na njezinu grobu i dao joj do znanja da mu je uvijek u mislima. Sta-

ri John McKeon uvijek se dizao u zoru, svakog dana. Prvo što bi učinio bilo bi da posjeti Maryno posljednje počivalište. Da, takav je bio on, a ni sinovi se nisu razlikovali od njega.

Naravno, u svom kraju, gdje je uvijek bilo mnogo više muškaraca nego žena, svaka je žena igrala izrazito važnu ulogu. A kad je još pripadala obitelji McKeon i bila upadljivo lijepa, kao Janey McKeon, tada je posebno privlačila pažnju.

Svi su voljeli Janey, a i ona je voljela sve. Bila je očeva miljenica, no braća se nisu bunila zbog toga, jer je bila i njihova miljenica. Smeđokosa i smeđooka, dostojanstvenih i skladnih kretanja, zadržavala je svakoga tko bi je vidio.

Kad je upoznala Leeja Fowlera i udala se za njega svi su se zaprepastili. Nitko nije očekivao da će se zaljubiti baš u takva čovjeka. Johna McKeona mučile su zle slutnje, ali je bio spreman da zaboravi sve što je čuo o Fowlerovima samo ako Lee dokaže da je pošten suprug. Međutim, Lee je koristio svaku priliku da potvrdi ružne glasine o sebi.

Nakon nekog vremena započela su šaputanja da između Leeja i Janey nije sve kako treba. Braća su htjela dovesti Janey kući, ali ih je stari John natjerao da miruju. Nije se htio miješati dok to ne bude prijeko potrebno, niti je htio dopustiti bilo kome drugome da se miješa. Janey će ih obavijestiti kad ih bude trebala, rekao je sinovima.

A onda se to i dogodilo. Brak s Leejem Fowlerom, koji je trajao sedam godina, završio je kad se Janey jednog jutra pojavila u očevoj kući.

— Napustila sam Leeja, tata — rekla je.

— Zauvijek?

— Da, tata, zauvijek.

— On to zna?

— Zna.

— Onda je sve rečeno.

— Sve, tata. To se nije moglo nastaviti... naravno, ljudi će sada brbljati svašta.

— Pametnije će im biti da kute — progunda McKeon.

— Ali, imaju pravo da govore, — napomene Janey.

— Mogu se odreći tog prava.

Time je sve završilo. Dabome, započela su govorkanja, ali budući da su svi bili skloni Janey, ta su govorkanja zamrla prije nego što su se i razmahala. Lee Fowler se nije pokušao sastati sa ženom i pomiriti, pa su svi smatrali njihov rastanak konačnim. Iz Janey-nih su očiju nestale brige što su se još nedavno vidjele. Bila je, uglavnom kod kuće, a kad bi pošla u grad, uvijek bi je pratio otac i jedan ili dva brata.

Jednom — kad su Janey, njezin otac i Bud izašli iz trgovine Jessa Hilderbanda i krenuli prema kolima — ugledali su Leeja Fowlera kako izlazi iz krčme. Digao je glavu i kad ih je opazio, namršti se, žustro okrenuo i vratio u krčmu. Njih troje je produžilo, ali nisu ništa rekli o tome ni tada ni poslije.

Rančem »Točka u kvadratu«, na kojem je radio dvadeset pet ljudi, upravljao je sve više Dobie, predradnik starog kova. John McKeon se donekle umorio, a i problema je bilo sve manje. Ranč je već sličio na dobro uhodani stroj.

Ipak, Dobie ne bi ni za živu glavu priznao da nosi najveći teret na leđima. Već je posve srastao s obitelji McKeon, činilo mu se kao da je njezin član. Bio je tipičan lik sa starog Zapada, s prastarim koltom 44 i obješenih brkova kao u morža.

Jednog je dana Dobie upravo izjahao kroz velika vrata s natpisom »Točka u kvadratu« kadli ugleda Leeja Fowlera kako se penje uz padinu.

Dobie se zaustavi tik pred njim, premjesti u sedlu i ocjenivački ga pogleda. Zamijeti da je Lee pripit. Lice mu je bilo crveno, a oči zakrnavljene.

— Zalutao si, Fowleru? — zapita ga Dobie. — Put prema gradu je ondje.

— Prokleti McKeoni! — promrmlja Lee. — Ja ću im pokazati. Vrag me odnio ako neću!

— Dobro, pokaži im.

— Kojeg vraga umišljaju sebi? Što su oni?

— Ako to ne znaš, nema smisla da ti pokušavam objasniti.

Uto Lee pokuša izvući revolver no ovaj mu je nekako zapeo u koricama, pa ga to još više razljuti te ga nastavi

bijesno trzati. Dobie položi ruku na držak svog kolta 44 i napeto ga stane promatrati. Kad je Leejev revolver napokon bio izvučen iz korica i cijev se počela dizati, Dobie zaključi da je dovoljno dugo čekao. Odmah je zagrmi njegov kolt. Metak je izbio Leeju revolver iz ruke i bacio ga u prašinu. Lee se uhvati lijevom rukom za odrvenjelu desnicu i zabezeknuto se zagleda u Dobeu kao da ga prvi put vidi. Iznenada okrene konja i krene nizbrdo. U tom je trenutku sjahao Dobie, podigao njegov revolver i bacio ga za njim.

Od kolibe za kauboje zatoptale su čizme i ubrzo se pojavilo pet-šest ljudi. Hvatajući dah, okupili su se oko Dobia i upitno ga gledali. Čak je i stari John McKeon, koji je sjedio na verandi, dotrčao da vidi što se dogodilo.

— Nije ništa, momci — reče Dobie kaubojima. — Ništa se nije dogodilo, pa se možete vratiti svome poslu.

Kauboji su ga poslušali i otišli.

— Što je značio taj hitac? — zapita McKeon.

— Zar ti se nikada nije dogodilo da nehotice ispališ iz revolvera?

— Nije. Ti me hoćeš uvjeriti da ti se upravo to dogodilo?

— Čudno, zar ne?

— Da, vrlo čudno — odvrati McKeon.

Zelevći da izbjegne daljnji razgovor, Dobie se progura kraj njega, uzjaše na konja i zaputi nizbrdo. Sišao je na cestu i odjahao u galopu prema gradu.

Vračajući se na verandu, McKeon je nerazgovijetno mrmljao sebi u bradu. Još danima je prilično sumnjičavo promatrao Dobeu, ali se predradnik pretvarao da to ne zamijećuje.

A onda, baš kad je Dobie pomislio da je taj događaj napokon zaboravljen, ponovo se načela ta tema. Obilazio je stado s Budom, McKeonovim najmlađim sinom. Nakon nekog vremena zaustavili su se kako bi omogućili konjima da predahnu. Bud se promeškolji u sedlu, pogleda Dobie i nasmiješiti.

— Što je? — zapita ga odmah Dobie. — Zašto me gledaš tako?

— Razmišljam o nečemu. To je sve.

— O čemu razmišljaš?

— Otac je prilično zabrinut zbog tebe, Dobie.

— Tako? A zašto?
— Zbog onog što se dogodilo neki dan.

— Misliš onda kad mi je opalio revolver?

— Tako je.

— K vragu, to se može dogoditi svakome! Tebi, meni!

— Ipak, tebi se to nije dogodilo, nije li tako?

— Znači, ne vjeruješ mi? — reče Dobie kao uvrijeđeno.

— Ne, ne vjerujem ti.

— Ako je tome tako...

Dobie brzo trzne uzdama i okrene konja.

Bud nije dopustio da ga iznenadi. Zgrabi uzde i zaustavi ga.

— Nećeš se izvući tako lako — reče. — Ispričaj istinu.

— Svi pravite od buhe slona — pobuni se Bobie. — Budući da vas istina ne zadovoljava, onda biste valjda bili zadovoljni.

Nakon toga Bud pusti uzde, a Dobie odjaše.

No, Bud ga je slijedio. Kad ga je dostigao, nagne se prema njemu i reče:

— Reći ću ocu da ti zabrani nositi revolver. Ako pucaš na utvare usred bijela dana, u stanju si svašta učiniti. Mogao bi ustrijeliti samoga sebe.

Vraćajući se iz grada nekoliko dana nakon tog razgovora, Dobie se ne zaustavi kraj obora kao obično, već dojaše do kuće i popne se na verandu.

Dremuckajući na svojoj stolici, John McKeon otvori oči.

— O — reče ugledavši ga. — Gdje si bio?

— U gradu — odgovori Dobie.

Gurne šešir na potiljak, izvadi rubac i obriše njime lice.

— Događa li se bilo što u gradu? — zapita McKeon.

Zapravo nije ga interesirao odgovor; htio je i dalje drijemati.

— Ništa posebno. Proketo je vruće, zar ne? Nego, hoćeš li da to ja učinim, John?

McKeon se naglo uspravi.

— Kako to misliš: oslobodila ga se? — zapita.

— Mrtav je.

— Mrtav? — ponovi McKeon. — Kojeg mi vraga baciš mravicu po mravicu! Ispričaj sve.

— Dobro — promrmlja Dobie. — Lee i Bill Cox sukobili su se revolverima, i obojica su poginula. Eto, to je sve.

— Vraga je to sve! — vikne McKeon. — Počni od početka i ispričaj sve što znaš. Hajde! Počni i ne prestani dok ne ispričaš sve.

Dobie ispriča sve o sukobu i pucnjavi.

— Znači Al Spencer smatra da onaj mladić koji je stajao za šankom nije samo stajao? — zapita McKeon.

— Znaš da Al nije brzoplet i ne govori da je ovako ili onako — odgovori Dobie. — No, takav sam dojam stekao nakon njegovih riječi. Danas su luda vremena. Mladićima padaju na pamet svakakve glupe zamisli. Većina ih ne želi raditi i pošteno zarađivati kruh. Zele se dočepati velikih novaca. Ako im se čini da vješto rukuju revolverom, nastoje to iskoristiti. Postanu plaćene ubojice, zgrabe tu i tamo nekoliko stotina dolara i žive tako dok ne naiđe netko tko je vještiji od njih i ne ubije ih. To je proklet način života, nije li tako?

McKeon se opet nagne natrag.

Dobie ga je gledao, čekajući odgovor.

— To će teško pogoditi Millie — reče McKeon. — Uvijek joj je bio miliji Bill nego Tom. A sada je Bill mrtav.

— Jedno mi nije nikada bilo jasno — promrmlja Dobie. — Kako se Bill Cox mogao uortačiti s takvim... takvim čovjekom kakav je bio Lee?

John McKeon slegne ramenima i ustane.

— Ti ćeš joj reći? — zapita Dobie.

— Naravno.

Dobie primjetno odahne. Kad se McKeon okrenuo i ušao u kuću, side s verande i pođe prema svome konju koji ustuknu dva-tri koraka.

— Dobro, dobro — reče. — Ja znam da je vruće. Ne namjeravam se ponovo popeti na tebe. Otići ćemo u staju, dat ću ti vode i pustiti te da se ohladiš. Slažeš li se?

Konj zafrikće i počne ga gurkati gibicom.

— Dobro, dobro — progundao Dobie. — Nije potrebno da me cijelog zapljuješ. Kad se budem htio okupati, učinit ću to i bez tvoje pomoći. Hajde, prestani me lizati.

Krene prema staji, a konj ga je pratio u stopu. Kad se zaustavio i pogledao prema nebu, konj naleti na njega i gurne ga glavom.

Dobio se okrene i smrknuto ga pogleda. Konj ustukne pod tim prijetećim pogledom, zaobide ga i otkaska u staju.

— Dokle god budeš bezobrazan — vikne Dobie — neću se brinuti o tebi. Izvoli, pripremi sebi sam hranu. Ja više volim da se brinem o sebi!

Žurno prođe kraj obora i uđe u kolibu za kauboje. Iziđe za pola minute, gol do pojasa. Ode do korita vode, koje je kaubojima služilo za pranje, te se nagne nad njega. Tada duboko uzdahne i zagnjuri glavu u vodu. Kad se ponovo uspravio, bio je mokar do pojasa i pljuckao je vodu. Pođe prema vratima.

— Neka mi netko dobaci ručnik! — dovikne.

— Evo ga Dobie! — odgovori netko.

Kroz vrata doleti ručnik, raširen kao jedro na iznenadnom vjetru, te se omota Dobieu oko glave.

Upravo se brisao kad je začuo korake. Okrene se i ugleda Johna McKeona.

— Rekao si joj? — upita zabrinuto.

— Jesam — odgovori McKeon.

— Kako je primila vijest? Dobro?

— Primila ju je čak bolje nego što sam se nadao.

— To mi je drago.

— Vjerojatno je bio prilično pokvaren prema njoj. Doduše, nikada ništa nije rekla, no naslutio sam to prema izrazu njena lica dok je mirno sjedila i gledala me slušajući vijest.

— Eh — hukne Dobie i počne brisati leđa. — Slušaj, Johne, sjećaš li se onog dana kad sam ti rekao da mi je revolver opalio sam od sebe?

McKeon se namršti.

— Da, sjećam se — odvrati. — Nećeš mi valjda reći da se to opet dogodilo?

— Ne, nije. Štoviše, nije se dogodilo ni prvi put.

— Slutio sam da nije. Slutio sam da se radi o nečemu drugom, ali si to zadržao za sebe.

— Sada ti mogu reći što se zbilo.

— Slušam te.

Dobie ispriča o svom sukobu s Leejem Fowlerom, a McKeon zagunda kad je završio:

— Sada je izašao iz naših života — reče — i nije mi žao zbog toga.

— Nije ni meni žao, a ako je Janey zadovoljna, trebalo bi da budu i svi ostali.

— U kući ima hladnog pića — reče McKeon. — Kad budeš gotov, dođi. Poručila ti je to Janey.

Dobie se vidljivo obraduje.

— Poručila je to? Vidi, vidi! Ona je moja djevojka!

— Je li? — odvrati McKeon. — Eh, stara beno! Tvoja djevojka?

Dobie se nasmije, a McKeon pođe prema kući, tresući glavom i mrmljajući nešto.

Dobie pohita u kolibu za kauboje da uzme čistu košulju.

V

Dave Moore ustane, ustukne od mrtvog tijela Toma Coxa okrene se i pohita u kuhinju. Žurno se penjao na gornji kat, preskakujući po dvije stepenice.

— Millie! — dovikne kad se našao gore. — Dodite!

Djevojka ispuže iz sobe. Sudare se u mraku. Naletio je na nju ramenom i odbacio je. Smjesta se baci za njom i uhvati je prije nego što je naletjela na zid. Držeći je za ramena, smiri je.

— Nije vam ništa? — upita je zadahnuta. — Nisam vas ozlijedio?

— Ne, niste — odgovori ona.

— Dobro. Moramo izići odavde, Millie. Svakog časa mogu navaliti na kuću! Cekajte! Umalo sam zaboravio košulju!

Dave pohita u sobu. Vratila se zakopčavajući košulju i gurajući je u hlače.

— Tako! — reče užurbano. — Hajdemo. Možda bi bilo bolje da ja nosim pušku, za slučaj ako naletimo na neku prepreku.

Millie mu preda pušku.

— Možemo izići kroz bočna vrata — reče mu. — Svuda uokolo raste grmlje, pa će nam pružiti zaklon.

— Sjajno — odgovori Dave. — Hoćete li krenuti naprijed? Dolje je mračno. Maloprije sam umalo slomio vrat.

Millie prođe kraj njega. Pođu niz stubu. Gotovo je naletio na nju kad se, ne upozorivši ga, naglo zaustavila.

— Što je? — upita je uznemireno.
— Tom — reče Millie okrenuvši se k njemu. — Niste ništa rekli o Tomu. On će poći s nama, zar ne?

Dave je bio sretan što ga u tami nije mogla vidjeti.

— Ne — odgovori — neće poći.

Kratka tišina što je uslijedila činila se poput vječnosti. Djevojka podigne ruku i čvrsto ga uhvati za rukav košulje.

— O! — progovori. — Znači, on je...

Dave duboko uzdahne.

— Da — odgovori tiho. — Pogodili su ga.

Millie spusti ruku i polako se okrene. Kad je produžila, Dave ju je slijedio.

Pričekala ga je u podnožju stuba, šutke mu pružila ruku i povelala ga kroz mrak. Zaobilazeći pokušstvo, stigla je do vrata i ondje ga zaustavila. Čulo se škripanje kad je povukla zasun. U sobu prodre svjež zrak; otvorila je vrata.

— Dajte mi opet ruku — šapne mu preko ramena.

Njihove se ruke potraže u tami, sretnu i obuhvate. Dave joj se približi.

— Očekuju li nas opet nekakve stube?

— Ne, nema stuba.

— Dobro.

Dave oprezno pođe za njom. Zaustave se na trenutak. Nijema je kuća sada bila iza njih.

— Pred nama je grmlje — prošapće Millie.

— Dobro — odgovori tiho Dave. — Krenite naprijed, ali se ne razdvajajte od mene.

Zajedno pretrče preko čistine i bez daha se zaustave u gustu žbunju.

— Prestali su pucati — šapne Millie.

— Znam.

— Mislite li da to znači nešto?

— Samo jedno — odvratiti tiho Dave. — Vjerojatno se šuljaju prema kući.

— Zaista?

— Izašli smo u posljednji trenutak. Da smo oklijevali još samo minutu ili dvije, možda bi bilo prekasno. Uхватili bi nas u kući.

— Izašli smo.

— I pobjeći ćemo. Na kojoj je strani staja?

— Ondje — reče Millie, okrene se i pokaže rukom. — Na lijevoj strani. Zašto pitate?

— Siguran sam da su privezali konje negdje iza staje — objasni Dave. — Dobro bi nam došla dva konja. Čak i jedan ako ih ne možemo nabaviti više.

— Da — promrmlja Millie. — Samo, kako namjeravate...

— Moramo pokušati — odvratiti Dave donekle odrešito. — A sada, recite mi još nešto. Kako se daleko proteže ovo grmlje?

— Dvadeset do trideset metara.

— Da, da — reče zamišljeno Dave. — Mogao bih se šuljati uza nj. Vjerojatno nisu postavili stražara tako daleko. Kamo ću dospjeti ako budem išao uz žbunje do kraja?

— Iza staje.

— Izvrsno. Slušajte, pritajite se negdje i čekajte...

— Kako ćete znati gdje me možete naći?

— Ako se uspijem dokopati konja, čut ćete me.

— Budite oprezni, molim vas.

— Ne brinite — reče joj Dave. — Dočepao se konja ili ne, vratit ću se po vas. Ne kanim vas ostaviti ovdje samu. Hajdemo!

Millie krene u jednom pravcu, a Dave u drugom.

Držao se grmlja, neprekidno poguren i oprezan. Čim bi mu pod nogom zapucketale suhe grančice, smjesta bi zastao kao ukopan i osluhnuo. Na sreću, ništa se nije dogodilo, pa bi nakon nekoliko trenutaka napeta iščekivanja krenuo dalje.

Napokon se ukoso pred njim ukaže visoka staja.

Odmah se zaustavi, spusti na ruke i koljena te počeo puzati. Trgne se začuvši rzanje u blizini. Pokušavao je pogledom prodrijeti kroz tamu, ali nije mogao razabrati ni konja ni čovjeka. Fowlerova je družina, bez sumnje, ostavila nekoga da čuva konje. Upravo tog čovjeka htio je najprije pronaći. Tek kad se njega otarasi, moći će se dokopati konja.

Puzao je sporije pripremajući se za iznenađenje koje bi ga moglo dočekati. Uхвати pušku za cijev, kako bi je mogao upotrijebiti kao toljagu ako bude potrebno.

Stigavši do kraja grmlja, ugleda čovjeka kojeg je tražio a zatim i konje. Bilo ih je sedam ili osam. Pogleda ih samo letimično i usredotoči pažnju na čovjeka koji je nehajno stajao tri do četiri metra od njega.

Uspravivši se, Dave duboko udahne i naglo potrči.

Čovjek okrene glavu, ali nije bio dovoljno brz. Prije nego što se mogao na bilo koji način zaštititi, Dave je stigao do njega i udario ga kundakom puške.

Čovjek posrne, okrene se napola oko sebe i mlohavo stropošta.

Dave ga preskoči i pritrči konjima.

Odveže sve osim jednoga. Pronađe na sedlu laso, provuče uže odvezanim konjima kroz žvale i priveže ga za jabuku sedla na prvom konju. Tada pljesne toga konja po sapima. Konj potrči, ali ga ostali konji, koji su još oklijevali, zaustave. Dave udari najkolebljivije i nekoliko puta vikne iz svega glasa. Nakon toga konji odjure u grupi.

Dave pritrči konju kojega je ostavio, odveže ga i skoči u sedlo.

Još je čuo topot ostalih konja, ali se on već počeo gubiti. Začuje povike, pa se osmijehne. Riješivši se konja, makar samo privremeno, onemogućio je protivnike da slijede njega i Millie.

Okrene konja, pogleda ispruženo tijelo u travi i odjaše duž grmlja onamo kamo je pobjegla Millie.

Izađe na čistinu. Najednom se pred njim pojavi neki visoki lik.

— To si ti, Same?

— Jesam — odgovori Dave.

Dave podbode konja, koji smjesta jurne. Čovjek se pokuša izmaknuti, ali je bio prespor. Konj naleti na njega i odbaci ga u stranu.

Dave je vidio sjenke kako trče prema kući, te okrene konja i opet uđe u šikaru.

— Millie! — dovikne tiho.

Odmah se začuje šuškanje u mračnom grmlju. Iz tame izroni vitak djevojački lik.

Dave se brzo sagne, obuhvati je oko struka i smjesti iza sebe na sedlu.

— Na koju ćemo stranu? — zapita.

— Pa na jug — odgovori Millie.

— Imate li ondje prijatelje?

— Imam.

— Držite se — uputi je Dave. — Čvrsto.

Millie ga uhvati rukama oko pojasa.

Zaštićeni šikarom, odjahali su do staje, a odande su jurnuli u mrak. Konj je poslušno ubrzao korak.

Za minutu ili dvije tama je već počela gutati kuću i Fowlerovu družinu daleko iza njih.

Na nebu se pojavi mjesec, velik i srebrnast, prijazno se smiješeći.

— E, to je prava susretljivost — reče Dave.

— Susretljivost? — ponovi zbunjeno Millie.

— Da, mjesec je susretljiv prema nama.

— O — reče rastreseno Millie, no ni po čemu se nije moglo zaključiti da ga je razumjela.

— Mjesec se nije htio prije pojaviti, zato da bi nas mogla zaštititi tama — objasni Dave. — Kad smo se udaljili, odmah je izašao. Mislim da je to prilično pošteno od njega. Pogledajte ga, Millie. Vidite li ga? Široko se smiješi kao da zna da je noćas učinio dobro djelo.

Millie ne odgovori.

On ponovo podbode konja koji produži korak.

VI

Bilo je tek oko pola devet. John McKeon je sjedio sam u kuhinji. Smrkuto je gledao oko sebe, a onda ustane i ode do podnožja stubišta.

— Janey! — vikne. — Jesi li u krevetu?

Nekoliko je časaka bilo tiho, zatim se otvore vrata na gornjem katu.

— Zvao si me, tata? — zapita Janey.

— Jesam. Legla si?

— Nisam. Trebaš nešto?

— Da, društvo! U ovoj kućerini večeras je takva prokleta tišina da čujem vlastite misli. Što radiš?

— Ništa naročito.

— Kako bi bilo da to radiš ovdje dolje?

— Dobro, tata, odmah ću sići.

— Ne ljutiš se?

— Nipošto.

McKeon zagunda, okrene se i ode do ulaznih vrata. Širom ih otvori i zastane na pragu.

Nakon nekoliko trenutaka iziđe na verandu, a vrata se zalupe za njim. Noć je bila mračna i prilično hladna. Od kolibe za kauboje, udaljene tridesetak metara dopirali su glasovi i smijeh. Pred oborom je stajalo nekoliko momaka i čavrljalo. Dvojica sjednu na gornju prečku ograde.

Iza McKeona se otvore vrata i iziđe Janey. Obukla je kaputić; upravo ga je zakopčavala.

— Hladno je napolju, tata — reče djevojka. — Zar ne bi trebalo da i ti obučeš još nešto?

— Ova moja debela košulja toplija je od tvog kaputića — odgovori McKeon.

— Osim toga, užasno je mračno, zar ne?

— Nema mjeseca.

— Učinilo mi se da je maloprije izvirio na trenutak.

— Tako? Vjerojatno je zaključio da je najpametnije da se odmara ove noći.

— Kamo ode mjesec i što radi kad nije na dužnosti?

Stari John pogleda kćerku i osmijehne se. Donese dvije stolice. Uzdahnuvši, spusti se na jednu i ispruži noge pred sobom.

— Gdje su večeras momci, tata? — zapita nakon nekog vremena Janey.

— Bud je otišao u Dugas po čizme — odgovori John. — Charlieju i Jimu nije danas bilo dosta jahanja, pa su odlučili da odjašu u grad.

— A Denny je, vjerojatno, otišao u posjetu onoj maloj Thompsonovoj.

— Nije ništa rekao, ali je, po svoj prilici, otišao onamo. Čini mi se da se prilično zagrijao za tu djevojku.

— Vrlo je ljupka, tata.

— Da, slažem se. I lijepa je. Jedina je nevolja njezina majka. Ta žena nikada ne zatvori usta. Neprekidno priča i priča.

— Ne smiješ to pripisati u zlo Edi.

— Edi? — ponovi on. — Tako se zove ta mala?

— Da.

McKeon se premjesti na stolicu i pre-križi noge.

— Ne znam — reče. — Majka mi je jednom rekla: kad ti se sviđa neka dje-

vojka, treba da pogledaš njezinu majku, pa ćeš odmah znati kakva će biti kćerka kad ostari.

— Tata, to je smiješno!

— Možda jeste, a možda i nije. Bilo kako bilo, pozvao sam te ovamo da ti kažem da sam malo razmišljao o Millie Cox. Mislim da bi trebalo da sutra odjašemo k njoj i Tomu te se uvjerimo je li sve u redu. Možda im možemo učiniti neku uslugu nije li tako?

— Upravo sam ti to htjela predložiti.

— Da odemo poslije doručka? Tada još neće biti vruće.

— Dobro — reče Janey. — Izvrsno!

Kući se približavao jedan čovjek.

McKeon se malo podigne i zagleda u njega. Potom se opusti i tiho zagunda.

— A, to si ti, Dobie — reče.

— 'broveče — reče Dobie.

— Što hoćeš? — upita McKeon.

— Ništa — odgovori mirno Dobie. — Možeš nastaviti da spavaš.

— E, baš si ti stari jarac! Tko kaže da sam spavao?

— Vjerojatno jesi — odvrati Dobie, mirno kao i prije. — Čini mi se da spavaš kad god te pogledam. Barem su ti gotovo uvijek sklopljene oči. Kako si, Janey?

— Hvala, dobro sam, Dobie. Izvoli sjesti.

Dobie sjedne na gornju stubu, između djevojke i njezina oca, okrenuvši leđa McKeonu.

— Jesi li me čula maloprije kako pjevam? — zapita.

— A, to je bilo ono strašno tuljenje! — dobaci McKeon. — Ako se ne varam, momci nisu bili baš oduševljeni. Pucali su od smijeha.

— Nisu se smijali meni — odvrati Dobie. — Smijali su se tebi.

John McKeon se uspravi na stolicu.

— Što? — progunda. — Nisi, valjda, ti imao u tome svoje prste?

— Pa sad, to je preteška optužba. Priznajem, možda su se smijali zbog nečeg što sam im ispričao, ali...

— Nema nikakvih ali — odvrati McKeon i zaprijeti predradniku prstom. — Jednog ću te dana...

— Znam — reče umorno Dobie. — Oderat ćeš mi kožu...

— I hoću jednog dana, vidjet ćeš!

— Pričao sam momcima o mladosti — reče Dobie. — O vremenu kad smo ti i

ja nabašali na onaj napušteni grad i morali prespavati u izlogu trgovine.

McKeon tiho zagunda.

— Je li ti ikada pričao o tome, Janey? — upita Dobie okrenuvši se prema njoj.

— Nije — odgovori djevojka. — Ne, mislim da nije.

Dobie se nasmije.

— To sam mogao i misliti. Jasno je da ti je to zatajio.

— Ispričaj mi to ti.

— Ah to je kratka priča, ali uvijek prasnem u smijeh kad je se sjetim. Znaš, jahali smo na zapad, oni i ja — započne Dobie. — Bilo je to davno. Prije četrdesetak godina. U svakom slučaju, bili smo prljavi i umorni kao psi, pa smo, ugledavši taj grad pred sobom, odlučili da se pošteno odmorimo. Okupat ćemo se u vrućoj vodi, najesti do grla i prespavati u pravom krevetu. Međutim, naši se planovi nisu ispunili. Sve su kuće bile zaključane, a nigdje nije bilo ni žive duše. Nismo mogli ući ni u hotel, ali je tada John, tvoj stari, ugledao trgovinu u čijem je izlogu bio krevet s natpisom: »Za prodaju«.

— To je laž — reče McKeon. — Ti si je prvi ugledao.

— Taj dio nije važan — odvrati mirno Dobie, ne pogledavši ga. — Nije bitno jesam li je ugledao ja ili ti, premda se sjećam sasvim dobro da si je spazio ti. Nego, da nastavim priču. Dakle, Janey, tvoj je otac toliko želio spavati u krevetu da nije nimalo mario gdje je taj krevet. Pokušao je otvoriti vrata, ali nije mogao. Tada je razbio izlog, pa smo ušli. Svukao se i ispružio na krevetu. Nije bilo dovoljno mjesta za obojicu jer je tvoj otac tako prokleta dugačak i širok, pa sam prostro gunj na podu kraj kreveta. Tako je došlo jutro. Naglo me probudio nekakav bučan smijeh.

— Da, ti znaš pričati priče — reče ljutito McKeon. — U tome ti nije nitko dorastao. Nije ti dovoljno da ispričaš on što se zbilo, već moraš sve iskriviti i štošta dodati.

— Slušaj, ovoga puta ja pričam, a govorim prema sjećanju — odvrati Dobie i pogleda ga. — Kad budeš ti pričao, možeš sve prikazati na svoj način, iako znam da se to neće poklapati s istinom.

Okrene se opet k Janey.

— Kao što rekoh — nastavi — čuo sam taj smijeh i hihotanje, te počeo samoga sebe uvjeravati da to ne može biti stvarnost, da sanjam. Ta grad je napušten, u njemu nema nikoga. Opet sam začuo smijeh. Zvučao je sasvim stvarno. Oči me u prvi čas nisu slušale, ali sam ih ubrzo upokorio i pogledao napolje, tada su mi umalo iskočile.

— Da, da — progunda McKeon. — Sada dolazi najsladji dio za njega.

Dobie je obrati nikakvu pažnju na njega.

— Pred trgovinom se zaustavila karavana. U njoj su bile samo žene, izuzev kočijaša i vodiča. Nikada u životu nisam vidio toliko žena na okupu. Bilo ih je trideset, možda i četrdeset.

— Ali, što su radile ondje? — zapita Janey.

— Putovale su u Kaliforniju — odgovori Dobie. — Išle su onamo na vječanje.

— Na vjenčanje?

— Takve karavane nisu tada bile rijetkost. Muškarci bi se naselili negdje, a onda bi pisali kući i izjavili da traže ženu, te poslali novac za put. Razumiješ? Dakle, pred izlogom je stajala ta gomila žena i sve su pucale od smijeha. Tvoj je otac bio predugačak pa su mu noge virile između prečki kreveta. Jedna je djevojka, vragolasta izgleda, uspjela provući ruku kroz razbijeno staklo i počela ga škakljati po tabanima, a on se meškoljio u snu.

— Ne vjerujem, Dobie! Nije moguće, tata!

— Baš je tako bilo — ustraje Dobie. — Međutim, mene nisu opazile, pa sam se odmah otkotrljao pod krevet. Potom sam se povukao natraške i nestao im iz vidika. Nikada se nisam obukao tako brzo kao tada. Probudio sam tvog oca, a on se tako ušeptrljao da ga nisam mogao brzo izvući iz kreveta. Pomijajšale su mi se njegove duge gaće i pokrivači, te nisam znao što je što. Napokon je izjurio kroz stražnja vrata. Trčali smo najmanje dva kilometra, a po svoj se prilici ne bismo ni tada zaustavili da nisam od smijeha pao na zemlju. Poslije, kad smo zaključili da je karavana već otišla, ušuljali smo se u grad, uzeli svoje konje i odmaglili.

— Vrag me odnio ako to nije najveća izmišljotina koju sam ikada čuo! — promrmlja McKeon. — Janey, već je kasno. Ako se ujutro namjeravaš rano dići, mislim da bi trebalo...

— Čekaj malo, Johnne — prekine ga Dobie. — Kako bi bilo, Janey, da sutra ujutro odjašeš sa mnom na ranč Coxovih? Možda im je potrebna pomoć. Što kažeš na to? Pristaješ li?

— Ona će poći sa mnom! — vikne McKeon.

Dobie okrene glavu i pogleda ga.

— Tako? — reče. — Mogao bih se kladiti da bi više voljela poći sa mnom.

— Slušaj, stari krivonogi jarče...

McKeon skoči sa stolice no Dobie, neobično hitar, sjuri niz stubu i nađe se izvan dohvata.

McKeon ga je ljutito gledao.

Dobie podigne hlače.

— Baš šteta, Janey. Znam da ti s njime neće biti onako zabavno kao sa mnom. Međutim, on ti je otac, pa ti ne preostaje ništa drugo nego da pođeš s njime.

Janey ustane.

— Idem na spavanje — objavi. — A vas dvojica ponašajte se pristojno. Laku noć, Dobie.

— ... noć, Janey — odgovori predradnik.

— Laku noć, tata — reče Janey.

Okrene se k njemu, poljubi ga u obraz i uđe u kuću.

Dobie pođe prema kolibi za kauboje.

— Leći ćeš tako rano? — zapita McKeon.

— Neću. Mislio sam da ti ideš na spavanje — odgovori Dobie, zaustavi se i okrene k njemu. — Očekuje te jahanje, pa bi bilo dobro da se malo odmoriš.

— Još nisam pospan — reče McKeon.

Dobie se vrati do verande.

— Vjerujem da ju je malo zabavila ta priča — napomene. — Privremeno joj je odagnala misli. Razumiješ?

McKeon zagunda, ali ne reče ništa.

— Zaboravio sam ti reći da je ovamo svratio Lenny Hamms — reče Dobie. — Htio je kupiti dvadeset grla, pa sam mu ih prodao. Poslat će novac banci. Kada namjeravaš krenuti sutra?

— Poslije doručka. Tada još nije vruće.

— Na ranč Coxovih stići ćete oko podneva.

— I ja tako mislim. Janey i ja vozit ćemo se kolima, a ti ćeš jahati.

— Znači, želiš da i ja pođem?

— Samo, nemoj kasniti s doručkom kao jutros. Čuješ li me?

— Bit ću spreman prije nego što izađeš iz sobe. Laku noć.

— Laku noć, Dobie.

McKeon se okrene k vratima. I Dobie pođe, ali naglo zastane i pogleda preko ramena.

— Hej, Johnne!

— Da?

McKeon se zaustavi jedan korak od vrata.

— "Dobro smo se zabavljali dok smo bili mladi nije li tako?"

— Jesmo — odgovori McKeon.

— Današnji su mladići nekako mlitavi, znaš li ti to?

— Znam.

— Nisu onako poduzetni kao što smo bili mi.

— Vjerojatno ih kvari lagodan život.

— Vjerojatno — složi se Dobie. — Dakle, laku noć.

— ... noć, Dobie. I upamti što sam ti rekao.

Dobie ne odgovori. Tiho se nasmije i ode.

Uspori korak kad je stigao do obora i pogleda mornke koji su ondje časkali.

— Kasno je već — dovikne im. — Vrijeme je za spavanje. Jutro će stići u tren oka, a očekuje nas posao, kao i uvijek.

— Odmah ćemo doći, Dobie! — odgovori jedan momak.

Dobie zagunda i produži prema spa-vaonici.

VII

Nestajao je kilometar za kilometrom. Brzi konj uporno je održavao tempo. Millie Cox, jašući iza Moorea i držeći ga oko struka, šutjela je kao zalivena.

— Još ste tu? — upita Dave. — Niste ni pisnuli otkad smo krenuli.

— Oprostite — reče Millie. — Nisam baš biti raspoložena za razgovor.

— Međutim, dobro se osjećate?
— Da, svakako.
— Zanimaju me oni vaši prijatelji —
reče Dave. — Oni kojima smo se zapu-
tili. Mislite li da će vam biti dobro
kod njih?

— O, da!
— Kako se zovu?
— Radi se o prijateljici. Zove se Ja-
ney Fowler. Bila je udata za Leeja
Fowlera. Rastali su se prije nekog vre-
mena. Janey je divan čovjek, pa znam
da će me rado primiti u svoj dom.

— Čekajte malo! Bit ćete, znači,
same?

— Nipošto! Janey ne živi sama. Živi
kod svoje obitelji; s ocem i četiri bra-
ta.

— O — reče Dave, odahnuvši.
— Imaju velik posjed. — nastavi Mil-
lie. — Zove se »Točka u kvadratu«.
To je najveći ranč u okrugu.

— Zaista?
— Imaju veliku družinu: dvadeset, a
možda i dvadeset pet kauboja.

— Za toliko ljudi potrebna je velika
svota svakog prvog u mjesecu.

— Svakako. Nitko se neće usuditi da
me potraži ondje.

— To je dobro. Ne bih vas htio ost-
aviti nigdje gdje bi vas se mogli doče-
pati Fowlerovi ljudi.

— Oni se drže podalje od McKeono-
vih, vjerujte mi.

— McKeonovih? — ponovi Dave. —
A, to su vlasnici tog ranča?

— Tako je. Zapravo, vlasnik je John
McKeon. On je Janeyn otac.

Opet su neko vrijeme šutke jahali.

— A kakve su vaše namjere? — zapi-
ta odjednom Millie.

— Moje? — Dave slegne ramenima. —
Još ne znam.

— Ako se ne varam došli ste iz Colo-
rada.

— Jesam.

— Onda se možete vratiti onamo,
nije li tako?

— Nisam ondje ostavio ništa zbog
čega bi trebalo da se vratim — reče
Dave otvoreno.

— A što je s vašom porodicom?

— Nemam je.

— O! Nisam znala. Ispričavam se.

— Ne postoji nikakav razlog da se
ispričavate. Niste vi za to krivi. Rodi-
telji su mi umrli kad mi je bilo dvana-
est godina. Najprije majka, zatim

otac, tri mjeseca poslije nje. Neko se
vrijeme govorkalo da ću otputovati u
očevoj rodolini u Illinois, no oni su
imali dovoljno svojih vlastitih briga i
nisu im bila nimalo potrebna još je-
dan usta koja treba nahraniti. Stoga
sam ostao u zavičaju. Radio sam gdje
god sam mogao naći posao i išao sam
u školu kad god sam imao vremena
za to. Teško sam živio, to moram priz-
nati. Još se sjećam da često i često ni-
sam imao gdje prespavati ni što poje-
sti. Ipak, nekako sam se održao i pre-
živio.

— To je, bez sumnje, bilo strašno za
vas, naročito u početku.

— Bilo je — odvratila zamišljeno
Dave. — Ne bih to preporučio nikome.
Radio sam na rančevima od četrnae-
ste godine. Morao sam raditi kao odras-
tao muškarac kako bih zadržao po-
sao, premda me nisu uvijek i plaćali
kao odrasle. Često sam mijenjao poslo-
ve. Godinu dana bio bih ovdje, šest
mjeseci ondje, pa devet mjeseci na
nekom trećem ranču, i tako se to na-
stavljalo. A onda sam se, kad sam
navršio dvadeset godina, uznemirio i
zabrinuo. Ne sviđa mi se da budem
litalica. Svaki čovjek treba da nađe
neko mjesto za sebe i ostane ondje.
Trebalo da pusti korijenje i raste.

— Koliko vam je sada godina?

— Dvadeset i dvije — odvratila Dave. —
Zašto?

— Pa, još niste stari. Mislim da još
imate dovoljno vremena da se negdje
zaustavite.

— Nadam se da ću to uskoro učiniti.
Hoću reći nadam se da ću pronaći
mjesto koje će mi se doista svidjeti.
Kad ga pronađem, neće me odanle ot-
jerati ni dinamitom.

Millie ne reče ništa, no duboko su
je dirnule Daveove riječi.

— Htio sam vidjeti kakva je Kalifor-
nija ili, možda, Teksas — nastavi
Dave. — A onda sam, malo bolje raz-
mislivši, odlučio da zanemarim Kali-
forniju i krenem u Teksas. Ondje su
široka prostranstva, a rančevi su, pre-
ma onome što sam čuo, veliki i dobro
plaćaju. To je kao stvoreno za mene.
Nemam ništa protiv napornog rada ako
je dobra plaća. Stoga ću poći u Tek-
sas i možda ću ondje pronaći ono što
tražim. Barem se nadam.

— Kada namjeravate poći onamo?

— Pa, ja bih najradije pošao odmah — odgovori Dave — ali ne mogu. Moram pričekati da se razjasne ta ubojstva.

— Nije li to prilično budalasto? Vi nemate nikakve veze s time. Zašto tražite neprilike?

— Što se toga tiče, ja sam malo čudan. Kad upadnem u nešto, svojom krivnjom ili tuđom, ne želim otići dok se sve ne razjasni, tako da nitko ne može uperiti prst u mene ili me čudno gledati. A što će biti s vama, Millie? Mislim kad se ovo završi.

— Ah, sa mnom će sve biti dobro.

— Nisam to mislio. Imate ranč i što ćete učiniti s njim? Nećete ga, valjda, zapustiti?

— Neću, naravno!

— Onda što ćete učiniti? Prodati ga?

— Ne bih to htjela učiniti.

— Ipak, nešto ćete morati poduzeti.

— Znam — reče umorno djevojka — ali ne želim sada razmišljati o tome. Ne želim razmišljati ni o čemu.

— Nisam ni mislio da morate stvoriti odluku već u ovom trenutku — izusti žurno Dave.

— Rodila sam se na ovom ranču. Ondje mi je jedini dom. Osim toga, na ranču su pokopani moji roditelji.

— Mogli biste pronaći nekoga tko bi upravljao rančem umjesto vas. To bi, po svoj prilici bilo najbolje. Jedina bi nevolja bila u tome što biste se tada morali preseliti nekamo.

— Da. No, najprije moram pronaći nekoliko dobrih, pouzdanih ljudi. Većina ljudi koji su u posljednje vrijeme tražili u ovom kraju posao nije izgledala baš nimalo pouzdano. Sve su to obične skitnice.

— Poput mene — reče ogorčeno Dave.

— Nisam to mislila. Uostalom, vi i niste skitnica. Niste još, jednostavno, pronašli nešto vrijedno; to ne znači da ste skitnica. Uvjerena sam da ćete uskoro upoznati neku dobru družinu i bit ćete sretniji nego ikada.

— Nadam se. Tražit ću takvo mjesto. Nego, jesmo li blizu tog ranča?

— Bliže smo, ali ne i blizu — odgovori Millie.

Dave iznenada zamijeti da je konj usporio korak i da samo kaska.

— Kako vam se to sviđa? — zapita preko ramena.

— Što?

— Znači, ni vi niste ništa zamijetili!

— O čemu govorite?

— Zapriličali smo se i zaboravili sve ostalo. Ja sam tek sada opazio promjenu.

— Kakvu promjenu?

— Zar ne vidite kako sporo sada napređujemo?

— Ah, to ste mogli i očekivati. Konj se umorio. Pogotovu zato što nosi dva jahača umjesto jednog.

— Neću ga tjerati. Pružit ću mu priliku da dođe do daha.

— Moore...

— Da?

— Mislim da bi mi bilo mnogo ugodnije kad bih sjedila ispred vas. To vam ne bi smetalo?

— Ne bi.

Dave zaustavi konja i pomogne joj da sjaše. Tada je opet podigne i smjesti pred sebe.

— Evo — reče. — Je li sada bolje?

— O, da, mnogo bolje, hvala vam.

Dave trzne uzde i konj ponovo krene. Prepusti mu na volju da sâm odredi korak.

— A kako vam je ime? — upita iznenada Millie.

— Dave.

— Da li biste se ljutili ako bih vas zvala imenom? I ako bih vam govorila ti?

— Naprotiv, to bi mi bilo drago — odvrati Dave. — A ja ću tebe zvati Millie. Smijem li te upitati koliko ti je godina?

— Devetnaest.

— Poznavao sam djevojku koja se također zvala Millie, a mislim da je i njoj bilo devetnaest godina.

— Kako joj je bilo prezime?

— Čekaj da se sjetim. Ah da! Courtney.

— Millie Courtney — ponovi ona. — Lijepo zvuči. Jesi li... jesi li je dobro poznavao?

— Pa, prilično dobro — odvrati Dave. — Vidao sam je gotovo svaki put kad bih došao u grad. Znaš, donekle ti je i sličila.

— Zaista?

— Osim što je bila plavokosa.

— Većina muškaraca voli plavokose, nije li tako?

— Ne znam. Meni se sviđaju i neke druge. Na primjer, lijepa je smeđa kosa, ima u njoj nekakve topline. Po-put tvoje kose.

— Što je radila u gradu? Je li živje-
la ondje ili je bila zaposlena?

— I jedno i drugo. Radila je kao ple-
sačica, a živjela iznad lokala.

— Razumijem.

— No, nešto se dogodilo s njom.

— Kako to misliš?

— Pa, kad je stigla u grad, bila je
lijepa i svježa, a onda joj je lice, najd-
nom, poprimilo nekakav tvrd izraz.

— Ja mislim da je tome kriv način
života na koji su prisiljene te djevoj-
ke.

— Svakako! — reče Dave. — Mnogo
piju, a to im nimalo ne koristi. Baš
kao što piće ne koristi ni muškarcu.

— Dave, što namjeravaš učiniti? Mi-
slim, kad me ostaviš kod Janey.

— Mislim da mi preostaje jedino da
odem u grad.

— Ali, hoćeš li ondje biti izvan opas-
nosti? Što misliš o tome?

Dave opet slagne ramenima.

— Ne znam ništa dok ne vidim kak-
vo je stanje u gradu — odgovori.

— Hoću li te opet vidjeti?

— Ako želiš.

— Htjela bih znati je li sve u redu.
Hoćeš li me posjetiti kod Janey?

— Naravno. Kada?

— Kad god želiš.

— Izvrsno. Doći ću.

— Imaš li novaca Dave?

— Imam još nekoliko mjesečnih pla-
ća. Slušaj, kako bi bilo da ti dadem
jedan dio? Treba da imaš nešto kod
sebe, za svaki slučaj. Razumiješ?

Millie se okrene k njemu.

— Za kakav slučaj? — zapita ga.

— Pa, ne znam. Za slučaj da ti nešto
zatreba.

— Nećeš mi biti potreban novac dok
budem kod Janey.

— A ako zaželiš nešto kupiti? Reci-
mo, neku tkaninu za haljinu?

— Veoma je ljubazno od tebe što mi
nudiš svoj novac. Dave.

— Gluposti. Ugodnije ću se osjećati
ako budem imao kod sebe samo jedan
dio. Pričuvaj mi ostatak. Ako budem
trebao novaca, doći ću po nj, a ako ga
ti budeš trebala, troši ga. U redu?

— A što ako potrošim sav novac?

— Tača ću morati da se zaposlim i
opet zaradim nešto.

— Zar ti uvijek imaš takvo povjere-
nje u ljude, Dave?

— Ne, nemam. Ne u sve ljude.

— Ipak, vjeruješ meni, a prvi put
vidio si me jutros. Kako znaš da
neću...

— Nećeš — reče jednostavno Dave. —
Ne pripadaš tom soju. Nego, Millie,
razmišljao sam o nečemu drugom dok
smo razgovarali. Kad se sve razjasni i
ako odlučiš da zadržiš ranč, kakve su
nade da se zaposlim kod tebe?

— Rekao si da ideš u Teksas. Sjećaš
li se?

— Zaboravi Teksas.

— Naš ranč nije naročito velik —
nastavi Millie. — Barem, nije onako
velik kao neki drugi rančevi u okrugu.
Prema tome, ne bih ti mogla dati veliku
plaću, a to je važno da znaš.

— Drugim riječima, ne sviđa ti se da
radim kod tebe. Nije li tako?

— Ne! — odvrati žustro Millie. — Ni-
sam to mislila, i ti to dobro znaš?

— Onda, hoću li dobiti posao ili ne?

— Ne znam — odgovori Millie. —
Moram razmisliti o tome.

Dave se nasmije.

— Naravno, ti si žena — reče. — Ne
možeš odmah reći da ili ne. Moraš naj-
prije razmisliti. Ali, zašto moraš razmi-
sliti o tome?

— Zato — odvrati Millie i prkosno
digne glavu, a njezin prčasti nosić kao
da se još više zavrnuo uvis. — Odakle
znam da nećeš danas prihvatiti posao,
a već sutra ga napustiti? Sada si spre-
man da zaboraviš Teksas, ali hoćeš li
ga moći zaboraviti i sutra, i prekosu-
tra, i svih sljedećih dana?

— Ne znam — odvrati Dave. — Taj
rizik moraš prihvatiti.

— A zašto bih ga morala prihvatiti?

— Zato što se i ja izvirgavam opasno-
sti s obzirom na tebe.

— Izvirgavaš se opasnosti? — ponovi
Millie i pogleda ga. — Ne razumijem.

— A što onda ako se zaljubim u
tebe? — upita mirno Dave.

— Zaboga, Dave...

— To se već zbivalo, znaš — nastavi
Dave. — Ne bih bio prvi muškarac
koji se zaljubio u ženu kod koje radi.
Čuo sam već mnogo priča o tome.

— Dave Moore, ja vas uvjeravam...

— Što onda ako mi se to dogodi? Zamisli u kakvu ću se škripcu naći.

— Dave Moore, dopustite da vam...

— Molim te, ne prekidaј me dok govorim. Dakle, gdje sam ono stao? Ah, da! Što onda ako se opet zaželim lutanja? Ne mora mi biti cilj baš Teksas. Ima i drugih krajeva. Na primjer, Kalifornija. Ali, zar bih mogao tek tako pokupiti svoje stvari i otići? Ne ne bih mogao. Nisam sposoban za takve podlosti. Ostao bih na ranču i ne bih ti ni na trenutak otkrio što me muči, te bismo se, vjerojatno, nakon nekog vremena vjenčali. To se događa svakog dana. Mislim, ljudi se žene i udaju. Možda bih živio stotinu godina, a uvijek bih maštao o krajevima koje sam mogao posjetiti i o svemu onom što sam mogao učiniti da nisam upoznao tebe. Eto, Millie, vidiš kakvoj se opasnosti izlažem ako se zaposlim kod tebe, no ja sam spreman da prihvatim tu opasnost. Onda, što kažeš sada?

Millie ne odgovori. Okrenula mu je leđa i odmakla se od njega koliko god joj je to dopuštala jabuka sedla. Pogrnula je glavu.

Dave iznenada opazi da se konj zastavio.

— Hej! — pobuni se. — Što ti pada na pamet?

Trzne uzde, a konj zafkće i krene. Pošto ga je udarao petama, ubrza korak i prijeđe u kas.

— Hej, Millie — šapne Dave. Valjda ne plaćaš?

Djevojka ne odgovori. Dave joj položi ruku na rame.

— Millie — reče ponovno.

Ona se ne oglasi.

— Hej — progundā Dave, zatim dodablažim glasom: — Millie.

— Ne obraćaj mi se! — odvrati ljutito Millie i strese njegovu ruku s ramena.

— Molim te, Millie! Samo sam se šalio. Zaista. Šalio sam se s tobom kako bih ti odvratio misli.

Dave povuče uzde, a konj ga iznenađeno pogleda. Sjaše i približi se djevojci, tako da mu se lice nalazilo samo nekoliko centimetara od njenoga.

— Millie.

— Što je?

— Ne moraš me gledati ako nećeš. Samo me saslušaj.

— Što hoćeš?

— Žao mi je, Millie, uistinu žao. Nisam se smio šaliti s tobom. Neću to ponoviti a ako mi ne želiš dati posao, ne bunim se. Ne zavrđujem da mi pružiš priliku. Znam to. Isto tako znam da nisam zavrjedio da plaćeš zbog mene.

Millie malo podigne glavu i šmrčne.

— Hladno mi je — reče plačljivo poput djevojčice. — Prije mi je bilo toplije.

Dave se popne iza nje i smjesti u sedlu. Konj ga opet pogleda začuđeno.

— Nemam rupčića — reče Millie.

Dave zavuče ruku u džep i izvadi rubac.

— Evo, možeš se poslužiti njime. Čist je.

Millie uzme rubac preko svog ramena, šmrčne dva-tri puta, obriše oči, ispuše nos i vrati rubac. Tada se namjesti u sedlu, tražeći najudobniji položaj.

— Je li sada sve u redu? — zapita Dave.

— Jeste — odgovori ona.

— Šteta što nemam nešto čime bih te mogao zaogrnuti.

— Sasvim mi je dobro.

— Imaš dovoljno mjesta?

— Imam.

— Možeš se povući malo prema natrag ako želiš.

— Hoćeš li tada imati dovoljno mjesta?

— Sasvim dovoljno! Samo se udobno smjesti.

Ona se pomakne natrag centimetar-dva.

— Kako je sada? — zapita Dave.

— Mnogo bolje.

Dave potjera konja udarivši ga koljenima. Opet su kasom odmicali kroz tamu. Millie uzdahne i još više se opusti, a Dave se nagne malo naprijed kako bi je mogao pridržati ako se nasloni na njega.

Zamišljeno je promatrao njezinu kosu koja mu je bila u visini očiju. Slutio je da se završavaju njegovi dani lutanja. Našao je djevojku, a s njom i dom.

VIII

Približila se zora, a tama se već počela rasplinjavati. Ipak, nebo je još bilo mračno.

Millie Cox i Dave Moore dojahali su do kuće McKeonovih i zaustavili se kraj stražnjih vrata.

Moore pogleda oko sebe, zatim sjajše, s puškom u ruci, i pokuša razgibati ukočene noge. Nasloni pušku na kuću i vrati se. Pruži ruke prema Millie, a ona se nagne. Skine je sa sedla i spusti na vlažnu zemlju. Ona mu šutke zahvali smiješkom, te priđe vratima i pokuca.

Čekali su nekoliko časaka.

Djevojka pogleda Davea i slegne ramenima. On zgrabi pušku i udari po vratima kundakom.

— To će ih probuditi — promrmlja i ustukne.

Čekali su još nekoliko trenutaka, a onda zatreperi u kući svijetlo.

— Dabome, probudili su se. — izusti tiho Dave. — Dolazi netko.

— Tko je? — dovikne glas s druge strane vrata. — Ovo je kuća McKeonovih. Koga tražite?

— Sing! — odgovori odmah Millie. — To sam ja: Millie Cox.

— O, gospodica Cox!

Čulo se struganje po bravi i časak zatim otvore se vrata. Na pragu je stajao Kinez, pospan i bosnog, te se široko smiješio.

— Izvolite ući gospodice Millie — reče srdačno.

— Hvala, Sing.

Dave uđe iza Millie u kuću.

Sing zatvori vrata, istodobno ocjenjivački gledajući Davea, zatim pokazuje na stol i stolice te se obrati djevojci:

— Izvolite sjesti, gospodice Millie. Obavijestit ću gospodicu Janey da ste ovdje.

Nije pričekao odgovor. Očito, nije ga ni očekivao, jer se tiho i hitro udaljio.

— Sing je kuhar kod McKeonovih — reče Millie Daveu. — Ovdje je već tako dugo da je postao gotovo članom obitelji.

Nisu čuli Singa dok se penjao uz stube, ali su ubrzo začuli kucanje negdje iznad sebe. Otvore se vrata i počne šaptati najprije Sing, a zatim

neki drugi glas. Vrata se zatvore i zavlada kratka tišina. Sing se vrati u kuhinju. Zaustavi se nasred prostorije, prijazno osmjehne Millie i opet pogleda upitno Davea.

— Gospodica Janey će brzo doći — reče.

— Nismo je smjeli probuditi — odvratila Millie. — Trebalo je da pričekamo.

Sa stubišta dopru hitri koraci. Uđe Janey McKeon.

— Millie! — reče oduševljeno.

Millie joj pohita ususret, te se iskreno i prijateljski zagrlje.

Singu se ozarilo lice dok ih je gledao, što je bio dokaz da njih dvije zauzimaju posebno mjesto u njegovu srcu. Janey se odvoji od prijateljice i zabrinuto joj se zagleda u lice.

— Nije ti se ništa dogodilo?

— Ne, Janey — odgovori Millie — ali se moglo dogoditi da nije bilo Davea.

Janeyn pogled prijeđe s Millie na Davea.

— Janey, ovo je Dave Moore — reče Millie, okrenuvši se i mahnuvši glavom prema Daveu. — Dave, ovo je Janey Fowler.

— Dobro jutro, Dave — izusti ljupko Janey. — Hvala vam što ste se brinuli za našu Millie.

Pruži mu ruku, a on je prihvati i brzo pusti, pocrvenjevši i zbunivši se. Zatim da bi prikrio svoju zbunjenost skine šešir i pođe rukom kroz kosu.

Na gornjem se katu otvore i zatvore vrata, a zatim se začuje težak muški korak. Stube kao da su malo škripale pod težinom čovjeka koji je silazio. Ubrzo uđe u kuhinju, gurajući noćnu košulju u hlače.

— Što se tu događa? — progunda. — Tek je pola pet, a vi se ponašate kao da je podne.

Stari John McKeon zastane kao ukopan kad je ugledao Millie Cox. Široko se nasmiješi i ispruži ruke prema njoj.

Ona mu se, tiho zajecavši, baci u naručaj, a on je zagrlji tako čvrsto da je, kad ju je napokon pustio, bila bez daha.

McKeon ispitivački pogleda Davea, zatim se okrene k Singu koji je stajao u blizini.

— Sing! — vikne. — Zašto stojiš kao kip? Razbudi se. Skuhaj nam kavu!

Sing se žurno udalji.

McKeon posegne za stolicom i ponudi je Millie; djevojka, osmjehnuvši se sjedne.

— Sjedni i pij, momče — naredi tada Davea.

Dave zahvali kimanjem glave, zaobiđe stol i sjedne s druge strane. Stavi šešir na pod, ali ga pogleda pomalo sumnjičavo, sagne se i nasloni ga na nogu od stolice.

Janey je stajala kraj Millie. Obgrli je jednom rukom i nježno privine k sebi, a Millie potraži njezinu ruku i blago je stisne.

McKeon još jednom pogleda Davea, zatim se zagleda u Millie.

— Je li ti Janey već rekla da smo jutros namjeravali odjahati k vama? — zapita.

Millie ne odgovori.

— Gdje je Tom? — zapita McKeon. — Zašto nije došao s tobom?

Millie skrene oči u stranu, a McKeon, namrštivši se malo pogleda Davea, koji zatrese glavom i nijemo izrazi usnama riječ »mrtav«.

McKeonove se obrve još više skupe.

— Što se zbilo? — zapita.

— Fowlerova družina — odgovori Dave.

— Što?

— Ubili su ga — doda Dave. — Ubili su i Jeda.

— Razumijem — prozbori neobično muklo McKeon. — Odmah ću se vratiti.

Žustro se okrene i čvrstim koracima izađe kroz stražnja vrata.

Još su se neko vrijeme čuli njegovi koraci po pošljunčanoj stazi duž kuće, a onda se izgube.

U prostoriji je zavladala mučna tišina.

Sing donese šalice i tanjuriće te gomilu kolača.

Uskoro se vrati u kuću McKeon. Svi ga radoznalo pogledaju.

— Šaljem Dobiea Cantwella s deset ljudi na tvoj ranč — izjavi McKeon obrativši se Millie. — Nadam se da će Dobie još zateći ondje Fowlerove ljude. Gorko će se pokajati što su koraknuli na taj ranč, vjeruj mi! Moji momci ne podnose tu družinu baš kao ni ja, pa će postupiti onako kako treba. Do bijesa, Sing, što je s tom kavom? Zar još nije gotova?

— Gotova je — odgovori Sing te donese na stol šećer i vrč mlijeka. — Hoćete li kave, gospodice Janey?

— Ne, hvala, Sing.

— A vi, gospodice Millie?

— Naravno, popit će kavu! — dogovori McKeon umjesto djevojke. — Prijet će joj. Okrijepi će je i ugrijati.

— Oprostite samo na trenutak — reče Janey.

— Kamo ideš? — zapita njezin otac.

— Gore — odvrati ona. — Odmah se vraćam.

McKeon zagunda i približi se stolu kad je Janey izašla.

— Hajde, Millie, posluži se — reče. — I ti, momče. Hrana je na stolu da se jede.

Uzme jedan kolač, slomi ga nadvoje, stavi jedan komad u usta i popije gutljaj kave. Tada pogleda Davea.

— Kako se zoveš? — zapita.

— Dave Moore.

— Odakle dolaziš?

— Iz Colorada.

— Što si radio ondje?

— Radio sam na ranču.

— Tako? Na kojem?

— Na ranču »Prekriženo tri«.

— »Prekriženo tri«? — McKeon se nagne natrag. — Kod koga si radio?

— Vlasnik se zove Sim Tyler.

— Kakav je taj Tyler?

— Dobar. Bolji od većine ostalih.

— Što si radio u krčmi kad je započela ona pucnjava?

— Stajao sam za šankom i pio pivo.

— Vidio si sve što se dogodilo, je li?

— Nisam. Vidio sam vrlo malo. Sve se zbilo prebrzo. Možda nisam obratio dovoljnu pažnju. Upravo sam razgovarao s pipničarom.

— Što misliš kako je ubijen Bill?

— Ne znam — odgovori Moore. —

Ono što se zbilo iznenadilo me kao i sve ostale u krčmi.

Millie je prinijela šalicu usnama. Srkala je kavu. Međutim, kad je McKeon počeo ispitivati Davea spustila je šalicu i napeto stala slušati, prelazeći pogledom s jednog na drugog; gledala bi McKeona kad bi postavljao pitanje, zatim Davea kad bi odgovarao.

— Kako su Fowlerovi ljudi uspjeli ubiti Toma? — zapita McKeon.

— Ubili su ga kad su napali kuću.

— Zbog čega su to učinili?

— Prema Tomovim riječima — odgovori strpljivo Dave — napali su kući kako bi se mene dočepali.

— A stradao je, Tom — promrmlja McKeon.

— Tako je — odvрати tiho Dave. — A ubili su i Jeda. Njega su pogodili prije Toma.

— Dobro, kako si se ti zatekao u toj kući?

— Tom i Jed su upali u šerifov ured i odveli me odande na svoj ranč.

— Zašto? Zato da te spasu od Fowlerovih ljudi? Da im ne padneš u šake?

— Ne, Tom je htio doći do mene prije Fowlera zato što je mislio da mu mogu odati tko je ubio Billa.

— Zašto bi te Fowlerova družina htjela otići?

— Tom je rekao da po svoj prilici misle kako sam vidio ubojicu, pa me žele ubiti da ga ne bih mogao nikome odati.

— Znači, oni ne znaju da nisi ništa vidio?

— Ne, vjerojatno ne znaju.

— Dakle, dokle god to ne saznaju, tragać će za tobom. A kad oni traže nekoga, to ne znači da ga žele samo vidjeti. Traže s revolverom u ruci, spremni da ubiju. Nikad neće pouzdano znati jesi li nešto vidio ili nisi. Kako bi izbjegli bilo kakav rizik, ubit će te čim te ugledaju. Govorim ti sasvim otvoreno, Moore. Mislim treba da znaš u kakvoj si nevolji. Dobro bi bilo da se popneš na onog svog konja i jašeš dok mu noge ne otpadnu. Bit ćeš izvan opasnosti tek kad budeš tako daleko da te Fowlerovi ljudi više neće moći šćepati. Eto, to ti je moj savjet.

— Hvala — reče Dave. — Poštujem ga.

— Drugim riječima, na pristojam mi način kažeš da ga nećeš poslušati.

— Tako je. Neću pobjeći.

— Još si premlad da bi ti smio dosaditi život.

— Možda. Nikada nisam bježao ni pred čim, pa neću ni sada.

McKeon polako slegne svojim širokim ramenima.

— Dobro — reče — Roditelji su ti u Coloradu?

— Ne, nemam nikoga.

— Baš nikoga? — zapita McKeon, donekle iznenađen.

— Nikoga.

— Ipak, trebalo bi da te netko opameti!

— Dave se kratko osmjehne.

— Slušaj mladiću...

— Da?

— Mislim da bi bilo najbolje da privremeno ostaneš ovdje. Barem dok ne saznamo što je s Fowlerovom družinom.

— A što ću raditi ovdje?

— Sve što ti naredimo. Što misliš?

Dave se blago osmjehne.

— Razmišljam.

— Razmišljaj — odvрати McKeon.

— Bit ću vam zahvalan ako mi dopustite da prespavam na vašem ranču. Neispavan sam.

— A kad se dovoljno naspavaš?

— Neću vam više smetati. Odjahat ću.

McKeon se opet namršti.

— Kamo? — zapita.

— U grad.

McKeon zagunda, odgurne stolicu i ustane.

— Dobro — reče odrešito — bit će to tvoj pogreb, a ne moj. Dođi. Odvest ću te gore i pokazati ti gdje možeš spavati.

— Bio bih zadovoljan sa stajom, ako nemate ništa protiv toga.

— Pođi odavde puteljkom, pa ćeš stići do staje.

— Hvala — reče Dave, sagne se i uzme šešir.

Odgurne stolicu, ustane i ode do vrata, te podigne pušku koju je ondje naslonio na zid.

Uto koraci najave Janeyn povratak.

McKeon je odmah pogleda.

— Janey — reče — mislim da je vrijeme da ova mala odspava. Oči joj se već sklapaju same od sebe.

Janey se osmjehne.

— Soba je čeka — odvрати i pogleda Moorea. — Dave, zar ne mislite da bi i vama prijaio počinak?

— On će spavati u staji — progunda McKeon. — Čini mi se da nas ne voli toliko da bi htio biti blizu nas.

Millie ustane. Pogled joj je bio zabrinut, a lice rumeno.

— Posjetit ćeš me, zar ne Dave? — zapita.

— Svakako — dogovori Moore. — Uskoro.

— Bit ćeš oprezan?

— Naravno — reče Dave. — O, čekaj malo! Umalo sam zaboravio.

Zavuče ruku u džep i izvadi snop zgužvanih novčanica. Odvoji dvije i vrati ih u džep, zatim priđe Millie, osmjehne joj se i pruži joj ostale novčanice.

— Tu je sto osamdeset dolara. Za sebe sam zadržao dvadeset.

— Da li će ti to biti dovoljno?

— Svakako!

Na trenutak su se gledali ravno u oči. Potom se Millie polako okrene, a Janey je uhvati za ruku i izvede.

Dave stavi pušku na stol, a McKeon ga pogleda.

— To je Tomova puška — objasni Dave.

Gipko se okrene na peti i izađe.

McKeon priđe k prozoru kroz koji se vidjela pošljuncana staza. Ne podigne zastor, jer nije htio da ga Dave opazi. Na licu su mu se trzali mišići dok je pratio pogledom mladića. Upravo se okrenuo od prozora kad se vratila Janey.

Spusti se na stolicu i pogleda je.

— Smjestila si je u krevet? — zapita.

— Jesam, tata — odgovori Janey, priđe stolu i zaustavi se. — Rekla sam joj da ne smije ustati dok joj ja to ne dopustim.

McKeon zagunda. Prinese šalicu ustima, popije gutljaj kave i iskrivi lice.

— Ohladila se — prigovori.

— Ugrijat ću ti je — reče mu Janey. — Što se dogodilo dok sam bila gore?

— Kako misliš: što se dogodilo?

— Ti znaš što ja mislim. Čula sam tvoj glas a zvučao je ljutito. Kad sam sišla, atmosfera je bila nabijena, a prema izrazu tvog i Daveova lica naslutila sam da se zbilo nešto neugodno.

— Što znači taj novac koji joj je dao?

— To je njegov novac.

— Zašto joj ga je dao?

— To se tiče njih dvoje, tata.

— Momak ne izgleda baš naročito — progunda McKeon.

— Mislim da to nije važno. Bitno je kako on izgleda u Millievim očima, a jesi li opazio kako se gledaju?

— Pa što?

— Millie je devetnaest godina, a rekla mi je da su Daveu dvadeset dvije — nastavi Janey — Sjećaš li se, tata,

vremena kad su tebi bile dvadeset i dvije godine?

McKeon se uspravi na stolici.

— Sjećam se, naravno — odvрати uvrijeđeno. — Sjećam se kao da je to bilo jučer. Bio sam oženjen, imao sam obaveza i hrabro sam ih nosio na leđima.

— Majci je bilo osamnaest godina kad se udala za tebe.

— Pa što onda? — zapita McKeon.

— Ništa. Samo povlačim neke uspomene, to je sve.

McKeon se namršti.

— Djed Wickford te baš nije naročito volio, zar ne, tata? Nisi mu se sviđao ti, ni tvoj izgled, a uvjeravao je majku da nećeš nikada ništa postići.

— Bio je stara budala! — promrmlja McKeon.

— Ipak, ti nisi sustao, nije li tako? Nagovorio si majku da pobjegne s tobom.

McKeonovo se lice smekša.

— Na mazgi — reče, a sjećanje na to natjera ga da zatrese glavom i nasmiješi se, potom se opet smrkne. — Dobro, Janey, kamo ciljaš?

— Da Dave nije pošten momak zar ne bi pobjegao odavde čim je doveo Millie.

— Pa što?

— Ti si mu to i preporučio, zar ne? A kad je odbio tvoj savjet, razljutio si se na njega.

— Taj prokleti tikvan naprosto izaziva smrt.

— Da se opet vratimo u doba kad su ti bile dvadeset dvije godine, tata, i kad ti je netko, čije ime nećemo spomenuti, htio dati dobar savjet?

— Ah, onaj Wickford je uvijek djetelio savjete šakom i kapom. Nezgoda je bila jedino u tome što nije nikada postupao onako kako je savjetovao svima ostalima. Kad se napokon umorio od pričanja i umro, nije ostavio tvojoj baki ni dovoljno za pogreb. Morao sam ja platiti. Znači, ti misliš da se Millie zagledala u tog momka?

— Da, tata.

— Što zna o njemu? Zna li išta?

— Što je mama znala o tebi, tata?

— Dobro, dobro — promrmlja McKeon. — Nema smisla da opet obnavljamo sve to. Što želiš da učinim?

— Odluku o tome donesi radije sam. No, pruži mu šansu.

— Dobro reče McKeon.

Ustane i pođe prema vratima.

— Kamo ideš, tata?

— Moram vidjeti nekoga.

— Kava je već topla.

— Vratit ću se za minutu-dvije.

McKeon izađe dugim koracima. Kre-
ne puteljkom prema staji, uspori ko-
rak i napokon se zaustavi. Stajao je
nekoliko časaka pred stajom i trljao
nadlanicom bradu. Tada se, iznenada,
okrene i pođe prema kolibi za kaubo-
je. Kad joj se približio otvore se vra-
ta i izađe jedan kauboj.

— Prošeći sa mnom do obora, Bille —
reče mu McKeon. — Htio bih porazgo-
varati s tobom.

— Dobro.

Kauboj se iznenadio, ali je bio tako
mudar da nije htio postaviti nikakvo
pitanje.

— Želim da odjašeš u grad, Bille —
započne McKeon kad su se zaustavili
pred vratima obora.

— Da krenem odmah ili poslije do-
ručka?

— Odmah. Možeš doručkovati u gra-
du — odvrati McKeon, pa izvadi iz dže-
pa srebrn dolar i pruži mu ga. — Kad
je izbila ona pucnjava, za Docovim je
šankom stajao neki mladić, neki Dave
Moore, i pio pivo. To znaš, zar ne?

Bill kimne.

— Taj mladić, taj Moore, sada je
kod nas — nastavi McKeon. — Narav-
no, to se ne tiče nikoga osim nas. Tra-
že ga Fowlerovi ljudi. Oni imaju neke
prijatelje u Stone Cityju, pa bih htio
da malo pronjuškaš gradom i pokušaš
nešto saznati. Razumiješ? Bez sumnje,
čut ćeš nešto.

— I ja mislim tako.

— Kako se nikome ne bi učinilo čud-
nim što se cio dan vržeš po gradu,
pođi s vremena na vrijeme u poštan-
ski ured i pravi se da očekuješ neku
pošiljku za mene. Jasno?

— Sasvim mi je jasno.

— Dobro otvori oči i uši, a pripazi
na jezik. Možeš popiti nekoliko čaša
piva ako želiš.

— Dobro.

— Ali ne i žestoko piće. Čuješ li me?

— Više ne pijem žestoka pića. Nisam
popio ni gutljaj viskija već četiri mje-
seca.

— To ti je pametno — reče McKeon i
pctapša ga po leđima. — Dakle, Bille,
uzmi konja i kreni.

— A kada da krenem kući?

— Pa oko tri sata.

Bill kimne i ode u staju. McKeon se
nasloni leđima na ogradu obora i pri-
čeka. Bill osedla već za dvije minute
konja i izvede ga. Mahne rančeru i
odjaše.

McKeon se tek tada vrati u kuću.
Na stolu ga dočeka vruća kava koja
se još pušila.

— Stigao si baš u pravi čas — reče
mu Janey nasmiješivši se. — Upravo
sam ti htjela natočiti kavu kad sam
čula korake.

McKeon sjedne.

— Onom je momku, čini se potrebna
odjeća — reče. — Bud ima vjerojatno
nešto što mi mu moglo pristajati.

— Vjerojatno.

— Bud se već digao?

— Prije nekoliko minuta.

— Podsjeti me da ga to upitam kad
side. Gdje je Sing? Gdje se skriva cijelo
vrijeme?

— U podrumu je.

— Kojeg bijesa radi dolje?

— Pere svoje rublje — objasni strplji-
vo Janey. — Neki komadi rublja više
već vani na užetu, zar to nisi zamije-
tio?

McKeon zagunda.

— Imam važnijeg posla — odgovori
a onda počne srkatii kavu. — A, sada
je dobra.

Janey se osmjehne. Gledala ga je
još nekoliko časaka, a onda iziđe.

* * *

Bila je sredina popodneva kad je
John McKeon ušao s verande u kuću.
Janey je sjedila za stolom i šivala.

— Imaš li kakvo hladno piće? — za-
pita McKeon. — Vani je ubitačna vrućina.
Odjeća mi se sasvim zalijepila za
tijelo.

— Ondje je vruće, tata — reče mu Ja-
ney i pokaže na policu. — Možeš uzeti
bilo koju čašu. Upravo sam ih oprala.

McKeon prođe kroz prostoriju i na-
puní sebi čašu.

— Jesi li pogledala Millie? — zapita
preko ramena.

— Još spava?

— Pogledala sam je prije pola sata i
tada je čvrsto spavala.

McKeon isprazni čašu i cmokne usnama.

— Ukusno je i hladno — izjavi. — Nego, gdje su one stvari koje je Bud doneo za Moorea?

— Bud ih je osobno odnio u staju — odgovori Janey.

— Trebalo bi da se uskoro vrati Dobie. Prilično nestrpljivo čekam da ga vidim i čujem što će ispričati. Zanimam je li se sukobio s Fowlerovom družinom.

Janey i ne pokuša odgovoriti.

McKeon ponovno napuni čašu, opet cmokne usnama i izide.

Janey je gledala za njim. Zatrese glavom i osmjehe se.

McKeon je upravo sjeo na stolicu na verandi kadli se na cesti pojavi skupina jahača. Napola se dignu.

Jedan jahač, Dobie Cantwell, odvoji se od ostalih i krene prema kući. Ukočeno sjaše i počne koračati amo-tamo, razgibavajući noge, dok ga je John McKeon nestrpljivo promatrao i mrgodio se.

— Ne žuri se, Dobie — dovikne McKeon. — Čekam te tek cio dan, pa mogu još malo pričekati dok ne budeš spreman da mi ispričaš što se dogodilo.

Dobie skine šešir i obriše čelo rukavom košulje.

— Evo me — reče zlovoljno. — budući da cio dan sjediš i dižeš se s te stolice samo da jedeš ili popiješ nešto hladno, vjerojatno i ne znaš da je danas pasja vučina!

Krene puteljkom. Upravo kad je stigao do stuba verande, otvore se ulazna vrata i izide Janey, noseći u svakoj ruci visoku čašu. Odmah mu se ozari lice.

— Dakle, Janey, ti si divna! — reče, preskoči stube i uzme čašu koju mu je pružila, poljubivši je pri tome u obraz. — Baš si zlatna.

Janey se osmjehe i priđe ocu. Pruži mu čašu. McKeon je uzme i postavi na koljeno.

Dobie odmah iskapi piće i vrati čašu djevojci.

— Izvrsno je! — reče. — Nije prehladno, nego baš kako treba.

Pošto je djevojka ušla u kuću Dobie uzme stolicu i sjedne nasuprot McKeonu.

— Dakle, da preduhitrim tvoje pitanje, nismo naišli na Fowlerove ljude — izvijesti, pa ispruži noge i stavi svoj prašnjavi šešir u krilo. — Nije ih bilo nigdje u blizini. Pronašli smo Toma i Jeda, te smo ih pokopali. Tom je ondje gdje su mu i roditelji, a Jed leži malo sa strane. Stavili smo oznake, tako da će Millie znati gdje leže.

— Dobro — reče McKeon, nestrpljivo mahnuvši rukom. — Nastavi.

— Kuća je znatno uništena — nastavi Dobie. — Ni jedan prozor nije ostao čitav na onoj strani koja je okrenuta prema staji. A unutrašnjost izgleda kao da je kroz nju probujao orkan. Ponegdje je otpala žbuka i strgnute su tapete. Zidovi su puni rupa od metaka, a dvoja su vrata ispala iz šarki. Pokuštvo je takvo kao da je bilo u plamenu i...

— Sve se to može popraviti tako da bude kao novo — prekine ga McKeon.

— Svakako. Dakle, vani smo pronašli tri Fowlerova čovjeka. Dabome, mrtve. Dvojica su ležala u travi pred stajom, a treći u grmlju.

— Što ste učinili s njima? — zapita McKeon. — Niste ih, valjda, ostavili ondje?

— Naravno, nismo! — odgovori Dobie. — Predali smo ih Spencerovu uredu.

— Što je šerif rekao na sve to?

— Nije bio u uredu, a ni Ab Wight — reče Dobie i osmjehe se — pa sam rekao momcima da unesu tijela i naslone ih na zid. — Tiho se nasmije. — Spencer će ziniti od čuda kad vidi kakav smo mu poklon ostavili. Kako će tek pomahnitati Ed Fowler kad od Joea Petersa dobije račun za sahranu! Istina, ja bih rado platio Edov pogreb. Nego, jesi li ti poslao Billa Riversa u grad? Ugledao sam ga pred poštanskim uredom, pa sam mu htio prići i upitati ga kojeg vruga tu radi ali je brzo zatresao glavom i okrenuo mi leđa, tako da sam zaključio da je pametnije da ga ostavim na miru.

— Poslao sam ga u grad da sazna ponešto o Fowlerovoj družini — reče McKeon. — Trebalo bi da se vrati svaki čas.

— Dakle, sve sam ti ispričao. Što će biti sada? Hoćemo li nešto poduzeti ili ćemo samo čekati razvoj događaja?

— U ovom času ne možemo gotovo ništa poduzeti — odvratí McKeon. — Svakako, mogli bismo potražiti Fowlrove ljude i obračunati se s njima, no milije bi mi bilo da to učine predstavnici zakona. Dabome, ako budemo prisiljeni, prihvatit ćemo bitku s njima. Hej, tko to dolazi? Nije li to Rivers?

Na vrhu uzvisine pojavio se jahač.

— Jeste, to je on — reče Dobie.

Kauboj projaše kraj staje i približi se kući.

— Jesi li bilo što saznao, Bille? — dovikne Dobie.

Rivers zatrese glavom.

— Baš ništa — odgovori. — Prevrnuće je, pa nema nikoga vani. Možda bi bilo bolje da odjašem u grad večeras. Tada su ulice pune ljudi.

— To ne dolazi u obzir — odlučí McKeon.

— Dobro — reče Rivers i slegne ramenima. — Vi ste gazda.

IX

Bilo je oko pet sati. Sunce je već oslabilo. Na nebu su se skupljali mračni oblaci i prijetili kišom.

Millie Cox se probudila prije petnaestak minuta i sada je sjedila na krevetu, gledajući Janey koja je stajala kraj prozora. Pospano zijevne.

Janey se osmjehne.

— Zaista ti je bio potreban taj san — zaključí.

— Bila sam užasno umorna. Koliko je sati?

— Ideš nekamo? — zapita Janey i vragolasto se nasmiješi.

— Ne, samo pitam.

— Vjerojatno je već pet sati — odvratí Janey. — Ovdje sam petnaestak minuta.

Millie zagladi rukama kosu.

— Neopisivo mi je drago što je Dobie našao Toma i Jeda — reče — i što se pobrinuo za njih.

Janey kimne i obriše suzu. Okrene se, razmakne zavjesu i pogleda van.

Pred oborom je stajao visok momak. Pogledao je prema kući, a onda ustukne nekoliko koraka i sjedne na gornju prečku ograde.

— I Dave je ustao — reče Janey preko ramena. — Želiš li ga vidjeti?

Millie zbaci sa sebe pokrivač, žurno ustane i bosonoga pritrči prozoru.

— Sjedi na ogradi obora — objasni Janey i makne se malo u stranu kako bi Millie imala jasniji vidik. — Vidiš li ga?

— O, da, vidim ga! — odgovori Millie. — Čekaj malo. Sličí na Davea, ali je malo drukčiji.

— Zbog odjeće. Tata je zaključio da bi dobro bilo da se momak presvuče, pa mu je Bud donio svoju odjeću. Zašto se i ti ne obučeš i pridružiš mu se? Prijat će ti svjež zrak.

Millie razmisli o tom prijedlogu i on joj se sviđi.

— Učinit ću to — reče.

— Vidjet ćemo se poslije — odvratí Janey, okrene se i iziđe iz sobe.

Petnaestak minuta nakon toga Millie je već koračala puteljkom.

Ugledavši je Dave brzo skoči na zemlju i pohita joj u susret.

— Zdravo — reče joj kad su se približili jedno drugome na tri-četiri metra.

— Zaboga, kako si otmjeno odjeven!

Dave joj se osmjehne.

— I sam sebi izgledam otmjeno. — Pogleda sebe i opipa košulju. — Ne znam kakva je to tkanina, ali mogao bih se kladiti da stoji veoma mnogo. Uvjeren sam da stoji više nego što ja platim za odijevanje od glave do pete: za košulju, hlače i čizme. Pogledaj dugmad. Sličí na bisere. Zatim džepovi, dvostruki su, unutar velikih nalaze se mali. A kako ti se sviđaju hlače?

Okrene se oko sebe da ih pokaže.

— Vrlo su lijepe, Dave. Dobro ti pristaju.

— Čija je ta odjeća? Znaš li to? Ne može biti starčeva. On ne bi nosio nešto takvo.

— Odjeća je Budova.

— On je jedan od sinova? Znaš, ugodno je biti bogat.

Millie se osmjehne na trenutak.

— Dobro se osjećaš, Millie? — upita Dave. — Dovoljno si se naspavala?

— Jesam! A ti?

— Ne mogu se požaliti. Prilično sam teško zaspao, ali kad sam usnuo, ne bi me više ni gromovi probudili. Mogli su preseliti staju, a ja to ne bih ni zamijetio. Slušaš, odlazim ujutro. Uplašio sam se već da te više neću vidjeti prije odlaska. No, tada sam te ugledao

na puteljku i... — Daveov glas utihne.

— Još se namjeravaš vratiti u grad?

— upita Millie, uznemireno promatrajući njegovo lice.

— A kamo bih drugamo mogao otići?

— Možeš ostati ovdje.

Dave zatrese glavom.

— Ne, to ne bi bilo dobro. McKeonovi su me već ionako dovoljno zadužili, pa nema smisla da još povećavam taj dug. Naravno, mogao bih zaboraviti sve i nastojati da budem što bliže tebi, ali to, kao što rekoh ne bi dobro završilo. Prvo, znam da bih se sukobio s McKeonom, a to ne želim. Ne želim ti ničim otežati položaj. Stoga je najbolje za sve nas da odem. Ti to razumiješ, zar ne, Millie?

— Kad bih barem znala da ti se neće ništa dogoditi. Bojim se onog Fowlera.

Gledajući njezino ozbiljno mlado lice, Dave je vidio u njenim očima istu onakvu zabrinutost kao onog jutra kad je Fowlerova družina napala kuću.

— Ne brini — reče joj. — Izbjegavat ću neprimjedbe. I ne namjeravam potražiti Fowlerove ljude. Ne bojim ih se, ali nisam tako glup da bih mislio da ih mogu sve pobijediti.

Millie je šutjela.

— Redovito ću te posjećivati — dodade Dave. — Obećajem ti. A kad nešto obećam, ponajčešće to i učinim.

— Nestrpljivo ću te očekivati, Dave.

MLADIĆ kimne i pođe s njom prema oboru. Zaustave se ondje, gledajući jedno drugo: oboje su željeli štošta reći, naročito on, ali nisu govorili ništa. Tada im se približe koraci, te se odvoje jedno od drugoga. Millie okrene glavu. Pristupio im je Sing, ljubazno se smiješeći kao i uvijek.

— Gospodine Moore — reče on — gospodin McKeon poručuje da je večera spremna. Izvolite doći.

— Dobro — odgovori Dave. — I hvala.

Sing ode, a Dave se okrene prema Millie.

— Vidi, vidi! — reče joj. — Poseban poziv.

— Da uđemo?

— Da, mislim da je to najpametnije — odvrati Dave osmjevući se. — Mogao bi se McKeon predomisлити.

Prešli su tek pola razdaljine do kuće kad ih je sustigao Dobie.

— Zdravo, mala — reče on Millie i obješenjački je dodirne ispod brade a zatim se okrene prema Daveu i pruži mu ruku. — Ja sam Dobie Cantwell, predradnik na ovom ranču.

— Ja sam Dave Moore.

— Znam — odvrati Dobie osmjevući se.

Čvrsto su se rukovali.

— Vidio sam Singa kako vam prilazi — reče im Dobie — pa sam naslutio da je vrijeme večere. Što je, Moore? Čini vam se čudnim što predradnik jede s gazdom?

— Ah, ne — reče žurno Dave.

— Ja radim s Johnom McKeonom već četrdeset godina.

— To je dugačko razdoblje.

— Sasvim ste pravilno zaključili.

— Zacijelo ga sada poznajete veoma dobro.

— Svakako — odvrati mirno Dobie. — Nema boljeg ni poštenijeg čovjeka od njega. Znam, rado više i mrgodi se, ali samo se pretvara. Srce mu je veliko kao cijelo ovo imanje. Osim toga, mogu vam reći još nešto. Ako zaključite da ste dobar čovjek i zavoli vas, dat će vam i vlastite krvi.

— To je divno obilježje — reče Dave.

— Mogao bih još štošta ispričati u prilog Johna McKeona. No, nešto mi govori da bi bilo pametnije da prestanemo brbljati i uđemo. Kad je večera gotova, John je prvi za stolom i očekuje da i ostali dođu odmah. Budući da ne podnosi čekanje, treba da uđemo prije nego što digne viku. Hajdemo.

Sve troje zaobiđu kuću i Dobie otvori stražnja vrata. Propusti Millie, a zatim mahne Daveu da i on uđe.

John McKeon je, kao i obično, sjedio na čelu stola. Osvrne se. Bilo je namršten.

— Nastavi li se ovo, ubuduće ću večerati sâm — progundade. — Gdje je Janey, Millie?

— Ja mislim, gore — Da je pozovem?

— Nije potrebno. Ako ne zna kada je vrijeme da siđe, neka čeka. A koji je đavo zadržao momke?

Prije nego što je Millie mogla i pokušati da odgovori, začuju se od stubišta glasovi i čvrsti koraci. U kuhinju uđe Janey, praćena braćom. Sjedne ocu s desne strane a Millie s lijeve.

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

Mahne Daveu da sjedne pokraj Millie. Braća nisu očito imala određena mjesta za stolom. Dvojica se smjeste kraj Janey, a dvojica kraj Davea.

— Bude — reče Janey, a krupan mlađić kraj Davea digne pogled. — Bude, želim te upoznati s Daveom Mooreom.

Bud i Dave se okrenu jedan prema drugome i rukuju.

— Hvala na odjeći — reče Dave.

— Nije to ništa — odvrati Bud. — Drago mi je da sam mogao pomoći.

— A ovo su Charley, Jim i Denny — predstavi Janey ostalu braću. — Dakle, sada smo se svi upoznali i možemo jesti.

— Tako je — složi se Denny. — Imam još nekog posla, pa je najbolje da se odmah prihvatimo jela.

— Hej, Bude — reče Charley — počeo si mi pričati nešto što ti se dogodilo u Dugasu kad si kupovao ondje čizme.

— Nema smisla da sada govorimo o tome — odgovori Bud, a Daveu se učini da je namignuo.

— Zašto si tako šutljiv? Pričaj — navaljivao je Denny.

— Naravno, o čemu se radi? — doda Jim.

John McKeon digne glavu. Prelazio je pogledom s jednog na drugog. Jedino je Dobie, kao da sluti nešto, šutio i gledao u stol.

— Dobro — reče napokon Bud. — Dakle, kad sam nabavio čizme, svratio sam se u »Palace Bar« na čašu piva. Nisam je još ni ispraznio kad se netko progurao do mene. Osvrnulo sam se. Bila je to ona crvenokosa plesačica.

— Oho — reče Charley. — To postaje uzbudljivo. Nastavi, Bude.

Čak je i Sing prestao posluživati jelo. Zaustavio se iza Janey i napeto slušao, smješkajući se.

— Svi ste je vidjeli — nastavi Bud. — Namazana je kao Apaš. U svakom slučaju, kao što rekoh, progurala se do mene i naslonila na šank. I rekla: »Ti si McKeon, zar ne? Gdje ti je otac? Kako to da se najednom više ne pojavljuješ?«

Charley se iznenada zakašlje. Kašljao je grčevito i gotovo se gušio tako da ga je brat Jim morao nekoliko puta udariti po leđima. Jedino se Dave usudio potajno pogledati Johna McKeona; starac je razrogačio oči i

zacrvenio se. Svi su ostali gledali u stranu.

— »Moj otac?« upitah — nastavi Bud. — »U zabludi ste, gospodice. Netko vas je nasamario.« Lice pod ratničkim bojama odmah se smrklo. »Nitko me nije nasamario sinko«, odgovorila mi je uzrujana. »Slušaj ovo, i dobro upamti, tako da možeš prepričati ocu. Reci mu da mu Florabelle Riley poručuje da smjesta navuče čizme i pohita k meni, te učini ono što treba da učini, ili ću, bogami, ja doći po njega!«. Napričao je svašta mami jedne noći kod Wintonovih, na onoj zabavi koju su priredili u svojoj novoj staji, i od tada je mama u oblacima. Neka tvoj stari dođe po nju i učini ono što joj je obećao.«

Bud se osvrne oko sebe da vidi kakav je učinak postigla njegova priča.

Charley ustane. Još ga je mučio kašalj, ali se istovremeno tresao od smijeha.

— »O, kazat ću mu,« rekoh plesačici — priča je Bud. — »Ipak, još mislim da ste u zabludi.« Ljutito me pogleda. »Sinko, otac ti ima šezdeset godina zar ne? Ima obješene brkove?«

— O, ti pokvareni, šugavi stari margarče! — vikne John McKeon digavši se; zajapuriivši se, zaprijeti prstom Dobieu. — Hvataš udovice i koristiš se mojim imenom! K vragu, Dobie, ipak ću ti oderati kožu!

I Dobie se zacrvenio. Proguta nekoliko puta slinu.

— Čekaj malo do bijesa! — reče pokorno. — Pruži mi priliku da se opravdam. Nisam ja kriv. Krivi su Wintonovi. Steve i njegovi momci: Gil i Pete. Ta žena, ta Florabellina mama, tek je stigla u Dugas, i kad joj je netko ispričao izmišljotinu da sam pun para i da tražim ženu, naprosto me počela salijetati. Vi dobro znate da ja nikoga ne oćaravam slatkim riječima, niti se pokušavam predstaviti kao netko drugi. Vjerojatno su Wintonovi rekli: Mamie...

— Mamie? — ponovi Bud. — Tko je to?

— Tako je — doda Jim — Još jedna koju si oćarao te noci?

— Mamie je Florabellina mama — reče ukočeno Dobie. — Kao što sam već nagovijestio, Wintonovi su nastavlili zbijati šalu i zacijelo joj rekli da se

zovem John McKeon, jer su me najednom svi, uključivši Mamie, počeli zvati Johnom i samo su se smijali kad sam ih pitao koji im je davo. Pokušavao sam objasniti Mamie da je samo vuku za nos, da ja nisam John McKeon, da nemam ništa osim onoga što je na meni i da najmanje od svega želim ženu. Nije htjela pokloniti nikakvu pažnju mojim riječima. Uporno je tvrdila da joj se sviđam. Samo sam plašljiv, govorila je. Eto, to je sve.

— Ne znam, Dobie — reče ozbiljno Jim. — Rado bih ti povjerovao, ali tvoja priča ne zvuči uvjerljivo.

— Kad budeš idući put u Dugasu, Dobie — umiješa se Denny — posjeti onog odvjetnika, onog Eda Farrella, te mu ispričaj što se dogodilo. No, već sada znam što će ti odgovoriti.

— Tako? — odvrati Dobie. — Što?

— Reći će ti da je obećanje uvijek obećanje pogotovu kad se radi o obećanju ženi, i da ćeš morati oženiti Mamie.

— Ona Florabelle je vražja žena — promrmrlja Bud i zatrese glavom. — Vidio sam to u njezinim očima. Uporna i opaka. Kladim se da uvijek postigne ono što želi. Čini mi se Dobie, da ovoga puta želi da joj postaneš tata.

— Netko mi je ispričao — reče Charley — da se, dok je bila u Teksasu, sukobila s poslodavcem i da mu je jednog dana, ne rekavši ništa, prišla, izvukla revolver i izrešetala ga.

— Da, to me najviše i zabrinjava — napomene ozbiljno Jim.

— Kako to misliš? — zapita Bud.

— Pa bojim se da će jednog lijepog dana, sasvim iznenada, dojahati ovamo, povući revolver na Dobiea i izrešetati ga — odgovori Jim.

— Ako ga to ne opameti i ne nauči da pazi na jezik — reče Denny — onda ga neće ništa drugo opametiti!

Začuju se žurni koraci po pošljunčanoj stazi, zatim kucanje na vratima. Svi dignu glavu i gotovo u isti čas pogledaju Dobiea, koji je opet pocrvenio.

— Ja ću otvoriti — reče Janey.

Ustane i priđe vratima. Vani je stajao kauboj.

— Oprostite, gospođice Janey — reče — no jedna gospođa želi razgovarati s Dobieom.

Smjesta zavlada tišina.

— Gospođa? — promuća Janey.

— Tako je. Crvenokosa je i čini mi se prilično ljutita zbog nečega.

— H...hvala.

Kauboj se okrene i udalji.

— Oho — reče Bud. — Florabelle!

— Da — doda Denny — i to ljutita.

— Prokleta sam sretan što ne traži mene — reče Charley.

— Bogue i ja! — složi se Jim.

Svi su gledali Dobiea. Lice mu je ostalo bez kapi krvi. Polako ustane i krene prema vratima. Iznenada izjuri, ali ne pođe po pošljunčanoj stazi, već otrči na sjever. U tren oka nestane s vidika.

— Treba da provjerimo što želi ta žena — reče Janey.

— Poći ću s tobom — predloži Bud i počne se dizati.

— Ne — zaustavi ga sestra. — Bolje je da razgovaram s njom u četiri oka.

— Da, i ja mislim da je to najpametnije — složi se Charley.

Bud slegne ramenima i opet sjedne, a Janey iziđe i zatvori za sobom vrata. Veliku prostoriju ispuni mučna tišina. Neobično, su sporo prolazile minute, a onda začuju Janeyne korake po puteljku. Svi se zagledaju u vrata.

Janey uđe i zatvori vrata, nasloni se leđima na njih i prasne u smijeh.

— Zaboga, sestro, što je? — reče nestrpljivo Bud. — Što se dogodilo?

— Da, ako je nešto tako smiješno, kaži i nama — doda Charley.

— Samo trenutak — uspije prozboriti Janey. Potraži u džepu maramicu i obriše oči. Napokon se uspravi. — Eh, kad vam ovo ispričam, momci, vidjet ćete, izvorsno je.

— Nemoj se žuriti — reče Denny. — Možeš nam to ispričati kad budeš raspoložena. Večeras, sutra ili čak slijedećeg tjedna.

— Nije bila Florabelle — objavi Janey.

— Nije bila? — zapita netko. — O, do bijesa!

— Tko je onda bio? — zapita Charley.

— Bila je gospođa Winton.

— O — reče Jim, a njegov glas odrazi razočaranje koje su svi osjetili.

— Zbog čega je tražila Dobiea? — zapita Denny.

— Cini mi se... — progovori Janey i opet se počne smijati, a onda se savlada i nastavi: — Cini mi se da će gospođa Winton uskoro krenuti u potragu za drugim mužem.

— Ha? — zapita pomalo zbunjeno Bud. — A što je s onim kojega ima?

— Očito ga više nema.

— Nema ga? Ne razumijem.

— Razumjet ćeš, Bude.

— U redu, čekam.

— Ni ja ne razumijem, Janey — umiješa se Denny. — Nešto se dogodilo starom Steveu Wintonu? To želiš reći?

— Neću vas više držati u neizvjesnosti — odgovori Janey. — Steve Winton je pobjegao s Florabellinom mamom, s Mamie. Gospođa Winton je htjela obavijestiti Dobiea o tome i poručuje mu da bi je obradovale njegove posjete. Eto, to je ta novost. Međutim, sada ne znam što bi bilo bolje za Dobiea: da ga potražimo i vratimo ili da ga pustimo da ode.

Charley McKeon se zlobno nasmije.

— Mislim da tu ne možemo birati — napomene. — S obzirom na to da je Dobie odjurio odavde kao strijela, vjerujem da se već približava državnoj granici. Ako se dobro zaletio preskočit će i Pacifik. Kladim se da ga više nikada nećemo vidjeti, a ni gospođa Winton. Pametnije joj je da potraži negdje drugdje novog muža. Dobie je odustao od takmičenja.

— Nedostajat će mi taj stari orao — reče Bud. — No, takav je život. Onda, kako bi bilo da pojedemo nešto?

— Tako je — doda Denny. — Slušaj, Sing, budi tako dobar i donesi hranu. Budeš li oklijevao još minutu-dvije, bit ću preslab da je pojedem.

X

Svitalo je. Zrak je bio hladan i vlažan. Cijelu je noć padala kiša. Prestala je tek kad je posivjelo nebo. Sada se iz vlažnog tla dizala maglica. Činilo se da je najgušća oko kuće i kolibe za kauboje. Obor, koji je bio između tih dviju zgrada, bio je prazan jer su konji otjerani u staju kad je započela kiša; zato je sada izgledao još veći.

Iznenada se prekine tišina. Iz staje dopre škripanje sedla, zatim potmulo toptanje kopita po drvenom podu. Na stajskim se vratima pojavi Dave Moore, vodeći konja. Zaustavi se, stegne kolan i produži stremen. Nekoliko puta pogleda prema kući, očito nastojeći da odgonetne koji prozor pripada Millienoj sobi.

Tada začuje stražnja vrata kako se otvaraju i zatvaraju, te se nestrpljivo zagleda prema početku staze. Ugleda visok lik i odmah prepozna Johna McKeona.

— Dobro jutro — reče kad mu se približio stočar.

McKeon progunda odgovor.

— Nadam se da vas nisam probudio — reče Dave.

— Uvijek se dižem u ovo vrijeme — odgovori McKeon. — Odlaziš prilično rano.

Dave slegne ramenima.

— Nema smisla da odgađam ono što moram učiniti — odvрати. — Imate li bilo kakvih vijesti o predradniku?

— Svakako.

— Sve je u redu?

McKeon kimne.

— To mi je drago — reče Dave. — On je prijazan čovjek. Kamo je nestao?

— Taj se tikvan zavukao u jednu od koliba na pašnjaku i morao je ostati ondje zbog kiše — objasni McKeon. — Slutio sam da je otišao onamo. Oko jedanaest sati osedlao sam njegova i svoga konja, uzeo dvije kišne kabaniće i potražio ga. Možda bi bilo bolje da sam ga ostavio ondje gdje sam ga našao, umjesto što sam ga doveo sa sobom. To bi ga naučilo pamtiti. Bio je moker kao miš. Ta koliba prokišnjava na desetak mjesta. Zatekao sam ga šćućurenog u kutu, gdje je najmanje rupa na krovu. Dobro, sinko, zar nećeš pojesti nešto prije odlaska?

— Nisam htio nikoga buditi — odgovori Dave, pa doda. — Doručkovat ću u gradu.

— Tako rano nije ondje otvoren ni jedan lokal — reče mu McKeon. — Upravo kuham kavu a Sing ima uvijek dvopeka ili kolača. Dođi čim budeš spreman, Moore.

— Ja sam već spreman.

— Onda, hajdemo.

Zajedno krenu puteljkom i uđu u kuću kroz stražnja vrata. McKeon donese na stol kolačiće i kavu te sjedne. — Posluži se — reče. — Što namjeravaš u gradu?

Dave srkne gutljaj kave.

— Izvrsno prija ujutro — reče i digne pogled. — Ne znam još što ću učiniti. Sve ovisi o stanju koje zateknem i o onome što se bude događalo. Bitno je da se riješi sukob.

— Budi veoma oprezan u gradu. Moore, Fowlerovi su ljudi skloni svakvim smicalicama. Znaš, oni se ne pridržavaju ustaljenih pravila, već stvaraju vlastita pravila.

Dave se osmjehne.

— Znam. Pazit ću na sebe, ali i na njih.

— Vraćaš se večeras?

— U ovom trenutku još ne znam.

— Je li ti potrebno bilo što? — zapita McKeon.

— Dobro bi mi došao revolver, ako mi ga možete posuditi.

— Još nešto?

— Ne, samo revolver.

McKeon ustane i priđe ormariću na zidu. Otvori ga i izvadi dva kolta.

— Jedan ili dva? — zapita preko ramena.

— Jedan.

McKeon vrati jedan revolver na policu, zatvori ormarić i stavi odabrani kolt na stol. Dave ga uzme, pregleda i gurne za pojas.

— Želiš li i korice? — zapita McKeon.

Dave zatrese glavom.

— Ugodnije mi je da osjetim revolver na trbuhu kad se nađem u škripcu.

— Ja dugo živim i iskusan sam, Moore. Smijem li ti dati jedan savjet?

— Naravno.

— Ne pokušavaj uzeti veći zalogaj nego što ga možeš progutati.

Dave zamišljeno kimne.

— Upamtit ću to.

— I još nešto. Vrata su ti otvorena kad god zaželiš da se vratiš. Makar samo da vidiš Millie.

— Hvala — reče Dave, pa odlučno ustane i okrene se prema vratima. — Do viđenja.

— Do viđenja, Moore — odgovori McKeon.

Nepomično je sjedio kad je mladić izašao. Začuje topot kopita koji se postepeno izgubi. Duboko uzdahne i premjesti se na stolicu. Uto začuje odozgo lake korake.

Uđe Janey, pozdravi ga i poljubi u obraz.

— Jesam li maloprije čula topot kopita ili mi se to samo učinilo?

— Čula si topot — reče starac i pokaže na Daveovu praznu šalicu.

— O — prozbori ona. — Dave?

McKeon šutke kimne.

— Hoće li se vratiti? — zapita Janey.

McKeon slegne ramenima.

— Ne znam — odvrati. — ovisi o kojemu. Dao sam mu revolver kad ga je zatražio i rekao mu da će mu vrata uvijek biti otvorena, ali to je sve što sam mogao učiniti. On je stvorio odluku i nitko ga ne može natjerati da se predomisli.

Janey sjedne za stol.

— Ja vjerujem da će se vratiti — reče nakon nekog vremena.

— Ne bih imao ništa protiv toga.

Otvore se vrata i oprezno proviri unutra neka glava. Bio je to Dobie Cantwell. Malo pocrveni kad ga je pogledala Janey.

— O, dobro jutro, Dobie — reče ona.

— Dobro jutro — odgovori skrušeno predradnik.

McKeon se okrene na stolicu.

— Gle, pa to je naš stari laskavac! — reče ljutito.

Dobie ga smrknuo pogleda ulazeći.

— Do bijesa, svatko može pogriješiti. Ja sam počinio svoju pogrešku i sada je gotovo. I ti si pogriješio pa nisam nikada rekao ni riječi...

— Jedina pogreška u mojem životu jest to što sam se udružio s tobom — odvrati McKeon.

— To ti je najpametniji potez.

— A koju sam još pogrešku učinio? — zapita McKeon.

— Ako ti ne znaš ja ti ne namjeravam reći — odgovori Dobie, sjedne za stol i natoči sebi kavu. — Najpametnije ti je da šutiš i budeš ljubazan.

— Oho — progunda McKeon, pa mahne desnom rukom. — Hajde, popij tu kavu, a onda se pobrini za to da se obavi posao. Jednog ću dana, a neću ti odati koji će to dan biti, izjahati na pašnjak i osobno provjeriti kako stoje stvari. Predugo ti vjerujem i primam

tvoje riječi zdravo za gotovo. Otvoreno ti kažem, ako ustanovim da si zapustio ranč, oderat ću ti kožu i pribiti je na najbliža vrata!

XI

Bilo je deset sati prije podne, a jarko je sunce već rastjeralo i posljednje ostatke jutarnje maglice. Pažnjak što se na sve strane protezao prema dalekom obzorju sličio je na zelenkasti sag. Mjestimice ga je prošaralo divlje cvijeće.

Zaustavivši se na uzvisini odakle se pružao prilično dobar vidik, Dave Moore se opusti u sedlu i popusti uzde. Konj to odmah iskoristi, te počne paсти mladu travu. Nakon samo nekoliko minuta odmora krenu dalje.

Sada su se spuštali niz isprekidane strmine. Konj uspori korak pošto se dva-tri puta posklizao po travi. Svaki je put zastao i uznemireno zaništao.

Tako su prošli kilometar, dva, pet a onda je tlo postalo tvrđe, kamenito, tek mjestimice prekriveno rijetkom travom.

Konj je njuškao zrak i zastajkivao.

Dave ga nije razumio. Ljutit zbog njegove čudljivosti, svaki put bi ga potjerao nogama. Čudio se ridanovu neobičnom ponašanju, no kad ga nije mogao protumačiti, jednostavno ga je zanemario i zaboravio na to.

Puteljak je krivudao. Utonuvši u misli, Dave najednom opazi da su ušli u neki klanac tako uzak da se nisu mogli okrenuti; bili su prisiljeni da produže kroz klanac.

Konj zarže i zaustavi se, a Dave ga, već od prije ljutit, udari po sapima. Ridan zafrkće u znak pobune, ali produži, dajući Daveu do znanja da to, ipak, čini protiv svoje volje.

Kad su stigli do najnižeg dijela klanca, konj se opet zaustavi, okrene glavu i pogleda Davea, koji se namršti i digne ruku da ga ponovno udari. Tada zaustavi dah, a ruka mu ostane u zraku.

Na puteljku je stajao čovjek s napola podignutom puškom, a sa strane su stajala još dvojica, također naoružani puškama.

Daveova se ruka polako spusti.

— Hajde, približi se! — dovikne čovjek na puteljku.

Dave se malo poguri. Nastojao je sakriti posuđeni revolver za pojasom. Dokle god ima kolt, nije još sve izgubljeno.

Približe se ona dvojica sa strane. Bili su na konjima. Puške su im se nalazile u navlakama na sedlu, ali su držali koltove.

— Odakle ti taj konj, stranče? — upita jedan od njih.

— Pogledaj kako se obukao — reče drugi jahač. — Pravi kicoš, zar ne?

Prvog je jahača mnogo više zanimalo konj nego zarobljenik. Još više se približi i zagleda u ridana.

— Aha — reče nakon nekoliko trenutaka. — Čim sam ga ugledao, pomislio sam da je to konj Eddiea Yosta i nisam se prevario, Pete. Na njemu je naš žig.

— Tako — odvrati drugi jahač. — Samo, ovo nije momak kojega tražimo, nije Moore. Prema Edovim riječima, Moore je prilično prljav i otrcan, a ovaj je kicoš.

Okrene konja i nađe se iza Davea. Najednom posegne za Daveovim revolverom i izvuče ga. Daveu se odmah zgrči želudac.

— Carly — dovikne prvi jahač — dovedi svog konja, tako da možemo nestati odavde.

Onaj koji je stajao na puteljku hitro se okrene i otrči iza grmlja. Ubrzo se vrati s konjem.

— Što ćemo s njim, Doak? — upita zaustavivši se pred Daveom. — Uzet ćemo konja, a njega pustiti?

— K vragu, zar ti nikoga ne slušaš osim sebe? — odvrati Doak, inače snažno građen; zajapuri se. — Ed je rekao da dovedemo onoga koji jaše na Yostovu konju, pa ćemo to i učiniti.

— To nam je najpametnije — doda Pete. — Ed ne podnosi pogreške, naročito za ovih posljednjih nekoliko dana. Skinuo bi nam glavu ako bismo...

— Krenimo — prekine ga Doak.

Spustio je revolver u korice. Opazivši to, Pete također spremi revolver. Carly se zadrži na začelju. On je još držao pušku, uperenu u Davea. Doak i Pete su jahali na čelu.

Iznenada se Doak nađe kraj Davea i pogleda ga ocjenjivački.

— Kakva je to smiješna odjeća? — zapita.

— Što ne valja na njoj?

— Ništa ne valja. Ne bih je htio nositi ni mrtav.

Dave je šutio.

— Odakle dolaziš? — zapita Doak.

— Iz Cilorada.

— Što si radio ondje?

— Radio sam na ranču.

Doak napravi kiselo lice.

— Divan ranč ako na njemu rade ljudi poput trebe. Ondje si naučio krađati konje?

— Nisam ukrao ovoga konja — odgovori pokorno Dave.

— Nisi? A kako si ga se, onda, dočepao?

— Našao sam ga.

Doak se pakosno nasmije.

— Naravno, našao si ga. Mogu već zamisliti: šetao si i iznenada ga ugledao. Što je radio kad si ga našao?

— Ništa — odgovori Dave. — Mirno je stajao.

Doak hukne i veselo se udari po bedru.

— Ovo ti je dobro — reče. — Uvijek me uhvati smijeh kada to čujem. Samo, malo si me razočarao. Mislio sam da ćeš smisliti nešto bolje.

— Kako to mislite?

— Pa, mogao si na primjer, reći da si kupio konja i da ti je prodavalac tvrdio kako su na konju njegovi inicijali. Shvaćaš?

Dave se osmjehne donekle bojažljivo.

— Da budem iskren — reče — upravo to se i dogodilo. Samo, nisam se usuđio da vam to kažem. Bojao sam se da mi nećete povjerovati.

Pete je zaustavio svog konja. Kad su Dave i Doak stigli do njega, skrene prema Daveu.

— Slutili smo da je onaj Moore varalica — reče. — Što je učinio? Zamijenio je s tobom konje?

Dave kimne.

— Sjećaš li se na koju je stranu krenuo poslije toga? — zapita Pete.

— Na zapad — odgovori odmah Dave.

— Na zapad? — ponovi zamišljeno Doak i protrlja prstom neobrijanu bradu. — Krenuo je u brda. Hej, Pete,

sjećaš li se da sam rekao Edu kako bi trebalo da ga baš ondje potražimo?

— Da, sjećam se. Međutim, Ed je imao drukčije mišljenje.

— Kao i uvijek — progunda Doak i pogleda Davea. — Kako se zoveš, društ-kane?

— Smith — odgovori spremno Dave. Ime mi je John, ali me gotovo svi zovu Johnny.

Doak se nasmije.

— Smith, je li? Dobro, koji je to vrag? Kako to da se svi oni koji se nadu u škripu prozovu Smith? Zašto netko, za promjenu, ne kaže da se zove Brown ili Jones?

— A što da učini onaj koji se slučajno zove Smith? — odvrati Dave. — Da promijeni ime?

— Hajde, hajde. Kako si se zvao prije nego što si postao Smith?

— To će vas zapanjiti — reče Dave.

— Slušam.

— Zvao sam se Brown. Onda, jeste li zadovoljni?

Doak se okrene prema Peteu.

— Znaš što, Pete? Moramo nagovoriti Eda da zadrži ovoga momka; barem će nas nasmijavati.

— Na žalost, Ed nije ovih dana raspoložen za smijeh.

— Hej, Doak! — dovikne Carley, a Doak i Pete se odmah okrenu prema njemu. — Zar nije Ed rekao da će jutros otići u grad? Zar nije rekao da mora obaviti neki posao u Stone Cityju?

— Da, pa što onda? — zapita Doak.

— Zašto i mi ne bismo krenuli u Stone City? — odvrati Carly. — Zašto da idemo kući? Donekle sam umoran, a usta i grlo sasvim su mi se osušili. Čarobna mi je pomisao na čašu Jakeova piva. Onda, što kažete?

— A što ćemo s ovim momkom? S ovim Smithom, Brownom ili kako se već zove?

— Predat ćemo ga Edu, pa neka on čini s njim što ga volja — reče Carly. — To će se dogoditi i ako ga odvedemo kući, što kažete?

— Što ti misliš, Pete? — zapita Doak okrenuvši se.

Pete slegne ramenima.

— Ja se slažem. Nemam ništa protiv hladna piva.

Doak zagunda, namjesti se u sedlu i mahne rukom prema istoku.

Na putu prema gradu više nisu razgovarali. Činilo se da je svatko zauzet svojim mislima.

Što se tiče Davea, on se mogao samo nadati. No, obećao je sebi da će, premda nema revolvera, iskoristiti prvu priliku koja mu se ukaže. Nije pokušavao ocijeniti udaljenost na vrijeme. Privremeno mu to nije bilo važno. Razmišljao je o Edu Fowleru, i što je dulje mislio o njemu, to su ga više obuzimale zle slutnje. Lee Fowler je bio na zlu glasu, no Ed je, po svoj prilici, još gori. Dave se nije mogao osloboditi nelagodnosti. Ako uspije ostati Johnny Smith, postoje nade za njega. Međutim, ako ga prepoznaju, dobro se zna što će biti s njim.

Ulazili su već u Stone City. Uspore konje. Na ulici, obasjanoj jarkim suncem, nije bilo ljudi.

— Baš je vruće! — promrmlja Pete i obriše rukavom usta.

— U gradu je mnogo sparnije nego izvan njega — napomene Doak.

— Nije mi jasno zašto — odvratila Pete.

— Međutim, jeste — odgovori Doak. — Uostalom, prevruće je da mozgamo o tome. Takve stvari treba prihvatiti bez razmišljanja, jer nitko na svijetu ne zna odgovora.

— Ja sam mislio da na sve postoji odgovor — reče Pete.

— Možda postoji — odvratila Doak. — Ako si tako znatiželjan, lutaj i traži nekoga tko ti može odgovoriti. No, ja nisam tako znatiželjan.

Približavali su se lokalu koji je preko cijelog izloga istakao riječ: »Pivo«. Na vratima se pojavi čovjek s keceljom oko pojasa. Mahne im, a Doak ga pozdravi kimanjem glave. Iznenada povuče uzde, a i ostali žurno zaustave konje.

— Što je? — zapita Pete.

— Želim upitati nešto Jessa — odgovori Doak. — Hej, Jesse! Jesi li vidio jutros Eda?

— Jesam, Doak! Vidio sam ga nekoliko puta. Tu je negdje.

— Hvala, Jesse. Vruće je, zar ne?

— Toplije nego u paklu.

— Kako je kod tebe?

— Nije loše! Mogao bih čak reći da je donekle svježije.

— Ne šališ se?

— Udite i uvjerite se. Mislim da je to najbolji način.

— Hej, Jesse! — dovikne Pete. — A kakvo je pivo?

— Hladno — odvratila Jess. — Upravo sam ga donio iz podruma. Prije petnaestak minuta.

— Što još čekamo? — promrmlja Carly, gurne pušku u navlaku na sedlu, dojaše do ruba nogostupa i skoči s konja. — Što veliš, Doak? Da uđemo?

— A što ćemo s Edom? — odvratila Doak. — Kako bi bilo da najprije nađemo njega? Tako smo se dogovorili. Naći ćemo njega i predati mu Smitha, a zatim ćemo popiti pivo, nije li tako?

— Jeste — prizna Carly. — No, Jess kaže da je on negdje u blizini. Vrata su otvorena. Stojeći kraj šanka, možemo jednim okom gledati napolje, i ako ga ugledamo, tada ćemo...

— Slušajte — prekine ga Pete, a Carly, koji je bio sve žedniji, malo se namršti. — Vi udite, a ja ću odjahati niz ulicu, pronaći Eda i dovesti ga ovaмо. Preuzet će Smitha, pa ćemo tada biti slobodni.

— Dobro — reče Doak i ukočeno sjaise. — Što misliš o tome, Smith? Želiš li čašu hladna piva?

Dave zatrese glavom.

— Dodaj — navaljivao je Doak. — Ne kvari nam raspoloženje.

Pete se okrene od njih i odjaše niz ulicu.

— Onda? — zapita ponovno Doak. — Umiremo od žeđi, pa budi dobar i dodaj. Hoćeš li?

— Dobro — odgovori Dave.

Sjaise i pođe za Carlyjem preko nogostupa, dok se Doak našao na začelju.

U krčmi je bilo zaista ugodno i svježije. Jess ih dočeka za šankom. Nestropljivo ih je gledao.

— Onda? — zapita kad više nije mogao izdržati. — Rekao sam da je unutra prijatno. Nisam lagao, zar ne?

— Nisi — reče Doak. — Baš je ugodno. Daj nam tri piva.

Krčmar je zainteresirano promatrao Davea koji je stajao između Doaka i Carlyja.

— To je novi kauboj? — zapita.

— Da, došlijak je — odgovori Doak. — Zove se Johnny Smith.

— Drago mi je što smo se upoznali, Smith — reče Jess, pa zatim natoči

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

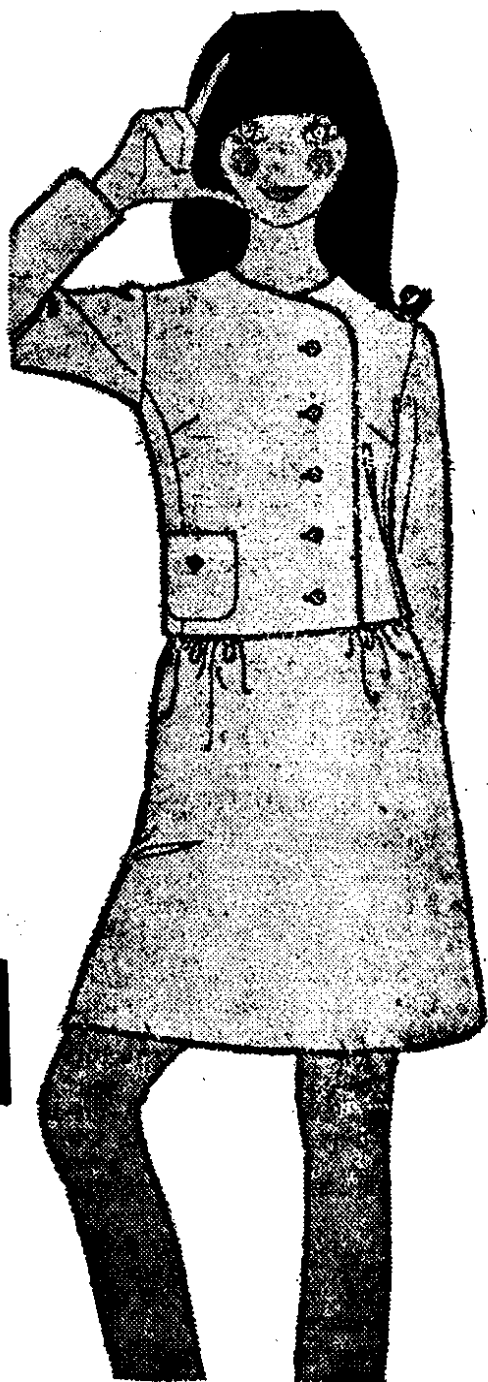
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ZENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

pivo s debelom pjenom. — Evo, momci, Pivo je dobro i hladno. Iskapite do dna.

— Do dna — slože se u jedan glas Carly i Doak.

Isprazne čaše i stave ih na šank.

Doak cmokne usnama.

— A, dobro je — reče. — Budi dobar, Jesse, pa nam ponovo napuni čaše.

Tada se okrene i ode prema mračnom stražnjem dijelu krčme. Zalupe se neka vrata.

Dave kriomice pogleda Carlyja koji je skinuo šešir i brisao rupcem lice i glavu. Jurne na njega i udari ga. Carly se sruši kao pokošen. Dave se munjevito okrene i izjuri van. Preskoči nogostup, nađe se na konju, smjesta ga okrene i odjuri ulicom. Čuo je negdje iza sebe povik, ali se ne osvrne. Priljubi se konju uz vrat, za slučaj ako nakon uzaludnog povika uslijedi hitac.

Tek kad je izašao iz grada, ponovo se uspravi. Neprestano je požurivao konja. Znao je da će mu uskoro biti za petama Doak i Carly, a možda i Pete. Stoga je morao stvoriti što veće rastojanje između progonitelja i sebe.

Prešavši oko dva kilometra, iznenada povuče uzde i zaustavi zadihanog konja. Podigne se u stremenu i osvrne. Nije još bilo ni traga progoniteljima, te ga to umiri.

Tada krene na sjever. Pošto je opet prešao dva kilometra, skrene na istok, u široku krugu u čijem se središtu nalazio grad. Prođe kraj Stone Cityja, okrne se i počne vraćati kasom. Sada je namjerno usporavao konja, želeći da progonitelji odjašu. Nakon nekoliko minuta Stone City nađe se na jugu.

Zaustavi konja i pruži mu priliku da predahne. Tada krene prema gradu i kroz neko neograđeno dvorište uđe u prolaz između dviju praznih zgrada. Tu sjaše i ostavi konja. Prišulja se rubu ulice.

Potraži pogledom Jessovu krčmu i odmah je nađe. Bila je s druge strane ulice, malo ukoso. Ono što je ugledao nimalo ga ne ohrabri.

Na uskom nogostupu pred krčmom stajala su četiri čovjeka: Doak, Pete, Jess i četvrti koji je bio visok i crno-manjast, a Dave zaključio da je to Ed

Fowler. Tada se pojavi peti čovjek, Carly, držeći mokar oblog na licu; svi se okrenu prema njemu.

Fowler pristupi Carlyju, skine mu oblog tako da mu je mogao vidjeti lice i izgrdi ga. Očito je bilo da je ljutit; Dave mu je čuo glas, ali nije mogao razabrati riječi. Uto Doak reče nešto, a Fowler se smjesta izdere na njega. Ovoga puta riječi dopru do Davea.

— Da, tebe krivim zbog ove gužve! — derao se Fowler. — Tebe najviše. Dopustio si tom šugavom balavcu da te uvjeri da je netko drugi. I što si učinio nakon toga? Otišao si i ostavio ga s Carlyjem, koji nije imao čak ni revolvera u ruci. Dabome, klippan je tresnuo Carlyja i odmaglio. Davla je on Smith! Zove se Moore! Drukčiji je samo zato što se dokopao nekog odijela. Dakle, mogu vam reći: samo ovo: pronašli ste ga već jednom, pa ga sada pronađite ponovo! Samo, ne vodite ga ovamo. Ne želim ga vidjeti. Ubijte ga čim ga pronađete!

— Baš je prijazan — promrmlja sebi u bradu Dave. — Oličenje bratske ljubavi.

Međutim, Fowler još nije završio.

— Ako ga ne nađete — govorio je sada — ne vraćajte se. Klonite me se kao kuge. Ne želim imati posla s vama. Vas trojica sada ste u mojim očima šeptrilje. Dokažite mi da sam se prevario. Idite sada. Gubite mi se s očiju!

Doak i Pete pođu prema svojim konjima, a Carly krene za njima. Popnu se na konje i odjašu.

Fowler i Jess su ih pratili pogledom. Fowler zatrese glavom kad su nestali, prijeđe preko ulice, na Daveovu stranu, te mu iščezne s vidika. Nakon dvije-tri minute pojavi se na konju. Jahao je u laganom galopu niz ulicu. Stojeći na pragu svoje krčme, Jess mu mahne u znak pozdrava, ali Fowler, veoma smrknut, ne odgovori. Napuštao je grad.

Dave odahne. Skine šešir i obriše rukavom znojno čelo i lice.

Kad je ponovo izvirio, na Jessovim vratima nije bilo nikoga.

XII

Dvostruka vrata Docove krčme bila su širom otvorena, mameći svjež zrak da ispuni prostorije.

Pipničar Jake je upravo meo pod kad se na pragu pojavio Dave. Digne pogled opazivši sjenu.

— O, to ste vi — dovikne prepoznavši odmah Davea i pođe mu ususret. — Gdje ste bili ovih dana?

Dave se osmijehne.

— Znači, netko me tražio?

— Pa sad, nije vas baš tražio — odvratiti Jake. — Recimo da su se raspitivali o vama. To je zgodniji izraz, je li? Bezazleniji.

— Vrzao sam se naokolo — reče nehajno Dave. — Posjećivao sam ljude tu i tamo.

Jake se iznenadi.

— Tako? — prozbori. — Nisam znao da imate poznanike u ovom kraju.

— Nisam imao poznanika. Hoću reći, tek sam ih stekao.

— Želite nešto, Moore?

— Ne. Htio sam samo svratiti. Nema-te ništa protiv toga, Jake?

— Ne, nemam — odgovori odmah Jake.

— Hvala — reče Dave i onjuši zrak, a Jake se skrušeno osmijehne. — Još smrdi ovdje.

— Smrdi, smrdi. I đubār bi bio ugodniji — reče Jake. — Slušajte, zna li šerif da ste se vratili?

— Ne vjerujem. Zašto pitate?

— Tek tako.

— I on se raspitivao o meni?

— Šerif? Ne, nije. Dolazi ovamo samo kad baš mora. Čim zaviri unutra, otjera ga smrad. Nećete se ljutiti ako nastavim posao? Volio bih još stajati i čavrljati s vama, ali imam jutros posla preko glave.

— Zaboravite da sam ovdje — reče Dave. — Nastavite posao, a ja ću malo razgledati krčmu i otići.

— Valjda ne bježite pred nekim?

Dave se osmijehne.

— Ne, ne bih htio zloupotrijebiti tuđu gostoljubivost i ostati pretjerano dugo — odgovori.

Okrene se u stranu, a Jake tromo ode u tamniji stražnji dio krčme i nastavi čistiti pod. Pod metlom se kovitala prašina.

Dave je bez određena cilja šetao po krčmi. Nekoliko se puta osvrne i svaki put opazi da ga Jake promatra. Pipničar se u početku zbuni, a onda nije više ni pokušavao zatajiti da ga zanima Daveovo neobično ponašanje.

— Što tražite, Moore? — zapita napokon Jake, naslonivši se na metlu.

— Još ne znam — odvratiti Dave. — No, znat ću kad to otkrijem.

Jake nije očito bio zadovoljan tim odgovorom; na licu mu se odrazi razočaranje. Nastavi mesti i čak okrenu leđa Daveu. Sve brže i brže je zamahivao metlom, katkad i ljutito, približavajući se vratima. Prijeđe preko praga i počne mesti nogostup. Postepeno se, centimetar po centimetar, udaljavao od vrata i nestajao iz Daveova vidokruga. Iznenada baci metlu i potrči niz ulicu, dok mu je dugačka kecelja lepršala oko nogu i prijetila mu da ga saplete.

Davea to nije iznenadilo. Cijelo ga je vrijeme promatrao, premda Jake to nije opazio. Čim se pipničar udaljio, on istrči iz krčme i nestane u pokrajnoj uličici. Kroz nju otrči do stražnjih vrata i pritisne kvaku. Opsuje jer su bila zaključana.

Tada opazi podrumsku vrata. Pritrčim, otvori ih i zatvori nad glavom kad se počeo spuštati niz stube.

U podrumu je bilo mračno, pa je na trenutak stajao nepomično, nastojeći da se privikne na tamu.

Polako se udalji od stubišta, pipajući rukama oko sebe. Nađe na neki sanduk, zaobiđe ga i u istom se trenu sudari s buretom.

Potraži u džepu šibicu, napokon je nađe i zapali o nogavicu. Šibica plane, zatreperi na trenutak, a onda se plamen smiri.

Podrum je, očito, bio skladište. Tu su bili sanduci, vrčevi i burad, neuredno porazbacani naokolo. Zamjećivala se Jakeova navika: vjerojatno samo otvara podrumsku vrata i baca unutra ono što mu ne treba.

Na drugom kraju podruma bilo je još jedno stubište. Šibica se već gasila, zato Dave jurne između stvari. Bio je udaljen od stubišta još samo dvatри koraka kad se šibica ugasila. Napipajući put do stuba i počne se tiho penjati.

Uskoro podigne zaklopna vrata i izviri u neku prostoriju koju nije nipošto očekivao u Docovoj krčmi.

Bila je to radna soba, s velikim izrezbarenim pisanim stolom i naslonjačem u istom stilu. Kraj zida su bile dvije stolice. Pod je bio prekriven debelim, tamnoplavim sagom. U sobi su postojala dva prozora: jedan je gledao na stražnje dvorište, a drugi na uličicu. S desne su strane bila neka vrata, ali privremeno nisu zanimala Davea.

Paznju su mu privukla zaklopna vratašca na stropu, između obaju prozora.

On uđe u sobu i tiho zatvori vrata kroz koja je ušao. Debeli sag priguši njegove korake dok je išao prema ljestvama. Počne se penjati po njima.

Stigavši do posljednje prečke, pokuša ramenom otvoriti zaklopna vrata. Ona odmah popuste. Iznad njega je bilo mračno. Provuče se kroz vrata i nađe na čvrstoj gredi. Napola se okrenuvši, uspije dohvatiti zaklopna vrata i tiho ih zatvoriti.

Pred njim se vidjelo neko svjetlo koje se potepeno pretvori u danje svjetlo dok se, centimetar po centimetar, vukao po gredi. Prođe iznad zida radne sobe.

Pogledavši dolje, zapanji se.

Bio je nad krčmom. Vidio je otvorena vrata, kroz koja je prodiralo blještavo sunce, zatim nogostup i ulicu. Potraži pogledom Docov stol. Ondje je, gotovo kraj stražnjeg zida, bila stolica na kojoj je onoga dana sjedio Doc. Bila je tu i stolica Leeja Fowlera, s lijeve strane, te stolica Billa Coxa, s desne strane.

Nepomično sjedeći na gredi Dave je promatrao Coxovu stolicu. Gnjevno kimne.

Onaj koji je ubio Coxa, pucao je upravo s ove grede.

Začuju se brzi koraci pred krčmom. Dave okrene glavu i pogleda prema otvorenim vratima.

Ondje su se pojavila dva čovjeka: Jake, s metlom u rukama, i šerif Al Spencer.

Dave skvrči noge. Sjedeći u sjeni, visoko iznad krčme, mogao je vidjeti i čuti sve ispod sebe a da ga ne otkriju.

— Imate posjetu, Moore — dovikne Jake, nastojeći da mu glas zvuči ne-

hajno. — Netko želi razgovarati s vama.

Ne dobivši odgovora, iznenadi se. Približi se šanku i ode do njegove sredine.

— Hej, Moore! — uzvikne ponovo. — Gdje ste?

Dave se osmijehne na gredi.

Jake pogleda preko ramena šerifa i pođe prema stražnjem dijelu prostorije gdje su bili stolovi. Nasloni metlu na jedan stol, a kad se odskliznula i pala na pod, namršteno je pogleda.

Hodao je između stolova i svakog se časa zaustavljao povlaćio korak-dva i zagledavao ispod njih. Tada se, pošto je obišao sve stolove, vrati do šanka i zbunjeno zaustavi.

Spencer ga nijemo pogleda.

— Ne razumijem to — promrmlja Jake. — Maloprije je bio tu i razgledavao krčmu.

Spencer mu ne pomogne ni jednom riječi.

— Nije još mogao otići daleko, zar ne? — prozbori Jake.

— A što ga je moglo zaustaviti kad te vidio kako juriš prema mojem uredu?

Jake ne odgovori. Očito nije mogao smisliti ništa pogodno.

Upravo u tom času dopru izvana čvrsti koraci. Na pragu se pojavi Ab Wight. Vidjelo se da je uzbuđen zbog nečega.

— Znaš što, Ale? — zapita zadihano.

— Što se dogodilo? — odvrati šerif.

— Upravo sam razgovarao s Joeom Petersom — započne šerifov pomoćnik. — On mi je ispričao da je bio ovdje onaj Moore. Došao je s trojicom Fowlerovih ljudi: Doakom Edwardsom, Peteom Scottom i Carlyjem Williamsom. Ušli su u krčmu Jessa Crowdera, to jest: Moore, Edwards i Williams. Scott je dojahao niz ulicu.

— Nastavi — zatraži Spencer.

— Dakle prema Joeovim riječima, Moore je iznenada izletio iz Jessove krčme, skočio na konja i odjurio kao da ga đavoli gone. Tada su istrčali Carly i Doak, a Carlyju je krvario nos.

— Moore je bio ovdje — reče Spencer svome pomoćniku.

— Znam — odgovori brzo Ab Wight. — Joe mi je rekao da je maloprije vidio Moorea kako se šulja iz uličice.

To mu nije bilo jasno, jer je Moore odjurio kao lud iz grada. Ipak, pokazao mi je tu uličicu i ondje sam našao konja koji se još pušio i frktao kao da ga je umorilo trčanje. Ima na sebi žig Eda Fowlera. Čim sam ga ugledao, pohitao sam da ti to kažem i...

— Moore je došao ovamo i razgledavao krčmu — prekine ga Spencer. — Jake se odšuljao po mene, te sam se vratio s njim. Vjerojatno si u međuvremenu došao u ured.

— Gdje je Moore sada?

— Dakle, sva trojica postavljamo isto pitanje.

— Pobjegao je prije nego što si stigao ovamo? — izusti Ab.

— Očito — reče Spencer.

— Čekaj, Ale — umiješa se Jake — mislite li da je Moore dojahao u grad na onom Fowlerovom konju?

— Po svoj prilici — reče šerif. — Zašto?

— Dakle, ako je tome tako i ako je konj još ondje, onda je Moore negdje u blizini. Nisam li u pravu?

Spencer zagunda.

— Ja mislim da vam je najpametnije da motrite na toga konja — nastavi Jake — pa ćete Moorea, kad dođe po njega, lako šćepati.

— Ostavio sam Joea Petersa da stražari u uličici — reče Ab Wight.

— Čekajte malo — napomene Jake — Ostanite još nekoliko trenutaka ovdje. Zavirit ću u stražnju prostoriju.

Ne čekajući na odgovor, žurno se okrene i nestane straga. Vrativši se, zatrese glavom.

— Što je? — zapita Spencer.

— Stražnja su vrata zaključana kao i uvijek — obavijesti ga Jake. — To znači da nije izašao sa stražnje strane.

— Veoma si nam pomogao — reče mrzovoljno Spencer i okrene se k pomoćniku. — Hajdemo, Abe. Zamijenit ćemo Petersa. Možda nas posluži sreća, pa naletimo na Moorea kad se zasliti Stone Cityja.

— Zao mi je, Ale — reče Jake prateći Spencera i Wighta na suncem obasjan nogostup.

— Nije važno — dobaci šerif preko ramena i pođe za pomoćnikom na ulicu.

— Hej, Ale! — dovikne iznenada Jake.

— Da? — odgovori Spencer. — Što je?

— Upravo sam se nečega sjetio, Ale — reče Jake. Šerif se vratio na nogostup, dok je Wight produžio. — Koliko znam, Ale, bojao si se da će Ed Fowler uhvatiti Moorea i ubiti ga.

— Tko ti je to rekao?

— Čekaj, Ale, nisam rekao da mi je to netko rekao. Odakle znaš da nisam slučajno čuo nekoga kako priča o tome nekome? To se zbiva svakoga dana za šankom. Pipničari čuju svašta.

— Nije, valjda, Ab brbljao?

— Ab? — ponovi Jake. — Odakle ti takva pomisao?

— Dobro, Jake, ostavimo to. Što si mi htio reći?

— Razmišljao sam o tvojim strepnjama, Ale. Međutim, kako to da je Moore ne samo živ nego se i druži s Fowlerovim momcima? Poprilično čudno, zar ne?

— Jest, prilično čudno — prizna šerif.

— Sada pomišljam da je Moore ipak upleo svoje prste u ubojstvo Billa Coxa. Razumiješ?

— Razumijem.

— Mislim da istinu možeš saznati jedino na taj način da prisiliš Moorea da progovori. Možda si bio preblag prema njemu kad si ga imao u rukama. Možda bi trebalo da idući put..."

— Slušaj, Jake kako bi bilo da ti to čiš piće, a meni prepustiš ostalo?

— Nemoj me pogrešno shvatiti, Ale! — reče žurno Jake. — Ne pokušavam ti reći što treba da učiniš.

— Meni se čini da si upravo to nastojao — promrmlja Spencer.

— Nisam imao takve namjere, zaista — reče ozbiljno Jake. — Pa valjda me poznaš. Ja nikada ne solim drugima pamet. K vragu imam dovoljno svoga posla, pa mi nije ni na kraj pameti da natovarim sebi na leđa i tuđe brige.

— Budeš li se uvijek držao toga, Jake, nećeš nikada upasti u neprilike — reče mu šerif. — A sada moram ići. Vidjet ćemo se.

— Svakako, Ale. Ja sam uvijek ovdje, to znaš.

Spencer iziđe.

Jake je trenutak stajao na vratima, zatim se povuče u krčmu, uzme metlu i nastavi posao.

Dave ga je neko vrijeme promatrao s grede, a onda se počne povlačiti. Stigne do zaklopnih vrata, otvori ih i pronađe uporište na ljestvama, zatim ih zatvori iznad glave i siđe u radnu sobu. Tiho iziđe iz krčme kroz stražnja vrata.

Na trenutak je stajao i gledao dvorište. Bilo je neuredno kao i podrum.

Iznenada se sjeti da drži nešto u ruci. Stavi to u džep od košulje i pažljivo ga zakopča.

Prišulja se praznoj zgradi na rubu uličice u kojoj je ostavio Fowlerova konja. Naglo zastane začuvši glasove u uličici i priljubi se uza zid.

— Dakle, upamti ubuduće — govorio je Spencer. — Čuvar zakona mora otvoriti uši, a zatvoriti usta.

— Ali, ne sjećam se da sam rekao bilo što nedopušteno. Ale, — pobuni se Ab Wight.

— Dobro, odakle to znam Jake? Nije isisao iz prsta, zar ne?

— Ne znam — odgovori Ab. — Medutim, kad opet zaželim čašu piva, neću navratiti u Docovu krčmu. Otići ću nekamo drugdje.

— Ma kamo pošao, ne zaboravi ono što sam ti rekao. Ti samo slušaj, a drugi neka pričaju. Čuješ me?

— Čujem — progunda Ab.

Nekoliko je trenutaka bilo tiho. Onda reče Spencer:

— Da barem naiđe taj Moore. Ne sviđa mi se ovo čekanje.

— Ni meni — odgovori Wight. — Slušaj, Ale, ima jedan prijedlog. Zašto ne bismo potražili Moorea umjesto što ga čekamo? On će se, vjerojatno pritajiti jedan sat ondje gdje se sakrio. Ako ti pođeš jednom stranom ulice, a ja drugom, možda ga uhvatimo. Što misliš o tome?

— Nemam ništa protiv toga. Sve je bolje od čekanja.

— Koju stranu želiš odabrati?

— Svejedno mi je — odvrati Spencer.

— Hoćeš li da ga ja tražim s druge strane, a ti da ostaneš na ovoj strani ulice?

— Slažem se. Samo, ako ga otkriješ, Abe, ne izvirgavaj se nikakvoj opasnosti. Odmah povuci revolver.

— Ako ga opazim — reče odlučno Wight — neće mi pobjeći.

Dave je slušao njihove korake kako se udaljuju kroz uličicu.

Kad su otišli, okrene se i potrči kroz dvorište. Preskoči nekoliko niskih ograda koje su služile samo tome da obilježe među, provuče se ispod obješena rublja u jednom dvorištu, jedva uspije zaobići kantu punu smeća i napokon stigne, sav zadihao, do šerifova ureda.

Sjećao se: one noći kad ga je oteo Tom Cox u prigradnji kraj ureda top-tao je kopitima neki konj.

Sada zaviri u tu prigradnju i ugleda u njoj svoju kobilu Flo.

Ona tiho zarže, gurne ga nekoliko puta gubicom, a Dave je potapše po vratu.

— Drago ti je što me vidiš Flo? Vjeruj mi, mala i meni je drago što vidim tebe!

Ona ga opet dodirne njuškom.

— Znaš što, Flo? Nekoliko sam puta već pomislio da te neću više nikada vidjeti, ali smo opet zajedno. To je samo dokaz da ne valja dići ruke. Uvijek postoje nekakve nade.

Kobila tiho zarže u znak slaganja.

— Hajdemo, Flo. Nestanimo odavde, mala.

Dave izvede kobilu iz prigradnje u uličicu kroz koju je one noći odjahao s Millie, Tomom i Jedom. Opipa bisinge; bile su onako pune kako ih je ostavio.

Podigne se u sedlo, namjesti se i odjaše kroz uličicu.

Kad je stigao do glavne ulice, oprezno se zaustavi. Ugleda Aba Wighta kako upravo ulazi u trgovinu s druge strane ulice. Pljesnu kobilu po sapima i ona smjesti jurne u galop. Približavali su se već uglu kad je iza njih odjeknuo ljutit povik.

Povukavši uzde i privremeno usporivši Flo, Dave se osvrne.

Na nogostupu je stajao Ab Wight i prijetio mu šakom. Opet vikne, no Dave mu ne pokloni više nikakvu pažnju, već odjuri.

Pošto je neko vrijeme jahao cestom na zapad, Dave uspori Flo i skrene je sa ceste na ledinu. Sada se kretao na jugozapad.

Negdje su u blizini Fowlerovi ljudi, mislio je. Vjerojatno se vraćaju onamo gdje su ga zaskočili. Budući da je bio nenaoružan, nije nimalo želio da ponovo naleti na njih.

Prevaljivao je kilometar za kilometrom. Flo se zaželjela trčanja usprkos vrućini, pa joj je pustio na volju. Stigli su do travnate strmine. Kobila se počne žurno penjati, a onda na četiri-pet metara od vrha, zastane kao ukopana.

Dave digne pogled i mučno proguta slinu.

Na vrhu strmine bio je Carly Williams; sjedio je na konju i držao pušku uperenu u njega. Bio je vrlo natmuren.

— Hajde, dođite, gospodine Moore — naredi on. — Hajde. Odavno te čekam druškane.

Dave nije mogao smisliti nikakva prikladna odgovora. Potjera nogama Flo i ona produži.

Carly natjera svog konja da malo uzmakne kad je Flo stigla do vrha. No baš tu Flo iznenada zanjisti i jurne. Naleti na Carlyjeva konja i ovaj se, posve iznenađen, posklizne i izgubi ravnotežu. padne na bok i donekle prignječi ispod sebe Carlyja. Ržući od boli, konj se pokuša dići, a Carly uspije izvući noge iz stremena.

Međutim, konju se opet poskliznu lijeve noge, te se bespomoćno stropošta na Carlyja, koji je očajnički pokušao pobjeći u stranu. Začuje se samo prigušen krik.

Flo koja je učinila svoje, naglo se sada okrene i pojuri poput vjetra.

Prasne puška a metak bezopasno odzujl prema nebu. Puška ponovo opali, ovoga puta metak iščupa busen trave nekoliko metara ispred Flo. Ona smjesti skrene i potrči još brže.

Dave je nije ni pokušavao usporiti. Znao je da je sada ne smije ometati. Tek kad su prešli oko tri kilometra, on napokon povuče uzde, a kobila ga poslušna i uspori korak. Dave se podigne u stremenu i osvrne. Više nije bilo ni traga Fowlerovoj družini. Spokojno sjedne i dopusti kobilj da predahne.

Kad je došla do daha, Flo veselo zarža i digne glavu. Dave se nasmiješi i potapše je po vratu. Konj krene kasom.

Dave je s vremena na vrijeme pogledavao iza sebe, no činilo se da ga nitko ne slijedi. Široka prerija bila je prazna.

Zaustavi se nekoliko puta kad se Flo počela disati brže nego obično, no

ona bi svaki put krenula sama od sebe.

Nakon jednog sata pojavi se na vidiku ograda što je označavala među McKeonova posjeda.

Dave krene duž ograde, tražeći neki prolaz. Napokon ugleda otvor u ogradi širok oko jedan metar, te povede Flo prema njemu.

Kobila zastane i pogleda prolaz donekle sumnjičavo. Tada okrene glavu i pogleda Davea.

— Hajde, hajde. Otvor je dovoljno širok.

Flo nije bila baš uvjerena u to; nije tajila svoje raspoloženje. Oklijevala je i još promatrala otvor.

Kad ju je Dave potjerao poslušno je krenula i prošla kroz otvor. Tada se ponovo zaustavila, osvrnula i čak zatresla glavom. Produžila je kasom, pa galopom.

Dave opazi nekog jahača, te skrene prema njemu. Kad su se približili jedan drugome, prepozna Dobiea Cantwella.

— Zdravo mladiću — dovikne Dobie. — Kako si?

— Sasvim dobro.

— Kako je bilo u Stone Cityju?

— Prilično vruće.

— Misliš na prirodnu vrućinu ili je tebi bilo posebno vruće?

— Traži me šerif, a i Fowlerova družina.

— Baš zgodno. Jesi li ih susreo?

— Dvapat sam naletio na Fowlerove ljude. Jednom sam se jedva jedvice izvukao.

— Stari John mi je rekao da si posudio od njega revolver.

— Jesam. Bojim se da ću morati da posudim još jedan.

— Naslutio sam da se nešto dogodilo s onim prvim kad ga ne nosiš. Tko ga je uzeo? Fowlerovi ljudi?

Dave kimne.

— Uхватili su me dok sam jahao kroz klanac — ispriča. — Bila su trojica. Revolver mi je oduzeo neki Pete Scott.

— Poznam ga.

— S njim su bili Doak Edwards i Carly Williams.

— I njih poznajem — reče Dobie. — Namjeravaš li se pritajiti ovdje neko vrijeme?

- Do sutra ujutro.
- A tada?
- Opet ću otići.
- Kakve imaš namjere?
- Tražim nešto.
- Što?

Dave se kratko osmjehne.

- Kao što rekoh, nešto — odvrati.

— Samostalno vođenje bitke nije loše, Moore, dokle god protivnici nisu pretjerano premoćni. Međutim, kada jesu, a ti to spoznaš, malo ustukneš i zatražiš pomoć, to još ne znači da si kukavica. To je tek dokaz da imaš soli u glavi. Samo budala želi ratovati sa cijelim svijetom, iako to može izbjeći. Razmisli malo, sinko, i ako budeš htio porazgovarati o tome s nekim, potraži me.

Začuvši jednoličan topot konja koji se približavao, obojica se osvrnu i zagledaju prema ogradi.

Pojavio se neki jahač.

Dobie se malo podigne u stremenu i stisne usnice. Opipa revolver u korica-ma.

— Ostaní ovdje — naredi.

Trzne uzde i odjaše prema ogradí.

Jahač je već stigao od ograde, zastavio se i čekao ga.

Dave ga malo pažljivije pogleda. Zaprepasti se. Kraj ograde je bio Ed Fowler! Flo se iznenada okrene i također otkasa prema njemu. Dobie čudno pogleda Davea kad se zaustavio kraj njega, a zatim se okrenu prema Fowleru.

— Onda, Fowleru — reče odrešito — što hoćeš?

— Njega — odgovori Fowler i mahne glavom prema Daveu.

— A zašto?

— Naslutio sam da se zavukao ova-mo.

— Dakle, jednom u životu si pravilno naslutio nešto.

— Ako budete protiv mene u nečemu što se ne tiče ni tebe, ni McKeona, nećete steći moje prijateljstvo — reče Fowler dok su mu se, oči žarile. — Jamčim ti, Cantwellu, jednog ću te dana...

Dobieova se desna ruka trzne. U njoj se munjevito nađe stari kolt 44.

— Što ćeš učiniti? Baš me zanima.

Fowler okrene konja.

— Smrvit ću te, stari jastrebe — promrsi kroz zube. — To ću učiniti.

— Zašto ne pokušaš sada? Imaš revolver — izazivao ga je Dobie.

Fowler ne odgovori.

— Nemaš hrabrosti! Ti si bijedna uš Fowleru! — vikne Dobie. — Ne usuđuješ se ti boriti ni s kime! Kad god se obračunavaš s nekim, pucaš dok te protivnik ne gleda, pucaš mu u leđa!

Fowlerove su oči bijesno sjale dok je odlazio. Dobie i Dave pratili su ga pogledom sve dok im nije nestao s vida. Dobie tek tada spusti revolver u korice.

— Eto, takvu gamad ti želiš pobijediti sam — reče prijekorno Daveu. — On je najveći podlac i pokvarenjak kojega sam ikada vidio. Cijela je njegova družina poput njega. Možda nisu tako lukavi kao on, ali su isto tako pokvareni. Još kaniš sam potražiti ono nešto, Moore?

Dave se nasmiješi.

— Vraćate li se kući? — zapita Dobiea. — Mogli bismo odjahati zajedno.

Dobie zatrese glavom.

— Ne, još se ne vraćam — odgovori. — Ostat ću ovdje još neko vrijeme. Ne znam kako dugo. Premda je za to mala vjerojatnost, moglo bi se ipak dogoditi da se Fowler zaželi vratiti, a ja ga ne bih htio razočarati i zanemariti dobrodošlicu.

— Ni meni se ne žuri — reče Dave. — Ostat ću s vama.

Dobie se razljuti.

— Što je? — zapita. — Misliš da nisam u stanju da sam izađem na kraj s Edom Fowlerom? To misliš, je li?

— Nipošto — odgovori brzo Dave. — Nije mi to ni na kraj pameti.

— Onda idi — naredi Dobie i mahne rukom. — Idi onamo kama si se zaputio.

— Već idem — reče Dave.

Okrene kobilu.

— Čekaj malo, Moore! — dovikne Dobie, a Dave se zaustavi i pogleda ga preko ramena. — Ja ne bih ništa pričao o ovome na ranču. Nema smisla da ih uzrujamo. Jesi li me razumio?

— Jesam — odgovori Dave i potjera Flo koljenima. — Vidjet ćemo se kasnije.

— Da, svakako! — reče Dobie. — Za-pravo, danas ću se vratiti prilično rano. Moram se dotjerati.

KVIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • šale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA - 3 DINARA

Dave smjesta zaustavi kobilu, okre-
ne se u sedlu i pogleda ga nasmijavši
se.

— Zbog gospođe Winton? — zapita.

— A, ne — odvrati Dobie. — Ova je
nova. Večeras će doći u Dugas. Učite-
ljica je i, kao što čujem, uistinu lije-
pa.

— Što će reći na to gospođa Winton?
Jeste li razmislili o tome?

— Tko mari za to?

— Netko mi je rekao da ona mari —
odvrati Dave. — I to, za vas.

— Je li? — vikne Dobie. — Reci tom
nekome da mu poručujem da je pro-
kleti lažljivac! Wintonova ne mari ni
za koga osim za sebe. Dovoljno je da
je pogledaš pa ćeš znati kakva je.
Okrugla je i debela, a stalo joj je jedi-
no do toga da se dobro najede. To
nije za mene, momče. Nemam ja ništa
protiv toga da žena voli hranu, ali
neću se spetljati sa... živim apetitom.
Meni treba žena koja misli i na nešto
drugo. Hajde, idi sada. Što još čekaš?

Dave odjaše.

XIII

Janey izađe iz sobe i zaustavi se na
vrhu stubišta. Nagne se preko ograde
i osluhne.

— Tata — dovikne nakon nekog vre-
mena. — Jesi li to ti dolje?

Ne dobije odmah odgovora. Tada
začuje teške korake iz kuhinje i na
vratima se pojavi njezin otac.

— Molim, Janey? — zapita on i digne
pogled prema njoj. — Što je?

— Tek je pet sati — reče ona strogo.
— Što radiš dolje?

— Upravo sam skuhao kavu — odgo-
vori McKeon.

— Nećeš li se vratiti u krevet?

— Neću.

— Zašto?

— Zato što imam drugog posla.

Janey siđe niz stubišta i pođe za
ocem u kuhinju.

Zaprepašteno raširi oči gledajući ga
kako uzima opasač što je bio preba-
čen preko naslona stolice i zakopčava
ga oko bokova.

— Što to znači? — zapita. — Kamo
ideš tako rano?

— Van — reče mirno McKeon.

— Tata, molim te!

— Onaj mali Moore je krenuo na
Fowlerov ranč — objasni McKeon kće-
ri i malo pomakne korice; napokon
zaključí da mu je revolverski držak
na pravom mjestu i da ga može brzo
povući. — Mislim da je najpametnije
da krenem za njim i pobrinem se da
ne izvuče kraći kraj. Znaš. Ed je pre-
više lukav i pokvaren za njega.

— Kako znaš da se zaputio onamo?

— Kako? — ponovi McKeon. — Posu-
dio je od mene još jedan revolver i
zapitao me gdje je Edov ranč.

Janey se uznemiri.

— Tvrdoglav je kao magarac — na-
stavi McKeon. — Kad zabije sebi nešto
u glavu, ne sluša ničije savjete. Istina,
nije mi mrzak zbog toga. I ja sam bio
u njegovim godinama takav. Međutim,
on je simpatičan momak i sviđa mi
se, a znam da je i Millie veoma stalo
do njega, pa nipošto ne bih htio da
mu se nešto dogodi. Slijedit ću ga i
pripaziti da ne uleti u neprimke koje
bi ga mogle stajati glave.

— Zar ne bi umjesto tebe mogao
poći jedan od momaka?

McKeon se odmah razljuti.

— Hej, što ti to hoćeš? — zapita. —
Uskratiti starcu uzbudjenje? Ili misliš
da sam prestar za to?

— Bez šale, tata...

— Ništa mi se neće dogoditi, pa ne
razbijaj glavu time. Čim uvidim da je
mladić izvan opasnosti, vratit ću se
kući.

Janey mu pristupi i zakopča mu
gornje dugme na košulji. On joj obuh-
vati rukama lice, sagne se i poljubi je.

— Baš si poput majke — reče joj. —
Uvijek se brinula zbog mene i bila
uvjerena da će mi se nešto dogoditi.
Evo, navršio sam šezdeset četiri godi-
ne i još mi se nije ništa dogodilo. Slu-
šaj, idi gore i vrati se u krevet. Čuješ
li-me? Osim toga, ne bih htio da pro-
budiš momke čim odem i ispričaš im
sve. Razumiješ me?

— Obecaј mi da ćeš biti naročito
oprezan.

— Zar nisam uvijek oprezan?

— Ne, obečaj mi.

— Do bijesa, Janey — progunda
McKeon. — Što sam ja u tvojim oči-
ma? Dvogodišnje dijete?

— Ja čekam, tata!

— Dobro, dobro — promrmlja nezadovoljno McKeon. — Bit ću tako oprezan da ću, ako ugledam vlastitu sjenu, dati petama vjetra. Jesi li sada zadovoljna?

Janey mu se osmjehne.

— Ti si stari varalica — reče — i to dobro znaš. Pa ipak, meni si drag. Gdje su ti šešir i kožnata bluza?

— Šešir mi je ovdje — odgovori McKeon; uzme ga sa stolice i nabije na glavu. — Što će mi bluza?

— Napolju je hladno.

McKeon zagunda.

Janey izađe za njim u hodnik, Zauzstavi se pred ormarom u kojem je bila odjeća.

— Tu ti je bluza — reče mu.

Starac se namršti, ali Janey se nije obazirala na to. McKeon napokon otvori vrata ormara, posegne u nj, izvađi bluzu i prebaci je preko ruke.

— Obuci je — naredi djevojka.

— Ali, Janey...

Djevojka uzme bluzu i raširi je, a on se okrene, još namršten, te gurne ruke u rukave. Ona ga tada okrene prema sebi i zakopča mu bluzu do grla.

— E, tako je bolje — reče mu, pa pođe ispred njega prema kućnim vratima i širom ih otvori. — Ne zaboravi na obećanje, tata.

McKeon promrmlja nešto sebi u bradu i izađe čvrstim koracima.

Janey ostane na pragu gledajući ga kako ide prema staji. Pričekala je dok nije izveo konja i odjahao u laganom galopu. Onda zatvori vrata i potrči uz stube. Ubrzo zatim sjedila je na rubu Budova kreveta i budila brata drmajući ga.

— Hej, što je...

— Digni se, Bude!

Mladić napokon uspije otvoriti oči, ali su mu kapci još bili teški, a pogled pospan.

— Janey! — reče. — Što je?

Djevojka mu brzo ispriča o očevim namjerama.

Mladić smjesta sjedne.

— Dobro — reče. — Probudi braću, a ja ću se za to vrijeme obući. Neka pohitaju u staju. Ja ću im osedlati konje. I ne zaboravi im reći da ponesu puške!

Desetak minuta nakon McKeonova odlaska izišu iz staje njegova žetiri

sina, s puškama u navlaci na sedlu. Okrenu konja i udalje se na sjever.

Jašući na čelu malene skupine, Bude se okrene.

— Nećemo sustići oca — reče braći. — Pustit ćemo ga da cijelo vrijeme bude ispred nas. Neka uživa; no bit ćemo tako blizu da ćemo se moći umiješati ako upadne u nevolje. Znači, dogovorili smo se?

Brz topot kopita domami iz kolibe za kauboje Dobiea. On potrči stazom, gurajući još košulju u hlače, te upadne u kuhinju.

— Što se zbiva ovdje? — zapita djevojku. — Kamo su krenuli?

Janey mu ispriča što se dogodilo.

— A, tako — reče Dobie. — Očito, prema se obračun s Fowlerovom družinom. Nije mi ni na kraj pameti da propustim takav događaj.

Potrči prema spavaonici za kauboje. Prišavši ulaznim vratima, Janey je čula njegov glas. Malo zatim, Dobie istrči iz spavaonice, a pratilo ga je desetak ljudi koji se još nisu ni sasvim obukli. Svi su bili naoružani, imali su revolvere u koricama, a većina je nosila i puške.

Već za nekoliko minuta cijela ta skupina udaljila se na sjever.

XIV

Kuća Eda Fowlera dizala se na uzvisini, petnaestak metara ispod vrha i bila je okrenuta prema cesti. Djelovala je zapušteno. S desne se strane vidjela niska koliba za kauboje. Iza nje je bio obor, sada prazan. Sučelice oboru bila je staja na kojoj je izbljedadjela crvena boja. Židovi su na nekoliko mjesta bili zakrpani svježim drvetom.

Dave Moore istrči iz šumarka koji je rastao u blizini i približi se kolibi za kauboje sa stražnje strane.

Prljubi se uza zid i došulja doprozora. Staklo je prekrivao sloj prašine.

Uspravi se i oprezno pogleda u kolibu.

Koliba je bila prazna. Na glomaznom stolu još je stajala hrpa prljava posuđa.

Na Fowlerovu je družinu, očito, radni dan počinjao vrlo rano, a Daveu je

to bilo drago. Neće morati da strahuje pred njima.

Oprezno ode do kraja zida i pogleda prema staji. Na vidiku nije bilo nikoga, pa potrči kraj obora i baci se u grmlje koje je raslo na pola puta između obora i kuće.

Podigne se na koljena, hvatajući dah, te usredotoči pažnju na kuću.

Trgne se začuvši topot kopita i okrene glavu prema usponu.

Uz strminu se penjao, neki jahač.

Dave se napeto zagleda u njega. Jahač mu se činio poznatim.

Da, bio je to šerif Al Spencer.

Šerif uspori konja prolazeći kraj kolibe za kaubojke. Približavao se kasom. Nađe se u ravnini s grmljem u kojem se šćućurio Dave. Međutim, prođe kraj njega i zaustavi se pred kućom.

Polako se spusti s konja. Nisko je nosio revolver, pa mu je lupkao o desno bedro dok je išao prema vratima.

Pokuca. Ne dobije odmah odgovora, zato se okrene od vrata i prijede pogledom po dvorištu.

Uto se vrata otvore. Pojavi se Ed Fowler. Bio je krupan kao i šerif, a pri sivkastom svjetlu zore izgledao je još opakije nego inače.

— Zdravo, Ale — reče suzdržljivo Fowler.

— Zdravo, Ede — odgovori šerif.

Položi ruke na bokove. Revolverski mu je držak bio blizu šake.

— Prilično si rano došao u posjetu, Ale — reče Fowler i korakne preko praga.

Šerif ustukne.

Dave opazi da Fowler nije zatvorio vrata, već ih je ostavio odškrinuta. To ga začudi. Međutim, promatrajući njih dvojicu i slušajući njihov razgovor potpuno zaboravi na vrata.

— Što te muči, Ale? — zapita Fowler.

— Prije svega, ti, Ede — odgovori Spencer.

Fowler se nasmije.

— I još nešto? — zapita.

— Onaj momak, Moore.

— Što je s njim?

— Želim uhvatiti njega, Ede, i tebe.

— Ja uvijek govorim, treba rješavati jedno po jedno, Ale. Zbog čega tražiš Moorea?

— Mislim da je on sudjelovao u ubojstvu Billa Coxa — odvrati smire-

no Spencer. — Mislim da je on unajmljen da dokrajči Billa ako ti ne uspiješ.

— Drugim riječima, smatraš da sam ja ubio Coxa? Optužuješ me zbog toga?

— Otprilike, Ede.

Fowler zatrese glavom.

— Nisam ja to učinio, Ale — reče. — Moore je to učinio. Lee ga je unajmio za taj zadatak i dao mi je novac da mu platim. Tako sam i saznao sve to.

— Ipak, ja mislim da si to ti učinio, Ede — reče spokojno Spencer.

— Teško ćeš to dokazati.

— Bez brige, dokazat ću to.

Fowler slegne ramenima.

— Meni je svejedno — reče — jer znam da ne možeš to dokazati. No, sada sam prilično znatiželjan, Ale. Zbog čega smatraš da sam ja krivac?

— Nekoliko okolnosti ukazuje na tebe, Ede — odgovori šerif. — Međutim, o njima ćemo potanko raspraviti kad stignemo na sud.

— Tako? A odakle znaš da ću dospjeti na sud?

— Hoćeš — reče Spencer. — O tome ne postoji nikakva sumnja. Jedino možeš odlučiti o načinu na koji ćeš dospjeti ovamo.

— Ne razumijem Ale, što želiš time reći?

— Mislim, možeš otići na miran način ili drukčije.

— O! — reče Fowler i nasmije se. — Do vrata, nisam ništa učinio, pa nisam tako lud da mirno ne pođem s tobom.

— Onda je sve u redu — odvrati šerif i ustukne još jedan korak. — Gdje je Moore? Htio bih i njega povesti sa sobom.

— Zao mi je što te moram razočarati, Ale, no on nije ovdje.

— Tako? A gdje je?

— Otišao je u Dugas — odgovori Fowler. — Obožava pivo. Netko mu je rekao da se najbolje pivo u ovom kraju toči u Huntovoj krčmi, pa je otišao onamo. A budući da se njemu nikada ne žuri, po svojoj prilici vratit će se tek uvečer. Da, uvjeren sam u to.

— Onda ću morati da se vratim po njega.

— Na žalost, tako je.

— U redu, Ede. Hajdemo — reče šerif. — Samo, budi pametan i ne pokušavaj ništa.

Mahne rukom, a Fowler prođe kraj njega.

Spencer krene za zarobljenikom, spustivši ruku na držak revolvera. Prešli su samo nekoliko metara kadli iznenada zagrmí revolver iza šerifa. Kroz vrata se zaleluja dim od baruta, a Dave zaprepašteno ugleda ondje nejasan lik. Šerif se sruši na koljena. Jedva jedvice se dignu. Njihao se, usprkos naporima da održi ravnotežu. Revolver opet zagrmí. Šerif posrne i stropošta se.

Kraj njega je stajao Fowler, s revolverom u ruci. Kad se Spencer pokušao još jednom dići, opali Fowlerov revolver. Fowler se nasmije i uzma-kne dva-tri koraka, no još je držao revolver ako bude potrebno ispaliti i četvrti hitac. Tek kad se šerifovo tijelo umirilo, spusti revolver u korice i žustro ode u kuću. Zalupi za sobom vratima.

Dave se već digao i držao u ruci kolt.

— Prljave hulje! — promrsi kroz zube.

Odlučniji nego ikada izjuri iz grmlja, pretrči preko čistine koja ga je razdvajala od kuće i baci se na zemlju kraj zida. Pogleda prema Spenceru, no šerifovo se tijelo više nije micalo. Ustane i odšulja se iza kuće. Zastane ugledavši dva osedlana konja nekoliko metara od stražnjih vrata. Pristupi im, uhvati uzde i povede ih. Onda ispusti uzde i pljesne po sapima konja koji mu je bio bliži. Konj srdito zafrkće, ali umjesto da odjuri, poplaši se, propne i zamahne na Davea prednjim kopitima. Dave opsuje, zagrabi šaku kamenja i prašine i baci na njega. Konj se okrene i otrči. Drugi se konj nije ni pomaknuo. Gledao je taj prizor radoznalo i zainteresirano, kao da ga se sve to nimalo ne tiče. Dave skoči prema njemu, a konj smjesta ustukne. Pošto je Dave zamahnuo i na njega, okrene se i odjuri za prvim konjem.

Dave se žurno vrati do kuće. Začuvši škljocanje brave potraži zaklon kraj zida.

Vrata se otvore i netko zastane na pragu.

Dave zaustavi dah i podigne cijev revolvera.

Čovjek izađe iz kuće: bio je to Ed Fowler. Polakq okrene glavu, kao da je naslutio na sebi Daveov pogled. Opazivši Davea, koji je stajao samo tri-četiri metra od njega, nimalo se ne trgne, niti mu se izmijeni izraz lica. Jedino mu malo bijesnu oči.

Dok su stajali jedan prema drugome i gledali se, Fowler je munjevito razmišljao. Ocjenjivao je udaljenost od vrata iza sebe. Nije čuo škljocanje brave, pa je bio uvjeren da se vrata nisu zatvorila. Ili su širom otvorena ili su odškrinuta, a to mu je dovoljno da se nađe u sigurnoj unutrašnjosti kuće. Svoju je strategiju povezao s tim vratima. Netremice je promatrao Daveovo napeto lice kao da nastoji na taj način zaokupiti Daveove oči, a preko njih i misli. Desna mu se ruka sporo ali uporno približavala revolverskom dršku. Vido je Daveovu cijev kako zjapi prema njemu, ali se nije obaziro na to. Šaka mu dotakne držak i obuhvati ga. Na licu mu zatrepéri pakostam smiješak, a oči zasvjetlucaju još iskričavije. Desna mu se ruka naglo trzne. U istom trenu kad je izvu-kao revolver iz korica, bacio se prema natrag.

Daveov mu revolver zagrmí gotovo pred licem, ali skoro u istim trenutak odjekne i njegov hitac. Oba su se hica stopila u jedan.

Na Daveovu sreću, Fowler se prevario. Dobro podmazana brava nečujno je škljocnula i vrata su se zatvorila, pa se Fowler, hitro skočivši natraške, nije našao u kući. Svom je snagom udario o zatvorena vrata i odbio se od njih. Prije nego što se mogao okrenuti i ponovno opaliti, Dave je već zapucao ubrzano i prikovao ga uz debela vrata njegove vlastite kuće.

Dave tek tada shvati da je izvrstan cilj za onog drugog čovjeka u kući. Smjesta pokuša popraviti svoju situaciju. Grozničavo skoči i udari o zid. Spusti se na ruke i koljena te odmah počne užurbano puniti revolver. Letimično pogleda Fowlera koji je zgrčen ležao pred vratima. Revolver mu je bio na dohvatu ukočene ruke.

Jeka pucnjave već se gubila, a kad je posve nestala, zavlada tjeskobna tišina.

Priljubljen uza zid, Dave je razmišljao o slijedećim svojim koracima. Mora ući u kuću i istjerati onog drugog protivnika ili ga nekom varkom namamiti da izađe. Ovo drugo bilo bi pogodnije, zaključujući, jer donosi manju opasnost.

Blizu njega bio je kuhinjski prozor. Potraži pogledom kamen i nađe ga. Uzme ga i baci u prozor. Smjesta zazveči razbijeno staklo. Priljubi se uza zid kad je unutra revolver nasumce ispalio dva-tri hica. Okrene se, zaobiđe kuću i zastane kad je stigao do drugog prozora. Pronađe kamen, baci ga i smjesta legne na zemlje kad je prslo staklo.

Uznemiravao je protivnika u kući, no bilo mu je jasno da ga ne može istjerati napolje samo razbijanjem prozorskih stakala. Mora smisliti nešto djelotvornije.

Naokolo je bilo razbacano granje. Trenutak ga je promatrao, a onda se osmijehne. Potraži u džepovima šibice i nađe ih desetak. Počne skupljati grančice koje je mogao dosegnuti ne izlazeći iz zaklona što mu ga je pružala kuća. Oprezno se odšulja do prednjih vrata i ostavi ondje granje. Zapali dvije-tri grančice i baci ih na vrhu gomile.

Plamen se brzo širio. Dave je bio zadovoljan. Čak se nasmijehao kad je plameni jezičak počeo obilježivati vrata i dovratka.

Odluči da provjeri kakva je situacija iza kuće i počeo puzati onamo. Ed Fowler je ležao na istom mjestu na kojem se srušio. Da je bio pomaknut makar samo nekoliko centimetara, bio bi to dovoljan razlog za zabrinutost. To bi značilo da je onaj čovjek u kući otvorio vrata i pomaknuo mrtvaca kako bi imao čist put kad odluči da istrči iz kuće.

I tu je bilo granja, pa ga Dave počne skupljati. Zapali ga i baci u kuću kroz razbijeni kuhinjski prozor.

Marljivo skupi još jedan naramak granja, zapali ga i baci u kuću kroz drugi razbijeni prozor.

Tada poha na prednjim vratima. Gorjela su, a i dio pročelja.

Neprestano je trčao od prednjeg do stražnjeg zida i natrag, s jedne strane na drugu, te ubacivao u kuću zapaljeno granje. Zatim je, kako ne bi protivniku dao ni trenutak predaha, počeo obacivati kamenje i u druge prozore te ubacivati zapaljene svežnjeve pruća.

Već su ga boljele noge i otvorenim je ušima hvatao zraka. Kad se napokon zaustavio, u kući je već pucketalo desetak vatri.

Nakon nekoliko minuta predaha nabaca još granja pred ulaznim vratima, a pohlepni plamen odmah počne proždirati nov plijen.

Kad se potpuno uvjerio da protivnik može izaći jedino kroz stražnja vrata, povuče se onamo i čučne kraj ugla, uperivši revolver prema vratima.

Bio je pripremljen na ono što će uslijediti, ali se ipak donekle iznenadio. Nije čuo otvaranje vrata. Stoga se trznuo opazivši iznenada da na pragu stoji crnomanjast i suhonjav čovjek mršava lica i okrutnih sitnih očiju. Držao je u ruci revolver. Dave ga je poznao.

Čovjek ga zamijeti i prodorno pogleda tek kad se donekle uspravio kraj ugla.

— Moore — prozbori, a u glasu mu se jasno odrazi iznenađenje. — Kojeg vraga radiš ovdje?

Dave ne odgovori. Promatrao je više njegovo lice nego revolver.

Zamijetivši iznenađan bljesak u njegovim očima, nasluti da je kucnuo odlučan trenutak da opali. Međutim, i protivnik opali govoto u isti trenutak. Iz cijevi sijevne munja, a prasak zaglušni uši.

Nešto pogodi Davea i istjera mu zrak iz pluća. Osjeti trenutačnu i jaku bol, negdje duboko u sebi. A onda bol nestane. Više nije bilo ni boli, ni bilo kakva drugog osjeta; preostala je samo čudna omamljenost.

Zamijetio je da se ruši. Grozničavo ispruži ruke i potraži neki oslonac pokuša zaustaviti padanje. Prsti mu dodirnu nešto i promaše. Padao je u mračnu dubinu. Nakon toga nije bio svjestan više ničega.

Dave se nije mogao sjetiti kad se posljednji put osjećao tako smirenim i opuštenim kao sada. Micao je nožnim prstima i uživao u tome. Glava mu je bila neobično laka. To nije mogao shvatiti. No, nije mogao shvatiti još nešto: zašto je tako mračno? Maloprije se kroz jutarnju maglicu probijalo sunce. Gdje je sada?

Negdje u tami iza sebe čuo je neki glas, tako slab da ga nije mogao prepoznati. Glas se opet javi, sada malo jači. Ovoga je puta, napregnuvši se, čuo riječ:

— Dave...

Činilo se kao da taj glas dopire iz velike daljine. Osim toga, imao je neki čudan prizvuk i odjekivao mu je u glavi.

— Dave...

Sada je glas bio mnogo jači. Kao da se približio. Zvučao je nekako poznato; slutio je da ga je već negdje čuo.

Otvori usta i prijede jezikom po ispućalim usnama. To mu gotovo nimalo ne pomogne, jer je jezik bio suh i debeo i gotovo prevelik za usta. Pokuša to još jednom, ali učinak je bio isti; nije uspio ovlašiti osušene usne.

Izenada osjeti đarobnu svježinu u ustima, a usne više nisu bile suhe.

— Dave — reče glas treći put.

Sada ga je Dave čuo sasvim jasno. Izenađi se kad mu nije odjeknuo u glavi kao prije, poput jeke što se odbija od spiljskih stijena.

Nije zamijetio da otvara oči, no učinio je to, jer je najednom vidio nešto nad sobom, nešto bezoblično i mutno. Tada to poprimi oblik i više nije bilo mutno. Ispred očuju mu iščezne maglica. Nad njim je bilo lijepo lice. Millieno lice koje ga je gledalo.

Opazi suzu u njenom oku; pratio ju je pogledom dok se kotrljala niz njezin obraz i osjetio je kad mu je kapnula na ruku.

— Millie! — prošapće glasom koji nije mogao prepoznati.

— Oh, Dave! — zajeca djevojka.

Dave se najednom osjeti umornim, užasno umornim. Duboko uzdahne i opet sklopi oči.

Prošlo je nekoliko dana, tri, četiri ili pet, a možda i cio vijek kad se Dave probudio i ugledao Millie kako sjedi na ivici njegova kreveta.

U sobi su bili i John McKeon koji je izgledao neobično zbunjeno, te Dobie Cantwell koji je izgledao kao i uvijek.

— Caprille? — zapita Dave.

— A? — reče McKeon. — Što veliš, momče?

— Caprille, Fowlerov revolveraš. Je li... je li pobjegao?

— Nije! — odgovori McKeon. — Smrtno si ga pogodio.

— Jeste li pronašli onaj komadić suknja u mojem džepu?

— Jesmo. Odakle ti?

— Taj komadić je ostao na čavlu na jednoj od poprečnih greda u krčmi.

— Slutili smo da ima nekakve veze s onim što se dogodilo.

— Svakako, samo se nismo mogli maknuti dalje od toga — reče Dobie, a McKeon okrene glavu i smrknuo ga pogleda. — Možeš zahvaliti Millie što smo uspjeli povezati sve to. Njoj je pala na um zamisao da se usporedi taj komadić tkanine s hlačama onog revolveraša.

— Znači, on je ubio Billa — reče Dave. — U početku nisam bio siguran. Čak sam pomislio da bi krivac mogao biti šerif, jer su njegove hlače bile slične suknu koje sam našao.

— I Fowlerove su hlače bile slične — napomenu Dobie. — Slične, ali ne i sasvim jednake.

— Oni su ubili šerifa — ispriča Dave. — Caprille i Fowler. Vidio sam ih. Caprille ga je prvi pogodio, i to u leđa. Pogodio ga je još jednom, kad se pokušao dići. A onda ga je, dok se grčio na zemlji, dotukao Fowler.

— Fowler neće više nikoga dotući — reče Dobie — Štoviše, više ne postoji njegova družina. Uništena je. Ako te zanima što je s onim revolverom koji ti je oduzeo Pete Scott, mogu ti reći da sam mu ga našao za pojasom i donio ga kući.

— O, to me raduje — odvrati Dave.

— Kako to da poznas tog... tog Caprillea? — zapita McKeon.

— Počesto sam ga viđao u gradu. Mislim, u svom zavičaju. Nitko nije

znao kako zarađuje za život, no uvijek je imao dovoljno novca. Privremeno bi nestao i nitko ga ne bi dugo video, a onda bi se vratio. Međutim nikada nije pričao o tome gdje je bio i što je radio, a nitko ga nije ispitivao o tome jer se znao da ne podnosi pitanja. Sada znam kako je stjecao svoj novac. Bio je plaćeni ubojica. Stoga mi je drago što sam ga pogodio.

— Dobro si obavio posao — reče McKeon. — Zapravo, imaš sreću što si pogodio Fowlera. Znaš, on bi te tužio. Spalio si mu onu prokletu kuću do temelja!

— Dakle, ja idem dolje da vidim što se kuha — promrmlja Dobie. — Što god pripremio Sing, mirisi su neodoljivi. Vidjet ćemo se kasnije, Moore.

Iziđe iz sobe.

Millie dodirne rukom Daveov obraz.

— Vruć je? — zapita McKeon. — Mislili su da još ima vrućicu? Da pošaljemo nekoga u grad po liječnika? Možda bi to bilo najbolje?

Millie se osmijehne i zatrese glavom.

— Ne, nije potrebno — reče. — Dave će se sada oporaviti.

Otvore se vrata i proviri Janey. Podigne se na prste, tako da ju je mogao vidjeti Dave. Nasmiješi mu se.

— Tata — reče.

John McKeon se namršti.

— Molim? — progunda on ne pogledavši je.

— Da li bih mogla za trenutak porazgovarati s tobom?

McKeon se još više namršti.

— Uvijek me progone — promrmlja dižući se. — Očito, misliš da ne znam da ovo dvoje mladih nemaju ništa pro-

tiv toga da ostanu sami. Dobro, Janey, dolazim.

Iziđe tromim koracima i tiho zatvori za sobom vrata.

— Mnogo mu duguješ, Dave — reče Millie. — Da nije bilo njega, ne vjerujem da bi sada bio živ. On te pronašao i donio na svojim rukama. Nikome nije dopustio da te dirne, osim doktoru Laneu. One prve noći, kad ti je život visio o niti, bili smo cijelo vrijeme uz tebe, a on te nije htio napustiti dokle god mu liječnik nije obećao da ćeš se izvući. Znam on je stari medvjed, rado mumlja i gunda, no to ne znači ništa, jer je njegovo srce veliko baš kao i on.

— Da, izvrstan je čovjek. Zapravo, svi su ovdje divni.

Millie izravna pokrivač.

— Svi? — ponovi.

— Da, svi — reče opet Dave. — A ti si najdivnija, Millie. Dabome, ako mi dadeš onaj posao.

— Dobie je poslao nekoliko ljudi na naš ranč da ga uredi i pobrinu se za stoku...

— To je lijepo od njega, ali ja te pitam što je s poslom. Hoću li ga dobiti ili neću? To me zanima. Valjda ću sada dobiti odgovor.

Millie se osmijehne i sjedne opet na rub kreveta. Sklopi ruke u krilu.

— Onda? — zapita Dave.

Činilo se da je prilično nestrpljiv.

— Primljen si na rad onoga trenutka kad si zatražio posao — reče mu Millie. — Stoga se oporavi što prije i počni zarađivati plaću. Ljenčarenju je kraj. Nego, kako bi bilo da sada jedeš nešto?

ZA SVAKU ŽENU

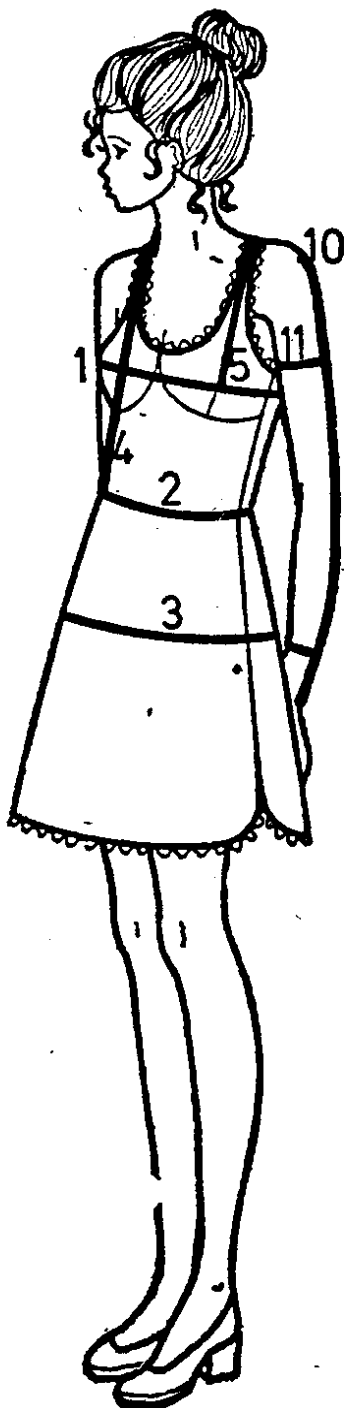
Ako se odlučite:

- da se odijevate onako kako sami želite
- da uštedite novac
- da budete elegantni

sve to, bez lčiije pomoći i bez ikakvog predznanja omogućit će vam do sada i najbolja i u Evropi najtiražnija knjiga

KROJENJE I ŠIVANJE

knjigu su napisali najpoznatiji njemački stručnjaci a izdala je poznata ženska revija »NEUE MODE« iz Hamburga.

Kupon narudžbe za knjigu

»KROJENJE I ŠIVANJE«

Naručujem pouzećem — poštom knjigu »Krojenje i šivanje« po cijeni od 70,00 dinara i troškovima poštarine.

Ime i prezime naručioca:

Mjesto stanovanja (poštanski broj):

.....

Ulica i broj:

Kupon narudžbe slati na adresu: Vjesnikova Press Agencija, 41000 Zagreb, Ljubice Gerovac 1.

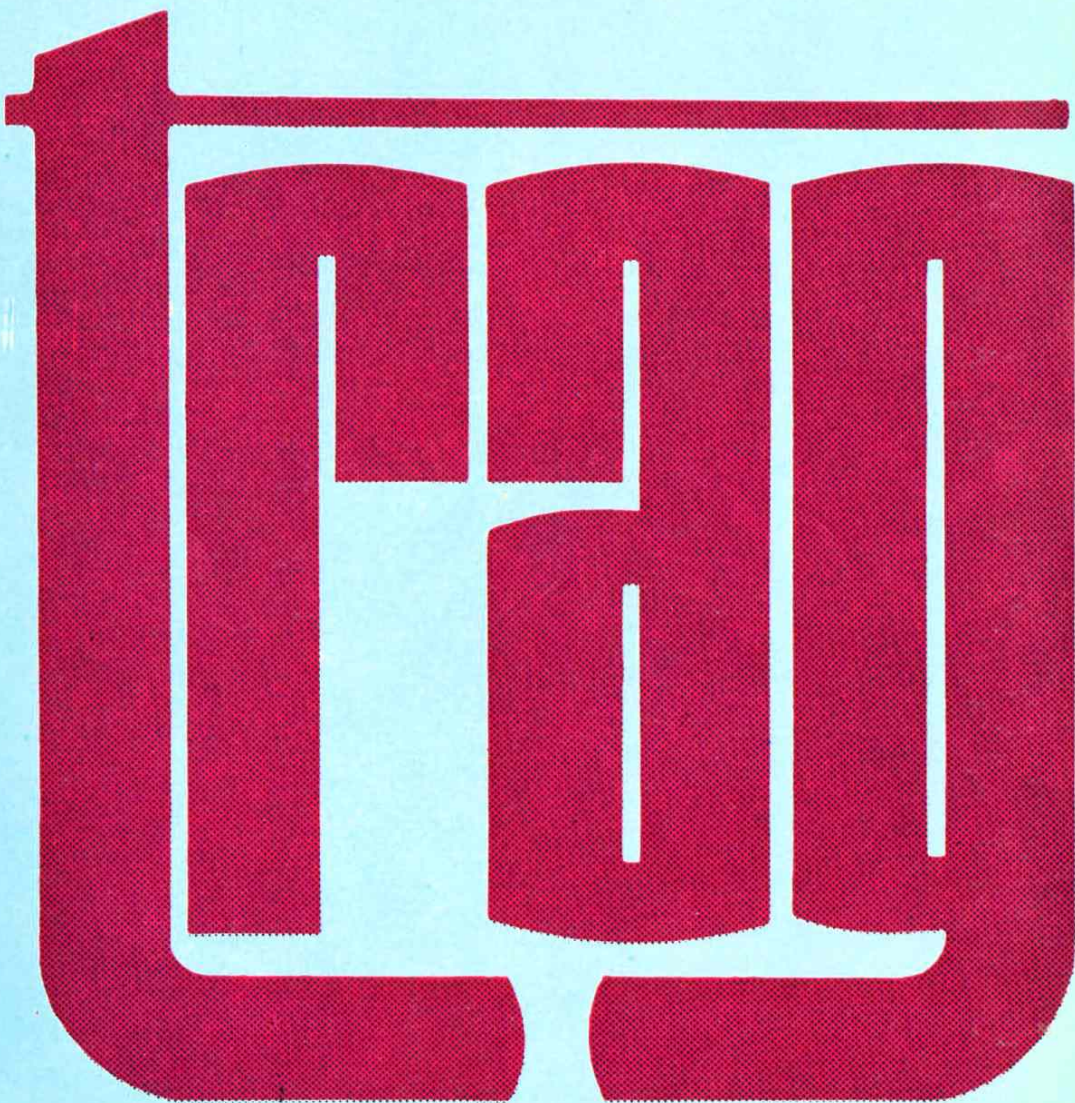
DOSAD IZASLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

51. J. F. Beck: OLOVO PRAVDE
52. H. Warner: TRAGOVI U PUSTINJI
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRASIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POHOD
57. T. West: TEKSASANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OSISANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVI SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBACUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NECE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O. Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA
71. A. C. Morgan: REVOLVERASI SU CEKALI
72. L. L'Amour: BRACA SACKETT
73. H. Warner: ZLOCIN OTACA
74. L. Wallis: U OLOVNOJ OLUJI
75. Ch. Martin: IZASLANICI PAKLA
76. R. Macleod: TEZAK PUT DO MEKSIKA
77. R. Hogan: OVAJ GRAD PRIPADA JESSUPOVIMA
78. S. C. Lawrence: TEKSASANIN
79. P. E. Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSIKU
80. H. S. Sharon: DRUZINA SMRTI
81. Leslie Ernenwein: SNJEZNI JAHACI
82. Louis L' Amour: UTAH BLAINE
83. Frederic Short: ZASTITNIK IZ TEKSASA
84. Hal Warner: LESINARI TONTO BASINA
85. John Gilmoor: PAKLENA PJESMA PUSTINJE
86. William O'Connor: DVOBOJ S PRIJATELJEM
87. Al Cody: NA STRANI INDIJANACA
88. Jim Sheridan: NAMAMI VUKOVE U ZAMKU
89. H. S. Sharon: SMRTI U SUSRET
90. H. S. Sharon: DAVOLJI RANC
91. Clay Hunter: USAMLJENIK S RIO BRAVA
92. Robert Ullman: MOHIKANINA DRUZBA
93. H. S. Sharon: LOV NA DOLAR
94. R. Ullman: SANSZA ZA BENA
95. Sh. Rifkin: PUT KINGA FISHERA
96. Louis L'Amour: DOLINA MIRA
97. Homer Haton: KONJANICI IZ PAKLA
98. B. Arthur: DVA REVOLVERA

U PRIPREMI:

99. D. Dean: TVRD ORAH

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**